

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

C 166

Izdevums
latviešu valodā

Informācija un paziņojumi

54. sējums
2011. gada 7. jūnijs

<u>Paziņojums Nr.</u>	Saturs	Lappuse
I	<i>Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi</i>	
	REZOLŪCIJAS	
	Reģionu komiteja	
	89. plenārsesija 2011. gada 31. martā un 1. aprīlī	
2011/C 166/01	Reģionu komitejas rezolūcija "Japānā notikušo dabas katastrofu un kodolkatastrofas sekas: secinājumi Eiropas Savienībai"	1
	ATZINUMI	
	Reģionu komiteja	
	89. plenārsesija 2011. gada 31. martā un 1. aprīlī	
2011/C 166/02	Reģionu komitejas atzinums "2010. gada ziņojums par ES pilsonību"	3
2011/C 166/03	Reģionu komitejas atzinums "ES budžeta pārskatīšana"	9
2011/C 166/04	Reģionu komitejas atzinums "Eiropas platforma cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību"	18

LV

Cena:
EUR 4

(Turpinājums nākamajā lappusē)

<u>Paziņojums Nr.</u>	Saturs (<i>turpinājums</i>)	Lappuse
2011/C 166/05	Reģionu komitejas atzinums "Stratēģija Donavas reģionam"	23
2011/C 166/06	Reģionu komitejas atzinums "Ceļu satiksmes drošības politikas ievirzes 2011.–2020. gadam"	30
2011/C 166/07	Reģionu komitejas atzinums "Piektais ziņojums par kohēziju"	35
2011/C 166/08	Reģionu komitejas perspektīvas atzinums "Eiropas sociālā fonda nākotne pēc 2013. gada"	45
2011/C 166/09	Reģionu komitejas atzinums "Ceļā uz aktu par vienoto tirgu"	52

III *Sagatavošanā esoši tiesību akti*

Reģionu komiteja

89. plenārsesija 2011. gada 31. martā un 1. aprīlī

2011/C 166/10	Reģionu komitejas atzinums "Sezonas nodarbinātība un darbinieku pārcelšana uzņēmuma ietvaros"	59
---------------	---	----

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

REZOLŪCIJAS

REĢIONU KOMITEJA

89. PLENĀRSESĪJA 2011. GADA 31. MARTĀ UN 1. APRĪLĪ

Reģionu komitejas rezolūcija “Japānā notikušo dabas katastrofu un kodolkatastrofas sekas: secinājumi Eiropas Savienībai”

(2011/C 166/01)

Reģionu komiteja un tajā pārstāvētās reģionālās un vietējās pašvaldības

jāaktualizē diskusija par galvenajiem drošības jautājumiem, iesaistot visus pārvaldības līmeņus;

1. vēlas izteikt visdziļākās līdzjūtības apliecinājumus un solidaritāti ar Japānas tautu un tiem, ko skārusi zemestrīce, cunami, nelaimes gadījumi kodolspēkstacijā un minēto notikumu sekas;

2. izsaka vēlmi sniegt palīdzību cilvēkiem un reģionālajām un vietējām pašvaldībām katastrofas skartajos Japānas reģionos un aicina Eiropas Komisiju veikt un, vajadzības gadījumā, koordinēt attiecīgus atbalsta pasākumus atbilstoši Japānas iedzīvotāju vajadzībām un problēmām;

3. aicina Japānas varas iestādes nodrošināt pēc iespējas lielāku pārredzamību un atklāt jaunāko informāciju par kodolkatastrofas sekām, kam var būt nopietna netieša ietekme uz pārējo zemeslodes daļu; atkārtoti apstiprina savu vēlmi sniegt palīdzību un tehnisko pieredzi;

4. aicina Komitejas locekļus izrādīt solidaritāti ar Japānas reģionālajām un vietējām pašvaldībām esošo partnerību un sadarbības līgumu ietvaros un īstenot efektīvus atbalsta projektus uz vietas, kur vien tas iespējams, izmantojot esošos kontaktus;

5. uzsver, ka notikumi Japānā atgādina mums par reģionālo un vietējo pašvaldību nozīmīgo vadošo lomu, kad ir notikusi dabas vai cilvēku izraisīta katastrofa, un ka arī Eiropas Savienībā

6. tāpēc uzsver solidaritātes, sadarbības, koordinēšanas un atbalsta principus saistībā ar katastrofu novēršanu un reaģēšanu uz tām un atbalsta priekšlikumu par ES civilās aizsardzības sistēmas ⁽¹⁾ izveidi un jo īpaši Monitoringa un informācijas centra (MIC) plānoto nostiprināšanu; atgādina Eiropas Komisijas apņemšanos par to, ka jāstiprina Eiropas reaģēšanas spēja katastrofas gadījumā, balstoties uz vienībām un spēkiem, ko nodrošina dalībvalstis, un aicina Eiropas Komisiju tās atbalsta pilnvaru ietvaros ierosināt atbilstīgus pasākumus, lai uzlabotu nepieciešamās operatīvās informācijas apmaiņu ne tikai valstu, bet arī reģionālajā un vietējā līmenī;

7. atbalsta Eiropas Komisijas ierosmi nekavējoties uzsākt ES visu kodolspēkstaciju rūpīgu pārbaudi, ko veiktu neatkarīgi eksperti saskaņā ar stingriem kopīgiem drošības standartiem, un veicināt šādu kopīgu standartu turpmāku pilnveidošanu ne tikai kodoldrošības, bet arī ārkārtēju situāciju vadības un civilās aizsardzības jomās; pauž pārliecību, ka šīm pārbaudēm jābūt obligātām, un tāpēc izsaka nozēlu, ka Eiropadome savā marta sanāksmē nesekoja šim ierosinājumam;

⁽¹⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei “Eiropas reaģēšanas spēju stiprināšana katastrofu gadījumos — civilās aizsardzības un humānās palīdzības nozīme”, COM(2010) 600 galīgā redakcija.

8. tādēļ mudina dalībvalstis vienoties par kopīgiem kritērijiem un nekavējoties uzsākt esošo un paredzamo kodolspēkstaciju visaptverošus riska un drošības novērtējumus ("slodzes pārbaudes"), tostarp par ietekmi uz blakus esošajām dalībvalstīm un reģioniem; uzsver, ka šajā procesā jāiesaista arī ES kaimiņvalstis, kurās darbojas vai tiek plānotas kodoliekārtas, un ka ir jāievieš nepieciešamie noteikumi, lai pilnveidotu esošos pārrobežu informēšanas mehānismus saistībā ar kodolspēkstaciju drošības jautājumiem un, jo īpaši, krīzes vadības un katastrofu seku likvidēšanas pārrobežu dimensiju; uzsver, ka šādas "slodzes pārbaudes" būtu jāiekļauj turpmākajās sarunās par pievienošanās ES un ka jāuzlabo blakus esošo valstu un reģionu līdzdalība kodoliekārtām nepieciešamo atļauju piešķiršanas procesā; aicina slēgt ikvienu kodoliekārtu, kas neiztur šādu slodzes pārbaudi;

9. aicina nekavējoties pārbaudīt Padomes 2009. gada 25. jūnija Direktīvas 2009/71/EURATOM, ar ko izveido Kopienas kodoliekārtu kodoldrošības pamatstruktūru, īstenošanas stāvokli un vajadzības gadījumā veikt minētās direktīvas pārskatīšanu;

9.a aicina Eiropas Komisiju nākt klajā ar priekšlikumiem par pienācīgu prasību noteikšanu attiecībā uz kodolspēkstaciju apdrošināšanu pret finansiāliem riskiem, kas saistīti ar reaktoros izraisītiem negadījumiem, kuri var radīt radioaktīvo vielu izdalīšanos vidē;

10. atzinīgi vērtē augstos drošības standartus, kas izklāstīti priekšlikumā Padomes direktīvai par kodolatkritumu apsaimniekošanu (2010/0306(NLE)), lai nodrošinātu radioaktīvo atkritumu un izlietotās kodoldegvielas drošu apglabāšanu; aicina iesaistīt arī attiecīgās vietējās un reģionālās pašvaldības;

11. apliecina savu gatavību ciešā sadarbībā ar valstu un Eiropas kompetentajām organizācijām pārskatīt to kompetencē esošās jomas (piemēram, saistībā ar atļauju izsniegšanas procedūram, operatīvās rīcības plāniem u.c.) un vajadzības gadījumā tās aktualizēt, ņemot vērā pēc Japānas katastrofas gūtās atziņas un visjaunākos zinātniskos datus;

12. aicina Eiropas Komisiju palielināt finansiālo atbalstu sadarbībai ar trešām valstīm dabas un cilvēku izraisītu katastrofu novēršanas un apmācības jomā;

13. aicina noteikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai uzlabotu energotaupību, ievērojami paaugstinātu energoefektivitāti, un ar lielāku noteiktību veicināt ES energoapgādes pārorientāciju uz drošiem, ilgtspējīgiem un pieejamiem atjaunojamās enerģijas avotiem; jo īpaši atbalsta t.s. "Trešo rūpniecisko revolūciju" vai enerģijas ražošanas demokratizāciju, kas nodrošinās to, ka turpmāk enerģijas ražošana, uzglabāšana un sadale būs decentralizēta, tādējādi nodrošinot energoapgādes drošību un atjaunojamās enerģijas ekonomiku un tieši ietekmējot iedzīvotājus un vietējās un reģionālās pašvaldības. Komiteja ir apņēmies atbalstīt izmaiņas, kas vajadzīgas infrastruktūrā, lai radītu atvērtas un vienas energosistēmas, un aicina Eiropas Komisiju pēc iespējas ātrāk apvienot vietējo un reģionālo pašvaldību un ieinteresēto pušu centienus, lai uzsāktu Eiropas enerģijas ražošanas sistēmas pārveidošanu;

14. aicina visus kodolenerģijas piegādātājus īstenot atklātu un godīgu komunikācijas politiku un izveidot minēto piegādāju, dalībvalstu un vietējo un reģionālo pašvaldību reālas partnerības;

14.a iestājas par decentralizētāku enerģijas ražošanu un izplātīšanu, īpaši atjaunojamo energoresursu segmentā. Tas veicinātu ražošanu vietējā un reģionālā līmenī, samazinātu attālumu starp ražotājiem un patērētājiem, mazinātu atkarību no lielajiem pasaules mēroga enerģijas piegādātājiem, sekmētu decentralizētu labklājības veidošanu un, jo īpaši, uzlabotu energoapgādes drošību katastrofu gadījumos; aicina Eiropas Komisiju, sevišķi ņemot vērā stratēģiju "Eiropa 2020", sniegt lielāku atbalstu vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kas jau veic ievērojamus centienus atjaunojamās enerģijas jomā un lielākas enerģētiskās neatkarības sasniegšanā;

15. ņemot vērā mērķus klimata pārmaiņu jomā un to, ka ES 30 % elektroenerģijas ražo kodolspēkstacijās, uzskata, ka ir realistiski jāpārdomā ES energoavotu turpmākais sadalījums; tāpēc aicina Eiropas Komisiju vairāk pievērsties atjaunojamiem un efektīvākiem enerģijas veidiem, joprojām saglabājot mērķi stiprināt Eiropas neatkarību enerģētikas jomā un pakāpeniski samazināt atkarību no kodolenerģijas;

16. uzdod RK priekšsēdētājam iesniegt šo rezolūciju Eiropas domes priekšsēdētājam, ES prezidentvalstij Ungārijai, Eiropas Komisijai, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, kā arī Japānas kompetentajām iestādēm.

Briselē, 2011. gada 1. aprīlī

Reģionu komitejas
priekšsēdētāja
Mercedes BRESSO

ATZINUMI

REĢIONU KOMITEJA

89. PLENĀRSESĪJA 2011. GADA 31. MARTĀ UN 1. APRĪLĪ

Reģionu komitejas atzinums “2010. gada ziņojums par ES pilsonību”

(2011/C 166/02)

REĢIONU KOMITEJA

- apzinās, ka ES pilsonība ne tikai ļauj dažādu tautību pārstāvjiem neatkarīgi no valsts pilsonības piešķiršanas kārtības dzīvot kopā Eiropas Savienībā, bet arī, iesaistot pilsoņus Kopienas integrācijas procesā, veicina Eiropas demokrātijas attīstību;
- ir atbalstījusi visas iniciatīvas, kas var sekmēt pilsoņu dalību Savienības demokrātijas procesos, arī ar pasākumiem, kuri veicina tiešo un līdzdalības demokrātiju, un ievērojami mazināt demokrātijas trūkumu ES;
- uzsver, ka jāpalielina pilsoņu izpratne par ES pilsoņa statusu, viņu tiesībām un pienākumiem un to nozīmi ikdienā;
- uzskata, ka noteikumi par ES pilsonību ir jātraktē saskaņā ar principu, ka lēmumi jāpieņem pēc iespējas atklātāk un pilsoņiem tuvākajā līmenī;
- atzīmē, ka vietējās un reģionālās pašvaldības vislabāk spēj palielināt izpratni par ES pilsonību un konkrētajām priekšrocībām, ko tā sniedz katram pilsonim;
- uzsver, ka vietējās un reģionālās pašvaldības jau sen veiksmīgi īsteno pasākumus, kā arī veicina un atbalsta pilsoņu tiesību ievērošanu;
- uzsver, ka jāveic pasākumi, lai varētu nodrošināt izglītību un audzināšanu ES pilsonības garā, pārvarētu dažādus šķēršļus, novērstu informācijas nelīdzsvarotību un trūkumu, apzināti un brīvi īstenotu tiesības un pildītu pienākumus;
- uzsver, ka visi pārvaldes līmeņi ir atbildīgi par ieguldījumu “tiesību kultūras” veidošanā.

Ziņotājs

Roberto PELLA kgs (IT/PPE), Valdengo domes loceklis

Atsauces dokuments

"2010. gada ziņojums par ES pilsonību. Likvidējot šķēršļus ES pilsoņu tiesību īstenošanai"

COM(2010) 603 galīgā redakcija

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Konteksts: ES pilsonība pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā

1. atzinīgi vērtē "Ziņojumu par 2007.–2010. gadā panākto virzībā uz reālu ES pilsonību" ⁽¹⁾, kurā aplūkotas svarīgākās attīstības tendences ES pilsoņu tiesību jomā minētajā laikposmā un kurš pievienots 2010. gada ziņojumam par ES pilsonību "Likvidējot šķēršļus ES pilsoņu tiesību īstenošanai";

2. atzinīgi vērtē gan ziņojumā iekļauto pārskatu par būtiskākajiem šķēršļiem, kuri pilsoņiem ikdienā ir jāpārvar un kuri kavē viņu ar Eiropas Savienības pilsonību saistīto tiesību īstenošanu visdažādākajās dzīves jomās, gan izvirzīto mērķi apzināt un novērst šķēršļus, lai ES pilsoņi varētu pilnībā izmantot savas tiesības, un Komisijas vēlmi konkrēti un efektīvi stiprināt Savienības pilsoņa statusu;

3. atzinīgi vērtē Ziņojumam par ES pilsonību pievienoto ziņojumu ar nosaukumu "Ceļā uz aktu par vienoto tirgu. Par augsti konkurētspējīgu tirgu sociālo ekonomiku" ⁽²⁾, kurā savukārt pievērsta uzmanību to šķēršļu novēršanai, ar kuriem sastopas ES pilsoņi, kad viņi, būdami vienotā tirgus ekonomikas dalībnieki (uzņēmēji, patērētāji vai darba ņēmēji), grib izmantot savas tiesības, kuras viņiem piešķirtas tiesību aktos, kas regulē vienotā tirgus darbību;

4. atgādina, ka Eiropas identitātes un demokrātijas veidošanā nozīmīgs un ļoti simbolisks solis bija ar Māstrihtas līgumu ieviestā "Eiropas Savienības pilsonība", ko piešķīra visiem Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņiem un kas kopš Amsterdams līguma pieņemšanas papildina valsts pilsonību;

5. uzsver, ka ar Lisabonas līgumu ir ieviesti jauni noteikumi, ar kuriem nostiprina ES pilsoņa statusu, paredzot, ka līdztekus valsts pilsonībai tā ir vēl viena pilsonība (tā vairs nepapildina valsts pilsonību), kas gan neaizstāj valsts pilsonību;

6. apzinās, ka ES pilsonība ne tikai ļauj dažādu tautību pārstāvjiem neatkarīgi no valsts pilsonības piešķiršanas kārtības dzīvot kopā Eiropas Savienībā, bet arī, iesaistot pilsoņus Kopienas integrācijas procesā, veicina Eiropas demokrātijas attīstību. Līgumā par Eiropas Savienību noteikts, ka ES pilsonība

līdztekus ES pilsoņu vienlīdzības principam ir viens no demokrātijas principiem;

7. uzsver, ka saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību Savienības pilsoņiem ir Līgumos paredzētās tiesības un pienākumi; pie šīm tiesībām pieskaitāmas arī pamattiesības, kas minētas Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā, kurai Savienība ir nolēmusi pievienoties, pieņemot Lisabonas līgumu, kā arī tiesības un brīvības, kas minētas 2000. gada 7. decembrī pieņemtajā Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (2007. gada 12. decembrī Strasbūrā pielāgotajā redakcijā), kurai kopš Lisabonas līguma stāšanās spēkā ir tāds pats juridiskais spēks kā Līgumiem;

8. uzsver, ka ziņojumā par ES pilsonību minētās tiesības ir, no vienas puses, ES pilsoņu ekskluzīvās tiesības, no otras puses — tās ir pamattiesības, kas attiecas arī uz trešo valstu valstspiederīgajiem;

9. atzīmē, ka ES pilsonība pašlaik ir personas — ar Eiropas integrāciju saistīto politisko procesu dalībnieka — pamattatstāsts, kas ļauj visiem baudīt vienādu tiesisko attieksmi neatkarīgi no pilsonības;

10. atzīmē, ka informēšana par ES pilsonību un tās veicināšana ir stratēģiski svarīga galvenokārt valstīs, kas pievienojušās Eiropas Savienībai pēdējos gados, un valstīs, kas izteikušas vēlmi tai pievienoties;

11. atgādina, ka Līgumā par Eiropas Savienību noteikts, ka valstīm, kas vēlas pievienoties ES, un dalībvalstīm ir jārespektē un jācieņa vērtības, kuras ir Savienības pamatā, proti, cilvēka cieņas ievērošana, brīvība, demokrātija, vienlīdzība, tiesiskums un cilvēktiesību, tostarp minoritāšu tiesību, ievērošana; šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kurā valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un nav diskriminācijas;

12. uzsver, ka jau Eiropas Padomes Ministru komitejas 2002. gada 16. oktobra ieteikumā dalībvalstīm ir atzīts, ka "izglītošana demokrātiskā pilsoniskuma jomā būtu jāuzskata par jebkādas formālās, neformālās vai ikdienējās izglītības (ieskaitot audzināšanu ģimenē) sastāvdaļu, lai ļautu indivīdam savu tiesību un atbildības ietvaros visā dzīves laikā rīkoties kā aktīvam un atbildīgam pilsonim demokrātiskā sabiedrībā";

⁽¹⁾ COM(2010) 602 galīgā redakcija.

⁽²⁾ COM(2010) 608 galīgā redakcija.

13. atgādina, ka 2005. gada septembra paziņojumā "Kopīgā integrācijas programma" Komisija, piedāvājot ietvaru trešo valstu pilsoņu integrācijai Eiropas Savienībā, aicināja dalībvalstis pievērst īpašu uzmanību "pilsoniskās orientācijas uzsverumam ievadprogrammās un citos pasākumos, kas paredzēti jauniešiem trešo valstu pilsoņiem, lai nodrošinātu to, ka imigranti saprot un respektē kopējās Eiropas un nacionālās vērtības, kā arī gūst no tām labumu";

14. norāda, ka kopš brīža, kad sākās debates par Eiropas Savienības nākotni, RK ir atbalstījusi visas iniciatīvas, kas var sekmēt pilsoņu dalību Savienības demokrātijas procesos un pasākumos, kuri veicina tiešo un līdzdalības demokrātiju, un ievērojami mazināt demokrātijas trūkumu ES, un īpaši atzinīgi vērtē ar Lisabonas līgumu panākto progresu šajā jomā;

15. atgādina, ka atzinumā "Jauni pārvaldības veidi: Eiropa — satvars iedzīvotāju iniciatīvas izpaušmēm" Reģionu komiteja aicināja ieviest lielāku demokrātiju un pārredzamību ES politikā un lēmējstrukturās, lai radītu vislabākos pamatnosacījumus pilsoņu līdzdalībai un pilsoņu iniciatīvām Eiropas līmenī. Komiteja rosināja arī izveidot instrumentus, kas veicinātu interaktīvu politisko dialogu un sekmētu līdzdalības demokrātijas principa ievērošanu;

16. uzsver, ka politiskajās prioritātēs, ko Reģionu komiteja izvirzīja 2010.–2012. gadam, atzīmēts — lai palielinātu Reģionu komitejas kā iestādes nozīmi, prioritāte piešķirama to Lisabonas līguma noteikumu īstenošanai, kas attiecas uz reģioniem vai kam ir teritoriāls raksturs, piemēram, noteikumi par pilsoņu iniciatīvu; atzinīgi vērtē Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regulas (ES) Nr. 211/2011 par pilsoņu iniciatīvu pieņemšanu, kurā tika iekļautas daudzas Reģionu komitejas izvirzītās prasības (CdR 167/2010);

17. norāda, ka jānovērš šķēršļi, kas kavē Eiropas pilsoņu brīvu pārvietošanos, un jānodrošina, lai pilsoņi varētu pilnībā izmantot Līgumos noteiktās tiesības neatkarīgi no izvēlētas dzīvesvietas vai preču un pakalpojumu iegādes vietas;

18. atzīmē, ka dalībvalstīs vēl joprojām saglabājas plaša starp spēkā esošajiem tiesību aktiem un pilsoņu ikdienā piedzīvoto, it īpaši situācijās, kurām ir pārobežu raksturs;

19. norāda, ka lielākie šķēršļi rodas, dalībvalstīs īstenojot ES tiesību aktus un valstu tiesisko kārtību pielāgojot tiesiskiem jauninājumiem;

20. uzsver, ka jāpalielina pilsoņu izpratne par ES pilsoņa statusu, tiesībām un to nozīmi ikdienā;

21. uzskata, ka īpaša uzmanība jāvelta migrantiem, kas, iegūstot vienas dalībvalsts pilsonību, kļūst arī par Savienības pilsoņiem;

Reģionālo un vietējo pašvaldību nozīme

22. uzskata, ka Līguma par Eiropas Savienību sadaļā "Noteikumi par demokrātijas principiem" iekļautie vispārējie noteikumi par ES pilsonību ir jātraktē saskaņā ar principu, ka lēmumi jāpieņem pēc iespējas atklātāk un pilsoņiem tuvākajā līmenī — tas ir iedzīvotājiem tuvas demokrātijas modelis, kas īpaši labi darbojas tad, ja pilnībā un efektīvi iesaista reģionālās un vietējās pašvaldības, "kas ir pilsoņiem vistuvākais pārvaldes līmenis";

23. konstatē, ka Komisijas ziņojumā nav pievērsta atbilstoša uzmanība ieguldījumam, ko vietējās un reģionālās pašvaldības varētu sniegt Eiropas Savienības pilsonības kvalitātes un efektivitātes palielināšanā;

24. atzīmē, ka vietējās un reģionālās pašvaldības, būdamas iedzīvotājiem tuvākais līmenis, vislabāk spēj palielināt izpratni par ES pilsonību un konkrētajām priekšrocībām, ko tā sniedz katram pilsonim, piemēram, informējot pilsoņus par to, kā ES politika tieši ietekmē viņu ikdienu;

25. atzīmē, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām būs īpaša loma līdzdalības procesos, kas būs jāsāk, lai īstenotu patiešām augšupēju pieeju, kas ļauj pilsoņiem ietekmēt politisko lēmumu pieņemšanu un to saturu un tādējādi īstenot savas tiesības;

26. uzskata, ka vietējās un reģionālās pašvaldības var palīdzēt ES iestādēm uzrunāt it īpaši tās iedzīvotāju grupas, kas bieži ir sabiedriski neaktīvas, piemēram, jauniešus un migrantus;

27. uzsver, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir atbildīgas par to problēmu risināšanu, kas saistītas ar Eiropas pilsoņu brīvu pārvietošanos un dzīvesvietas izvēli, kā arī ar jaunu pilsoņu uzņemšanu;

28. atzīmē, ka ziņojumā ir norādīti šķēršļi, kas kavē Savienības pilsoņu tiesību īstenošanu, taču nav pievērsta pietiekama uzmanība priekšnosacījumiem, kas jārada, lai panāktu visu pilsonības veidu efektivitāti un pārvarētu gan ģeogrāfiskos, kultūras un valodas, gan informatīvos un tehnoloģiskos šķēršļus, kas neļauj apzināti un brīvi izmantot savas tiesības un pildīt pienākumus;

29. atzīmē, ka 2010. gada ziņojumā par pilsonību nav pievērsta pietiekama uzmanība pilsoniskās iniciatīvas instrumentiem, kas paver jaunas iespējas demokrātijas un pilsoniskuma izpaušmēm;

30. uzsver, ka ziņojumā nav pietiekami ņemts vērā arī tas, ka vietējā un reģionālajā līmenī ir jāveic administratīvās vienkāršošanas pasākumi, lai efektīvi īstenotu ES pilsoņu tiesības;

31. uzsver, ka jaunajos daudz kultūru apstākļos pilsonība vairs nekalpo tikai identitātes un piederības aizsardzībai, bet tā ir saistīta arī ar integrāciju un sociālo iekļaušanu;

32. uzsver, ka vietējās un reģionālās pašvaldības jau sen veiksmīgi īsteno pasākumus un, izmantojot arī tādas demokrātijas metodes kā iesaistīšana un apspriešanās, veicina un atbalsta pilsoņu tiesību ievērošanu;

33. atzīmē, ka saskaņā ar statistikas datiem lielākā daļa ES pilsoņu nezina, ko nozīmē Savienības pilsoņiem piešķirtās tiesības, it īpaši tiesības uz brīvu pārvietošanos un uzturēšanās tiesības, un nav informēti pa šīm tiesībām. Tāpēc vietējās un reģionālās pašvaldības, būdamas iedzīvotājiem tuvākais pārvaldes līmenis, ir vispiemērotākais kanāls (instruments) Savienības pilsoņiem paredzētās informācijas izplatīšanai;

34. atzīmē, ka vietējās politiskās iestādes, kas pēc būtības pārstāv "Eiropas" vēlētajus un tādējādi ir pirmās patiesās Eiropas pārvaldes iestādes, ir vispiemērotākais kanāls, lai informētu ES pilsoņus par vēlēšanu tiesībām;

35. norāda, ka pilsētu sadarbības tīkli un pašvaldību partnerības, it īpaši jaunajās dalībvalstīs, var veicināt informācijas sniegšanu un palielināt izpratni par jautājumiem, kas saistīti ar ES pilsonību, kura paver iespējas pilsoņu aktivitātei un integrācijai;

36. atbalsta Komisijas vēlmi nostiprināt ES pilsoņu tiesības saņemot palīdzību trešās valstīs no visu dalībvalstu diplomātiskajām un konsulārajām iestādēm, 2011. gadā ierosinot attiecīgus tiesību aktus un aktīvāk informējot pilsoņus; uzsver, ka reģionālajām un vietējām pašvaldībām var būt nozīmīga loma, labāk izplatot informāciju par šādām tiesībām, un aicina Komisiju konsultēties ar RK par priekšlikumu izstrādi šajā jautājumā;

Vietējo un reģionālo pašvaldību prioritārie mērķi

Nosacījumi pilsonības efektivitātei

37. uzsver, ka jāveic pasākumi, lai varētu nodrošināt izglītību un audzināšanu ES pilsonības garā, pārvarētu kultūras, valodas un tehniskos šķēršļus, informētu par apzinātu un brīvu tiesību īstenošanu un pienākumu pildīšanu un novērstu informācijas nelīdzsvarotību un trūkumu;

Aktīva pilsonība

38. uzskata, ka ES pilsonību var stiprināt pilsoņu aktīva līdzdalība vietējās kopienas dzīvē un it sevišķi jauniešu līdzdalība, jo ES telpā viņi ir mobilāki nekā citas grupas;

39. iesaka Eiropas Komisijai arī Pirmspievienošanās palīdzības (IPA) instrumenta ietvaros pievērst uzmanību ar Eiropas Savienības pilsonību saistītiem aspektiem, lai nākamie ES pilsoņi būtu informēti par savām tiesībām un pienākumiem un zinātu tos;

40. uzsver, ka brīvprātīgo darbam un tā atbalstīšanai ir būtiska nozīme līdzdalības un aktīva pilsoniskuma veicināšanā;

Sociāla pilsonība

41. uzskata, ka Eiropas līmenī jāizvērs iniciatīvas sociālas pilsonības veicināšanai, jo piekļuve sociālajām tiesībām tiek saistīta ar kritērijiem un prasībām, kas izpaužas diskriminējošas attieksmes veidā un ir pretrunā ar Kopienas tiesību aktos nostiprinātajam līdztiesības un vienlīdzības principam attiecībā uz citu ES dalībvalstu pilsoņiem, kuri izmantojuši brīvas pārvietošanās tiesības, un trešo valstu pilsoņiem, kurus arī aizsargā ES tiesību normas;

42. rosina Komisiju paredzēt, ka, īstenojot tās iecerētos pasākumus, lai atvieglotu pieeju pārrobežu veselības aprūpei un sāktu izmēģinājuma projektus, kuri dotu drošu pieeju konkrētiem datiem tiešsaistē par Eiropas pilsoņu veselību, jāiesaista vietējās un reģionālās pašvaldības, kas ir pilsoņiem vistuvākais pārvaldes līmenis;

43. uzskata, ka vietējās un reģionālās pašvaldības būtu jāiesaista arī pasākumos, ko Komisija paredzējusi īstenot, lai uzlabotu informācijas pakalpojumus pilsoņiem, izveidojot jaunu elektronisku datu apmaiņas sistēmu ar nolūku novērst kavēšanos un grūtības ar informācijas apmaiņu sociālā nodrošinājuma jomā;

Civilpilsonība

44. rosina iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības jaunajos pasākumos, kas paredzēti, lai veicinātu trešo valstu izcelsmes ES pilsoņu un viņu ģimenes locekļu brīvu pārvietošanos un izskaustu diskrimināciju, veicinātu labas prakses piemēru izplatīšanu un labāk informētu Savienības pilsoņus par ES noteikumiem, sniedzot viņiem informāciju par viņu tiesībām uz brīvu pārvietošanos;

45. atzīst, ka atšķirības Direktīvas 2004/38/EK transponēšanā varētu radīt grūtības pilsoņu pamattiesību efektīvā izmantošanā;

Politiska pilsonība

46. uzskata, ka gan pilsoņu neierobežotas pārvietošanās tiesības, gan tiesības uz aktīvu politisko līdzdalību ir ES pilsonības pamatelementi;

47. atbalsta visus pūliņus, lai panāktu, ka trešo valstu valstspiederīgie, kuri likumīgi uzturas Savienības teritorijā, atkarībā no uzturēšanās ilguma var piedalīties politiskajos procesos tajā pašvaldībā, kur viņi dzīvo. Trešo valstu valstspiederīgo tiesības uz piedalīšanos politiskajās norisēs ir noteiktas arī Eiropas Konvencijā par ārzemnieku piedalīšanos sabiedriskajā dzīvē vietējā līmenī;

48. rosina Komisiju veikt konkrētus pasākumus, lai Savienības pilsoņi varētu efektīvi īstenot tiem piešķirtās tiesības uz līdzdalību vietējās un EP vēlēšanās tajā valstī, kur viņi dzīvo;

49. uzsver, ka dalībvalstīs Savienības pilsoņiem ir jānodrošina neierobežota piekļuve informācijai, jo tas ir viņu aktīvas politiskas līdzdalības priekšnosacījums;

Administratīva pilsonība

50. uzsver, ka vietējā un reģionālajā līmenī ir jāveic administratīvās vienkāršošanas pasākumi, kas sekmētu Savienības pilsoņu tiesību, it īpaši tiesību uz brīvu pārvietošanos efektīvu īstenošanu, kā arī jānovērš jebkāda noraidošā prakse un citi šobrīd sastopamie diskriminācijas veidi, kas izpaužas kā atšķirīga attieksme pret ES pilsoņiem atkarībā no izcelsmes dalībvalsts, sevišķi attiecībā uz pastāvīgas uzturēšanās atļaujas piešķiršanu. Šiem pasākumiem jābūt vērstiem nevis tikai uz vietējām un reģionālajām pašvaldībām risināmo problēmu apzināšanu, bet arī uz atbilstošu risinājumu izstrādāšanu;

51. uzsver — lai atvieglotu Savienības pilsoņu tiesību uz brīvu pārvietošanos īstenošanu, jāuzlabo elektroniskā datu apmaiņa starp dalībvalstu publiskās pārvaldes iestādēm un šo iestāžu saziņa ar pilsoņiem;

52. norāda, ka jālieto administratīvās vienkāršošanas instrumenti, it īpaši pārrobežu sadarbības jomā, kur pilsoņi sastopas ar vislielākajām grūtībām īstenot savas tiesības;

53. uzskata, ka būtu lietderīgi atbalstīt dažādu veidu teritoriālo sadarbību, lai īstenotu projektus un pasākumus, kas veicinātu efektīvu ES pilsonību un sekmētu šķēršļu un birokrātijas likvidēšanu; to var darīt, piemēram, izplatot daudzus labas prakses piemērus, kā sniedzami pārrobežu pakalpojumi, piemēram, tādās jomās kā veselība un daudzvalodība;

54. uzskata, ka nekavējoties ir jāpaplašina un jāuzlabo kompetento iestāžu administratīvā sadarbība un apmaiņa ar informāciju par labas prakses piemēriem, lai nodrošinātu neie-

robežotas iespējas īstenot tiesības un pildīt pienākumus, kas saistīti ar ES pilsonību;

Pilsonības kultūra

55. uzsver, ka visi pārvaldes līmeņi ir atbildīgi par ieguldījumu "tiesību kultūras" veidošanā, palielinot pilsoņu izpratni par viņu tiesībām un pienākumiem;

56. uzsver, cik svarīga ir kopīga rīcība, lai veicinātu pilsoņu tiesību ievērošanu un pilsoņu pienākumu pildīšanu, un tai būtu jāklūst par Eiropas Komisijas informācijas un saziņas politikas neatņemamu sastāvdaļu;

57. apņemas 2011. gadā, kas ir Eiropas Brīvprātīgā darba gads, atbalstīt vietējās un reģionālās pašvaldības, lai tās varētu sniegt nozīmīgu un vērtīgu ieguldījumu, daudz uzmanības veltot pasākumiem, kuru pamatā ir aktīva pilsoniskuma koncepcija;

58. atbalsta Eiropas Komisijas nodomu pasludināt 2013. gadu par Eiropas pilsoņu gadu; attiecībā uz pasākumiem, ko var organizēt minētās iniciatīvas atbalstam, izskatīs iespēju iekļaut šo tematu "Open Days" pasākumu organizēšanā;

59. atzīmē, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir tas pārvaldes līmenis, kurā var uzsākt apmācības iniciatīvas saistībā ar ES pilsonību, kas paredzētas gan pilsoņiem skolas vecumā, pieaugušajiem, un it īpaši tiem, kas vēlas iegūt dalībvalsts pilsonību;

60. uzskata, ka jāveicina izpratnes palielināšanas un izglītošanas pasākumi, kas paredzēti migrantiem, kuri vēlas iegūt kādas dalībvalsts pilsonību un tādējādi kļūt arī par "Savienības pilsoņiem";

61. uzskata, ka Eiropas, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī ir jāsāk īstenot publiskās pārvaldes darbiniekiem paredzēti apmācības pasākumi, kas saistīti ar ES pilsonību;

62. aicina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt ES pilsonības jautājumu iekļaušanu skolu un izglītības programmās un veicināt pasākumus, kas rosina pieaugušo iedzīvotāju aktīvu pilsoniskumu, izmantojot arī plašsaziņas līdzekļus un informācijas un komunikācijas tehnoloģijas;

63. uzsver, ka Eiropas kultūras galvaspilsētām ir būtiska nozīme Eiropas identitātes un ES pilsonības attīstībā;

64. rosina Komisiju īstenot un atbalstīt projektus un pasākumus, ar kuriem palielina izpratni un informē par ES pilsonību visu to valstu pilsoņus, kuras pēdējos gados pievienojušās vai vēlas pievienoties Eiropas Savienībai, un īpaši svarīgi, lai tas notiktu sadarbībā ar šo valstu vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

65. aicina Komisiju sākt pasākumus, lai novērstu administratīvos, tiesiskos, kā arī ar informāciju, motivāciju un valodu zināšanām saistītus šķēršļus, kas joprojām kavē mācību mobilitāti, un noteiktu stratēģijas, kuras ļauj minētos šķēršļus pārvarēt, ar mērķi veicināt jauniešu pārrobežu mobilitāti, paredzot publisko iestāžu, pilsoniskās sabiedrības, uzņēmumu un citu ieinteresēto pušu līdzdalību;

66. tā kā Eiropas Komisija izteikusi interesi, Komiteja izvērtēs iespēju izveidot elastīgu un neformālu forumu,

lai sekmētu Eiropas Komisijas, Reģionu komitejas un valstu vietējās un reģionālās pašpārvaldes apvienību sadarbību, kas atvieglotu un veicinātu ES pilsonībai veltītās debates, ļautu apzināt vietējo pašvaldību vajadzības un grūtības, ar kurām tās saskaras, īstenojot ES pilsonības tiesības, kā arī rosinātu pieredzes un paraugprakses apmaiņu, tādējādi palīdzot veicināt Eiropas pilsoņu tiesību aktīvu izmantošanu; aicina Eiropas Komisiju, veicot priekšizpēti, izskatīt iespēju piešķirt šai iniciatīvai atbilstošu atbalstu.

Briselē, 2011. gada 31. martā

*Reģionu komitejas
priekšsēdētāja*
Mercedes BRESSO

Reģionu komitejas atzinums “ES budžeta pārskatīšana”

(2011/C 166/03)

REĢIONU KOMITEJA

- atgādina, ES rīcībā jābūt reāli pamatotam budžetam, kas pārsniedz 1 % no Savienības NKI, lai, ņemot vērā īpašās vajadzības vietējā līmenī, sasniegtu būtiskus Eiropas Savienības mērķus un lai īstenotu jaunās pilnvaras, kuras tai piešķirtas ar Lisabonas līgumu;
- pilnībā atzīst stratēģijas “Eiropa 2020” svarīgo nozīmi, tomēr uzsver, ka tai piešķirtais nozīmīgums nedrīkst kavēt citu līgumos noteikto mērķu īstenošanu, jo īpaši sociālo, ekonomisko un teritoriālo kohēziju;
- pauž gandarījumu, ka Eiropas Komisija ir ņēmusi vērā tās ierosinājumu pagarināt daudzgadu finanšu plāna periodu līdz 10 gadiem, izstrādājot rūpīgu vidusposma pārskatu (“5 + 5”), jo tas ir kompromiss starp Eiropas publiskā finansējuma stabilitāti, elastīgumu un demokrātisku parlamentāru uzraudzību; ar vidusposma pārskatu jāierobežo finansējuma apjoms, kuru var piešķirt dažādām prioritātēm, lai nodrošinātu, ka tiek īstenota nepārtraukta 10 gadus ilga programma, nevis divas piec gadu programmas;
- uzskata, ka jānodrošina budžeta elastīgums, pirmkārt, lai termiņa vidū varētu veikt stratēģisku pārorientēšanu, izmantojot “pārskatīšanas rezervi”, un, otrkārt, lai varētu reaģēt uz neparedzētiem un ārkārtas apstākļiem, izmantojot “elastīguma un Eiropas interešu rezervi”, vienlaikus tiecoties panākt Eiropas izdevumu lielāku efektivitāti;
- noteikti nepiekrīt priekšlikumam Izaugsmes un stabilitātes pakta prasību neievērošanas gadījumā apturēt kohēzijas politikas, kopējās lauksaimniecības politikas vai kopējās zivsaimniecības politikas ietvaros paredzētā finansējuma piešķiršanu dalībvalstij, jo no reģionālajām iestādēm nevar prasīt atbildību, ja valsts iestādes nespēj ievērot makroekonomikas kritērijus vai pareizi piemērot ES tiesību aktus;
- atzinīgi vērtē Komisijas viedokli, ka arī turpmāk visā Eiropas Savienībā ir jāīsteno kohēzijas politika, un atzinīgi vērtē ierosināto kopējo stratēģisko satvaru, kas aptver struktūrfondus un citus teritoriālās attīstības fondus; tādēļ uzskata, ka budžeta pozīciju iespējamajai struktūrai pirmām kārtām vajadzētu ļaut zem viena nosaukuma identificēt visus fondus, kas atbilst kopējai stratēģiskai sistēmai;
- uzskata, ka no pašreizējās budžeta struktūras būtu jāatsakās, un iesaka panākt, ka jaunajā struktūrā uzskatāmi atspoguļojas pienākumu sadale daudzlīmeņu pārvaldības modeļi, un neredz pamatojumu tam, kāpēc pozīciju skaits būtu jāsamazina līdz trim lielām pozīcijām;
- uzskata, ka ir būtiski emitēt ES projektu obligācijas (*EU-project bonds*), un ir pārliecināta, ka esošo pašu resursu palielināšana un/vai jaunu pašu resursu ieviešana ilgtermiņā būtu jāvirza uz to, lai aizstātu dalībvalstu iemaksas ES budžetā.

Ziņotāji:	Pjemontas reģionālās padomes locekle <i>Mercedes BRESSO</i> kdze (IT/PSE)
	Mursijas reģionālās padomes priekšsēdētājs <i>Ramón Luis VALCÁRCEL SISO</i> kgs (ES/PPE)
Atsauces dokuments:	Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un valstu Parlamentiem “ES budžeta pārskatīšana”
	COM(2010) 700 galīgā redakcija

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Ievads

1. atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu par ES budžeta pārskatīšanu, jo tajā sniegts visaptverošs redzējums par reformu, kas aptver izdevumus un ieņēmumus un kuras mērķis ir ieviest patiesas pārmaiņas;

2. vēlas apstiprināt un padziļināt nostāju un priekšlikumus, kas izteikti Komitejas 2008. gada aprīlī pieņemtajā atzinumā⁽¹⁾; tādēļ atgādina, ka

— ES rīcībā jābūt reāli pamatotam budžetam, kas pārsniedz 1 % no Savienības NKI, lai, ņemot vērā īpašās vajadzības vietējā līmenī, sasniegtu būtiskus Eiropas Savienības mērķus un lai īstenotu jaunās pilnvaras, kuras tai piešķirtas ar Lisabonas līgumu;

— Eiropas Savienības rīcībā jābūt budžetam, kas ļauj risināt jaunas problēmas, vienlaikus turpinot integrācijas un kohēzijas mērķu īstenošanu un Savienības darbībā apliecinot patiesu solidaritāti;

— dalībvalstu ierobežoto publisko finanšu resursu dēļ ir gan jāveic Kopienas budžeta resursu sistēmas reforma, gan jānosaka prioritātes un galvenā uzmanība jāpievērš jomām, kurās Eiropas Savienības darbībai atsevišķi vai, papildinot citu pārvaldības līmeņu darbību, ir vislielākā pievienotā vērtība;

— ES budžeta reformas stratēģijā jāizmanto visas daudzlīmeņu pārvaldības iespējas un ka reģionālās un vietējās pašvaldības var sniegt ievērojamu ieguldījumu ES politikas pasākumu izstrādē, plānošanā, līdzfinansēšanā un īstenošanā;

Principi, kas jāievēro attiecībā uz ES budžetu

3. uzskata, ka Kopienas budžeta īstenošanā gūtā pieredze, jo īpaši kohēzijas politikas jomā, liecina, ka tieši reģioni vai vietējās pašvaldības, būdamas iedzīvotājiem vistuvākais pārvaldes līmenis, izprot Eiropas teritoriju vajadzības un tiešāk iesaistās attiecīgo jautājumu risināšanā. Tāpēc Eiropas Savienība vienmēr uzsver, cik liela nozīme ir daudzlīmeņu pārvaldības procesam, lai nodrošinātu labāku ES budžeta izmantošanu, un uzskata to par efektīvu un visām Eiropas politikas jomām piemērojamu līdzekli atbilstīgi subsidiaritātes principam;

4. pauž nožēlu, ka publisko izdevumu jomā Eiropas Savienībā kopumā, neraugoties uz finansiālo ieguldījumu un arvien aktīvāku vietējo un reģionālo pašvaldību līdzdalību, gala izmantotāji tomēr nesaskata daudzlīmeņu pārvaldības priekšrocības. Komiteja aicina Komisiju nekavējoties informēt visas iesaistītās puses par Eiropas Savienības publisko finanšu pašreizējo stāvokli, kā arī izveidot budžeta struktūru tā, lai tā labāk atbilstu daudzlīmeņu pārvaldībai;

5. ir vienprātis ar Komisiju, ka “starp politikas virzieniem, kam ir nepieciešami ievērojami publiskie tēriņi, to apmēram būtu jāatspoguļo ES galvenās politikas prioritātes”. Komiteja secina, ka tādēļ ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas jēdzienam, kā arī budžeta saskaņotībai ar horizontālo sociālo klauzulu jāpiešķir ļoti augsta prioritāte;

6. iesaka turpmāko programmu ātru uzsākšanu atvieglot, nodrošinot to darbības pamatnoteikumu zināmu nepārtrauktību un iespējami savlaicīgi paredzot visus likumdošanas un reglamentējošos pasākumus, lai vienkāršotu plānošanas procesu;

a) Pievienotā vērtība

7. uzskata, ka tās ieguldījums debatēs par ES iestāžu budžeta ikgadējām procedūrām un ES budžeta izpildi ir vajadzīgs un lietderīgs, lai ievērotu labas pārvaldības principu, kura pamatā ir apspriešanās dažādos līmeņos. Komiteja varētu pārstāvēt viedokļus par tām ES budžeta pozīcijām, kuru apropriāciju izmantotājas ir galvenokārt reģionālās un vietējās pašvaldības;

⁽¹⁾ CdR 16/2008 fin.

8. uzskata, ka pievienotās vērtības jēdziens saistīts ar sviras efektu vai pastiprinošu efektu, ko rada Savienības budžeta izmantošana visā Eiropas Savienībā, tāpēc minēto jēdzienu nevar skaidrot tikai no grāmatvedības viedokļa, kur tiek ņemtas vērā tikai publiskās finanses. Būtu jāņem vērā arī Eiropas Savienības budžeta pievienotā vērtība privātu uzņēmumiem un patērētājiem, kā arī Savienības izdevumu pievienotā vērtība pārvaldības ziņā. Turklāt Komiteja uzskata, ka ES budžeta pievienotās vērtības novērtējumam jābūt balstītam uz jaunu izaugsmes modeli, pēc kura pieaugums tiek mērīts ar IKP papildinošiem rādītājiem, kas labāk atspoguļo katra reģiona attīstības līmeni;

9. pieņem zināšanai Komisijas apņemšanos iesniegt atjauninātu analīzi par “Eiropas pasivitātes izmaksām”, bet mudina to darīt savlaicīgi, lai šī analīze varētu ietekmēt sarunas par jauno finanšu shēmu;

10. atgādina, ka ES budžeta sviras efektam ir būtiska nozīme, lai piesaistītu līdzekļus līgumā noteikto ES stratēģisko mērķu, piemēram, kohēzijas politikas, kā arī tādu ES stratēģiju kā “Eiropa 2020” atbalstam, ka tam ir izšķiroša nozīme iestāžu veikspējas stiprināšanā un ka tas labvēlīgi ietekmē visus privātā sektora dalībniekus un publiskās pārvaldes iestādes neatkarīgi no to panākumu līmeņa vienotajā tirgū;

11. uzskata, ka visos līmeņos, sākot no politisko lēmumu pieņemējiem un programmas pārvaldītājiem līdz iedzīvotājiem un gala izmantotājiem, jācenšas nodrošināt ES atbalsta atpazīstamību gan attiecībā uz atbalstu apjomīgiem ieguldījumiem, gan nemateriālajiem ieguldījumiem (pētniecība, sociālā iekļaušana, apmācība u.c.). Atpazīstamību varētu panākt ar dažādiem elastīgiem un konkrētai situācijai pielāgotiem līdzekļiem (lai izvairītos no pārmērīga administratīvā sloga), izmantojot daudzus labas prakses piemērus atbilstīgi katra reģiona iespējām;

12. piekrīt Komisijas viedoklim, ka ES ļauj iegūt apjomrādītus ietaupījumus un “valstu politikas veidošanas dinamikas radītās nepilnības var novērst, risinot acīmredzami svarīgos pārrobežu jautājumus tādās jomās kā infrastruktūra, mobilitāte, teritoriālā kohēzija vai ES pētniecības sadarbība”;

13. norāda, ka ir jāizstrādā dinamiska un pastāvīga komunikācijas stratēģija, lai vietējo līmeni regulāri informētu par ES budžeta mērķiem un īstenotajiem pasākumiem, un uzsver, ka Komiteja ir gatava izstrādāt decentralizētu rīcības plānu;

b) Solidaritāte

14. apstiprina, ka dalībvalstu, reģionālo un vietējo pašvaldību un Eiropas iedzīvotāju savstarpējā solidaritāte ir ne tikai politisks mērķis, kas cieši saistīts ar Eiropas vērtībām, bet arī visas ES

saimnieciskās efektivitātes elements, tādēļ solidaritātes pasākumi jāskata nevis kā izdevumi, bet gan kā ieguldījumi, kuri ES ļauj risināt pašreizējās un turpmākās problēmas;

Budžets nākotnei: izdevumi

15. pilnībā atzīst gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes stratēģijas “Eiropa 2020” svarīgo nozīmi un tāpat kā Komisija uzsver, ka tās sekmīgai īstenošanai nepieciešama “ES un valstu un reģionālā līmeņa iestāžu partnerība”, kā arī partnerība ar vietējām pašvaldībām. Komiteja uzsver, ka stratēģijas “Eiropa 2020” nozīmīgums nedrīkst kavēt citu līgumos noteikto mērķu īstenošanu, jo īpaši sociālo, ekonomisko un teritoriālo kohēziju;

16. lai paustu detalizētu viedokli par izdevumiem, vispirms vēlas iepazīties ar priekšlikumu par daudzgadu finanšu plānu, tomēr jau tagad izsaka šādas principiālas piezīmes:

Pētniecība, inovācija un izglītība

17. uzsver, ka pašreizējie pētniecībai paredzētie ES budžeta līdzekļi, kas veido tikai 4 % no Eiropas publiskās pētniecības finansējuma, ir pārāk mazi; tādēļ uzskata, ka ir nepieciešams nodrošināt, ka valstu programmas un Eiropas Pētniecības pamatprogramma viena otru labāk savstarpēji papildina, lai panāktu apjomrādītus ietaupījumus un sviras efektu;

18. nepiekrīt Eiropas Komisijas apgalvojumam, ka “Eiropa saskaras ar nepieredzētām sabiedrības problēmām, ko var atrisināt tikai ar svarīgiem zinātniskiem un tehnoloģiskiem sasniegumiem”, jo šādā apgalvojumā par zemu vērtēta politisko organizāciju, iestāžu un iedzīvotāju spēja pārveidot mūsu sabiedrību, arī neizmantojot zinātniskus un tehnoloģiskus risinājumus. Komiteja tomēr uzskata, ka jauninājumi palīdz risināt visvairāk samilzušās sociālās problēmas, tāpēc pilnībā piekrīt Eiropas domes 2011. gada 4. februāra secinājumiem, ka ir saskaņoti jāizmanto Eiropas zināšanas un resursi, kā arī jāveicina ES un dalībvalstu sinerģija, lai nodrošinātu sabiedrībai izdevīgu jauninājumu ātrāku laišanu tirgū. Šajā sakarā uzsver iespējas, ko sniegtu Publisko iepirkumu direktīvas pārskatīšana sociālās un vides inovācijas veicināšanas aspektā;

19. uzskata, ka atbalsts inovācijai ir izšķirošs faktors, lai pārveidotu Eiropas ekonomiku, un ir jāpārliecina, ka ar pamatiniciatīvas “Inovācijas Savienība” starpniecību īpaši jāmudina dalībvalstis atbalstīt izglītības un apmācības sistēmu modernizāciju visos līmeņos, tostarp darba vietā, jo kāda reģiona attīstība pirmām kārtām ir atkarīga no cilvēkkapitāla attīstības. Tāpēc Komiteja atzinīgi vērtē to, ka pamatiniciatīvā ir ietverta principā stabila politiskā pieeja, izmantojot inovācijas jēdziena plašu

definīciju (un tas ir atbalstāms), pievērsta īpaša uzmanība mūsu sabiedrības galvenajām problēmām un ņemtas vērā jauno tehnoloģiju piedāvātās iespējas. Turklāt Komiteja atbalsta Komisijas priekšlikumu attīstīt ES pētniecības un inovācijas spēju un izstrādāt pārdomātas reģionu specializācijas stratēģijas, piemēram, ar ERAF finansētu tehniskā atbalsta programmu palīdzību. Komiteja atgādina arī, ka, izstrādājot minētās stratēģijas, jāapspriežas ar visām ieinteresētajām pusēm, tostarp ar vietējiem un reģionālajiem uzņēmējiem, lai netiktu izvirzītas tādas reglamentējošas prasības, kas neatbilst vietējo un reģionālo pašvaldību reālajai situācijai un iespējām vai draud radīt administratīvu un finansiālu papildlogu;

20. atzinīgi vērtē to, ka Komisija savā paziņojumā ir ņēmusi vērā vietējo un reģionālo pašvaldību un pilsoniskās sabiedrības ieguldījumu un atzinusi tās par svarīgām ieinteresētajām pusēm. Tas būtu jāatspoguļo ES budžetā, paredzot labi finansētu pētniecības pamatprogrammu. ES budžetu vajadzētu izmantot lielākas sinerģijas un pētniecībai un inovācijai paredzētā ES finansējuma savstarpējas papildināmības veicināšanai, lai nodrošinātu izdevumu efektivitāti, tostarp par prioritāti izvirzot pētniecības spējas nostiprināšanu nabadzīgākajos Eiropas reģionos. Neatliekami jāpievēršas arī tam, lai dati par reģionu līdzdalību pamatprogrammās un citās ES pētniecības un jauninājumu finansēšanas programmās būtu precīzi un pieejami. Tas ļautu vietējām un reģionālajām pašvaldībām salīdzinoši novērtēt savu darbību ES līmenī un precīzi noteikt attiecīgus strukturālos trūkumus;

21. uzskata, ka būtu pilnībā jāizmanto pašreizējās jaunās tehnoloģijas, kurām izmantots pētniecībai un izstrādei paredzētais finansējums un kuras jau ir pieejamas;

Nākotnes infrastruktūras

22. uzskata, ka, likvidējot pārrobežu problēmas transporta, komunikāciju un enerģētikas tīklu stratēģiskajās starptautiskajās asīs, tiek gūta sabiedrībai ļoti noderīga pievienotā vērtība un tas atbilst ES jaunajai pieejai attiecībā uz izaugsmi. Vajadzībām atbilstoša un augstas kvalitātes infrastruktūra principā jāpaplašina un galvenās problēmas jāatrisina, lai sekmētu vispārēja mērķa sasniegšanu, proti, palielinātu ES ekonomikas konkurētspēju un panāktu līdzsvarotu un ilgtspējīgu attīstību;

23. uzsver, ka nākotnes infrastruktūru finansēšana ir nepieciešama divu vienlīdz svarīgu iemeslu dēļ: palielināt mobilitāti un iekšējo kohēziju Eiropas Savienībā un paaugstināt Eiropas konkurētspēju salīdzinājumā ar trešām valstīm, kā to pamatoti min Komisija. Komiteja iesaka rīkoties loģiski, sākot ar politisku izvēli attiecībā uz infrastruktūras projektiem un pēc tam vienojoties par attiecīgajiem finanšu instrumentiem un shēmām;

24. vēlreiz uzsver to, ka neatbalsta tāda vienota fonda izveidi transporta jomā, kura pamatā būtu galvenokārt kohēzijas poli-

tikas ietvaros piešķirtie līdzekļi un kurš ietvertu visus transporta infrastruktūras finansēšanai paredzētos ES finanšu instrumentus. Līdzekļu "pārvietošana" varētu būtiski samazināt transporta politikai piešķirtos līdzekļus, turklāt tiktu apdraudēta arī transporta projektu iekļaušana teritoriālajās attīstības stratēģijās;

Enerģētika un klimats

25. neatbalsta iespēju izveidot liela mēroga specializētus fondus, kas paredzēti investīcijām enerģētikas un klimata jomā. Komiteja priekšroku dod šādam risinājumam: galveno uzmanību veltīt attiecīgajām politiskajām prioritātēm un tās vairāk iekļaut visās atbilstošajās politikas jomās, kur vadība, iesaistoties visiem pārvaldības līmeņiem, nodrošinātu ES rīcības efektivitāti un atpazīstamību. EIB emitētas speciālas obligācijas varētu izmantot starptautiskos vai pārrobežu projektos, kas saistīti ar "tīras" enerģijas ražošanu un energoefektivitāti — mērķi, kuri pieder pie energoapgādes un klimata pārmaiņu mazināšanas mērķiem;

Kopējā lauksaimniecības politika

26. atzīst vienas no ES kopējām politikām pievienoto vērtību un atzinīgi vērtē paredzēto kopējās lauksaimniecības politikas izdevumu kontroli, lai to vairāk orientētu uz sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķi, tostarp uz produkciju, uz vidi saudzējošu izaugsmi un efektīvāku saikni ar citām ES politikas jomām;

27. atkārtoti uzsver KLP nozīmi lauku kopienu struktūras saglabāšanā visā Eiropā, jo tā palīdz virzīties uz plašāko sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķi. Komiteja norāda arī uz vērtīgo ieguldījumu, ko minētā politika sniedz visai sabiedrībai, nodrošinot augstas kvalitātes pārtiku, apsaimniekojot ES ainavas un sekmējot centienus mazināt klimata pārmaiņas un to sekas, un uzsver lielo ieguldījumu, ko kopējā lauksaimniecības politika var sniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanā;

28. uzskata, ka KLP ietvaros, ņemot vērā pastāvošo spriedzi starp prasību nodrošināt konkurētspējīgu augstas kvalitātes pārtikas produktu ražošanu Eiropā un sabiedrības vajadzībām vides, klimata, ūdens resursu apsaimniekošanas un bioloģiskās daudzveidības jomā, kā arī lauku teritoriju dinamisma saglabāšanu, efektīvi jāizmanto pirmais un otrais pīlārs, lai risinātu turpmākos uzdevumus. Komiteja atzīst, ka kopējā lauksaimniecības politikā nepieciešamas turpmākas reformas, un jo īpaši ir vajadzīgi pietiekami budžeta līdzekļi, lai varētu veikt citus prioritārus ES uzdevumus. Komiteja tomēr uzsver, ka šādām reformām jābūt pakāpeniskām un virzītām uz taisnīgāku sistēmu gan tiešo maksājumu piešķiršanai visā ES, gan arī otrā pīlāra (lauku attīstība) līdzekļu piešķiršanai dalībvalstīm. Par nākamā reformu posma galvenajām prioritātēm būtu jānosaka vienkāršošana un efektivitāte;

Kohēzijas politika

29. atzinīgi vērtē Komisijas novērtējumu par kohēzijas politikas ietekmi uz ES ekonomiku un norādi uz valstu IKP būtisku palielināšanos kumulatīvās iedarbības rezultātā un uzskata, ka kohēzijas politika ir viens no veiksmīgākajiem instrumentiem, kas ļauj solidāri atbalstīt vājākos reģionus un veicināt izaugsmi un labklājību visā Eiropā, īpaši pateicoties tirdzniecībai un eksportam;

30. atzinīgi vērtē Komisijas viedokli, ka arī turpmāk visā Eiropas Savienībā un tādējādi arī visos reģionos ir jāīsteno kohēzijas politika, lai veicinātu ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un Savienības vienotu harmonisku attīstību, pamatojoties uz gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi. Tomēr uzsver, ka, izstrādājot turpmāko kohēzijas politiku, vismazāk attīstīto reģionu infrastruktūrā jāveic ievērojamas investīcijas. Tādēļ turpmāk ievērojama daļa ES budžeta ir jāatvēl vismazāk attīstīto reģionu attīstības paātrināšanai un attīstību kavējošo šķēršļu novēršanai;

31. atzinīgi vērtē ierosināto kopējo stratēģisko satvaru, kas aptver struktūrfondus un citus teritoriālās attīstības fondus, piemēram, ELFLA un EZF, un uzskata, ka nākotnē šādu vienkāršošanas pieeju varētu attiecināt arī uz citiem fondiem. Komiteja atbalsta koncepciju par attīstības un ieguldījumu partnerības līgumiem, kas budžetā precīzi atspoguļo teritoriālos līgumus, kuru iekļaušanu valstu reformu programmās Komiteja atbalsta. Šādi līgumi saskaņā ar daudzlīmeņu pārvaldības principu jāizstrādā partnerībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, nevis tikai dalībvalstu un Komisijas sadarbības ietvaros, kā ierosināts Piektajā ziņojumā par kohēziju. Komiteja atbalsta ideju, ka kohēzijas politikā izmantotā pieeja jāattiecinā arī uz citām politikas jomām, jo uzskata, ka saskaņā ar gūto pieredzi tā ir visefektīvākā un visiedarbīgākā metode;

32. izsaka cerību, ka turpmākajā kohēzijas politikā pienācīga uzmanība tiks veltīta teritoriālajai, jo sevišķi lauku, jūras un attālāko reģionu, dimensijai, un ka starp attīstības programmām, ko atbalsta ERAF, ESF un ELFLA, tiks izveidota spēcīgāka saikne un lielāka sinerģija;

33. uzskata, ka valsts, reģionālā un vietējā līmeņa publiskā sektora iestāžu veikspējai un finansiālajai spējai ir būtiska nozīme stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanā un ka kohēzijas politika arī turpmāk būtiski palīdzēs tās nostiprināt. Komiteja aicina arī precizēt to pasākumu finansēšanu, kas ierosināti septiņās pamatiniciatīvās saistībā ar dažādām ES finansējuma programmām;

34. atzinīgi vērtē nodomu palielināt ESF atpazīstamību un paplašināt tā darbības jomu, tostarp vairāk pievēršoties sociālajai

iekļaušanai; atkārtoti uzsver, ka atbalsta ESF kā kohēzijas politikas sastāvdaļas saglabāšanu. Komiteja uzsver, ka ESF atpazīstamība un tā darbības efektivitāte panākama vienīgi ar integrētu un uz rezultātiem vērstu pieeju investīcijām gan cilvēkkapitālā, gan infrastruktūrā, pētniecībā, izstrādē un inovācijā;

35. pauz izteiktu gandarījumu par to, ka Komisija uzsver atbalstu jauniem uzņēmumiem, it īpaši MVU, kuriem būs izšķirīga nozīme ES konkurētspējas paaugstināšanā. Tāpēc Komiteja aicina ES budžetā redzamāk ietvert MVU atbalsta politiku, it sevišķi attiecībā uz sievietēm uzņēmējām;

36. uzskata, ka jānodrošina lielāka izdevumu efektivitāte, bet neatbalsta domu par rezervi, kas saistīta ar izpildi atbilstīgi stratēģijas "Eiropa 2020" mērķiem;

37. turklāt iesaka attiecībā uz struktūrfondiem visos reģionos izveidot īpašu brīdināšanas mehānismu, pamatojoties uz Eiropas Komisijas un pārvaldes iestāžu pastāvošo attiecību sistēmu, kuras ietvaros Komisija sniedz tām konsultācijas par izdevumu līmeni un iespēju uzņemt saistības, ja līdzekļu izlietojuma līmenis un rezultāti neatbilst izvirzītajiem mērķiem.

38. visbeidzot uzskata, ka summas, kas katru gadu tiktu noteiktas ar agrās brīdināšanas mehānisma starpniecību un kas netiktu izmantotas jāieskaita atpakaļ kopējā budžetā, ņemot vērā grūtības, ar kurām saskaras reģioni vai pārvaldes iestādes, un ar tām jāpapildina "elastīgumam un Eiropas interesēm" paredzētā rezerve, lai dalībvalstis atturētu no pašreizējās prakses, t.i., projektu līdzfinansējuma daļas paturēšanas ar nolūku vēlāk atgūt neizmantotās summas;

39. aicina Savienības budžetā iekļaut Globalizācijas pielāgošanas fondu, it īpaši tādēļ, lai paātrinātu līdzekļu izmantošanu un efektīvāk sekmētu stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanu, palielinot nodarbinātības līmeni, mazinot bezdarbu un atstumtību no darba tirgus, paaugstinot darba kvalitāti, produktivitāti un uzlabojot darba apstākļus, kā arī veicinot sociālo, ekonomisko un teritoriālo kohēziju;

Uz rezultātiem vērsts budžets

Jauns finansējums

40. atbalsta to, ka tiktu izskatītas iespējas Eiropas Savienības atbalstu sniegt atbalstu citā, ne tikai subsīdiju veidā, tomēr pilnībā ievērojot subsidiaritātes principu un izskatot katru gadījumu atsevišķi atkarībā no izdevumu veidiem un saņēmēju ekonomiskā stāvokļa. Finanšu inženierijas instrumenti būtu jāuzskata par vērtīgu papildinājumu subsīdijām, nevis to aizstājēju;

41. tomēr uzsver, ka jauni finanšu instrumenti jāizstrādā un jāizplata piesardzīgi. Komiteja uzskata, ka krīze ir apliecinājusi ES līmeņa regulējuma nepieciešamību, jo tā trūkums dažkārt ir apdraudējis vietējo un reģionālo pašvaldību budžetu finansiālo līdzsvaru. Komiteja uzsver nepieciešamību atskaitīties iedzīvotājiem un pārāk neattālināties no reālās ekonomikas;

42. turklāt atbalsta prasību izveidot saikni starp Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu (EFSM) un Eiropas Savienības budžetu, lai nodrošinātu, ka minēto instrumentu pēc 2013. gada vairs nefinansē, pamatojoties vienīgi uz starpvaldību vienošanos un no nesaistītajiem līdzekļiem, bet gan tajā iekļauj atbilstoši Eiropas solidaritātes principiem Lisabonas līgumā paredzētos Kopienas budžeta mehānismus;

43. norāda, ka vietējo un reģionālo pašvaldību sekmīgai darbībai tām nepieciešams labāks aprikojums, jo īpaši tad, kad tiek ieviesti jauni finansēšanas mehānismi (EIB, PPP, ES projektu obligācijas), kas prasa augsta līmeņa kvalifikāciju;

44. aicina Eiropas Komisiju aplūkot jautājumu par iedzīvotāju obligāciju — iedzīvotāju finansēta vietējās attīstības fonda — ieviešanu, kas dotu iespēju iedzīvotājiem investēt savas pilsētas vai reģiona attīstībā, un, izmantojot šīs investīcijas, dažos gados varētu izveidot vērienīgus infrastruktūras un enerģētikas projektus;

45. tomēr mudina Komisiju apliecināt vēlmi efektīvi izmantot sviras efektu, ko varētu radīt vietējo un reģionālo pašvaldību iesaiste politisko prioritāšu īstenošanā. Komiteja uzsver vietējā un reģionālā publiskā finansējuma daudzkrāsojošo ietekmi, tostarp attiecībā uz privātā sektora partneriem un vienojošo lomu, kāda var būt Eiropas Savienībai;

46. uzskata, ka ir būtiski emitēt ES projektu obligācijas (*EU-project bonds*), lai finansētu vērienīgus projektus, kuru ekonomiskā ietekme paredzama vidējā termiņā vai ilgtermiņā. Minētais mehānisms var palielināt ES pasākumu atpazīstamību, bet jo īpaši — to efektivitāti. Tas varētu radīt nozīmīgu sviras efektu iekšējā tirgus dinamikā un palīdzēt nostiprināt teritoriālo kohēziju. Tas neapšaubāmi atbilst centieniem racionālāk izmantot ES līdzekļus un orientēties uz Eiropas pievienoto vērtību;

47. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas sāktu sabiedrisko apspriešanu par stratēģijas “Eiropa 2020” projektu obligācijām, kas paredzētas infrastruktūras projektu finansēšanai, un šajā saistībā pauž viedokli, ka teritoriālās kohēzijas stiprināšana būtu uzskatāma par prioritāti. Komiteja tomēr pauž šaubas, vai ES projektu obligācijas būtu jāizmanto vienīgi Eiropas mēroga tehniskās in-

frastruktūras projektos, jo arī citi reģionālas nozīmes projekti var radīt Eiropas līmeņa pievienoto vērtību; turklāt uzskata, ka būtu jāprecizē saikne starp ES projektu obligācijām un Eiropas atbalstu un ka ir jāveic pasākumi, kas vietējām un reģionālajām pašvaldībām nodrošinātu piekļuvi jaunajiem finanšu instrumentiem;

48. aicina Eiropas Komisiju sīkāk analizēt jautājumu par ierosināto eiroobligāciju izlaišanu, kas, apkopojot daļu valsts parāda, ļautu visām eirozonas valstīm izmantot tirgū visizdevīgākajām likmēm pietuvinātas procentu likmes, ierobežotu spekulācijas ar valsts aizņēmuma līdzekļiem un uzlabotu budžeta politikas koordinācijas kvalitāti;

49. uzskata, ka reāli pamatots budžets ir viens no risinājumiem pašreizējās ekonomikas krīzes pārvarēšanai, jo tas darbotos kā svira, kas sekmē saimniecisko, sociālo un teritoriālo attīstību;

Izdevumu struktūra

50. uzskata, ka no pašreizējās budžeta struktūras būtu jāatsakās, un iesaka panākt, ka jaunā struktūra ir praktiska, realitiska, pārredzama un viegli saprotama, ka tā uzskatāmi atspoguļo pienākumu sadali daudzlīmeņu pārvaldības modelī un izdevumu posteņi ir noteikti atkarībā no tā, kā konkrēti tiek veikti maksājumi un īstenoti politikas pasākumi. Komiteja neredz pamatojumu tam, kāpēc pozīciju skaits būtu jāsamazina līdz trim lielām pozīcijām (iekšējie izdevumi, ārējie izdevumi un administratīvie izdevumi). Nedaudzās lielās pozīcijās ir ietverts liels informācijas apjoms, un tādēļ tiek zaudētas detaļas. Galvenās pozīcijas būtu jāsadala loģiskās un atbilstīgās apakškategoriās, kurās sniegta nepārprotama informācija. Iepriekš minētā pieeja neveicinātu pārredzamību;

51. uzskata, ka stratēģijas “Eiropa 2020” trīs sadaļas (gudra, ilgtspējīga un iekļaujoša izaugsme) un septiņas pamatiniciatīvas neapšaubāmi ir būtisks politikas īstenošanas virzītājspēks, tomēr tās nevar izmantot budžeta struktūras noteikšanai. Tā kā dažas politikas jomas, piemēram, kohēzijas politiku vai KLP, nevar ietilpināt tikai vienā no trim sadaļām, Komisijas ierosinātās struktūras rezultāts būtu nebeidzama “tirgošanās”, līdzekļus sadalot un tos izmantojot;

52. uzskata, ka turpmākajā budžeta struktūrā jābūt nepārprotamai atsaucei uz kohēzijas politiku, ņemot vērā, ka kohēzijas (ekonomiskās, sociālās un teritoriālās) juridiskais pamats ir nostiprināts Lisabonas līgumā;

53. tādēļ uzskata, ka budžeta pozīciju iespējamajai struktūrai pirmām kārtām vajadzētu ļaut zem viena nosaukuma identificēt visus fondus, kas atbilst kopējai stratēģiskai sistēmai (proti, ERAF, ESF, Kohēzijas fonds, ELFLA un EZF). Minētā struktūra varētu būt šāda:

- 1) vietējam līmenim paredzētas politikas jomas (kohēzijas politika, KLP 2. pīlārs, kopējā zivsaimniecības politika, klimata pārmaiņu teritoriālā ietekme un lieli ieguldījumi infrastruktūrā, kā arī pētniecība un ieguldījumi teritoriālajam līdzsvaram),
- 2) politikas virzieni ilgtspējīgai nākotnei (KLP 1. pīlārs, klimata pārmaiņas, enerģētika, pētniecība),
- 3) ES pilsonība (tostarp kultūra, jaunatne, komunikācija, kā arī brīvības, drošības un tiesiskuma telpa),
- 4) ārējie pasākumi (tostarp ārlietu, kaimiņattiecību un attīstības politika),
- 5) "elastīguma un Eiropas interešu rezerve" un "pārskatīšanas rezerve",
- 6) administratīvie izdevumi;

Finanšu shēmas ilgums

54. pauž gandarījumu, ka Eiropas Komisija ir ņēmusi vērā tās ierosinājumu pagarināt daudzgadu finanšu plāna periodu līdz 10 gadiem, izstrādājot rūpīgu vidusposma pārskatu ("5 + 5"), jo tas ir kompromiss starp Eiropas publiskā finansējuma stabilitāti, elastīgumu un demokrātisku parlamentāro uzraudzību. Lai nodrošinātu, ka tiek īstenota nepārtraukta 10 gadus ilga programma, nevis divas piecgadu programmas, kas būtu nevēlamāk par pašreizējām septiņu gadu programmām, vidusposma pārskata ietvaros jāierobežo finansējuma apjoms, kuru var piešķirt dažādām prioritātēm;

55. uzsver, ka investīciju un attīstības politikas jomas, piemēram, kohēzijas politiku, nevar pielāgot periodam, kas ir īsāks par 7 gadiem. Tādējādi plānošanas perioda pagarināšana līdz 10 gadiem sniegtu nākotnes perspektīvu un pietiekamu stabilitāti, dodot iespēju termiņa vidū panākt reālu elastīgumu, kā trūkst pašreizējā ES budžetā;

56. uzskata, ka, ņemot vērā Lisabonas līgumā noteiktās jaunās procedūras un jaunus finanšu instrumentus, pārskatīšanas nozīmīgumu varētu nodrošināt, izmantojot mehānismu divos līmeņos:

— pirmkārt, vispārīgā līmenī pēdējiem pieciem plānošanas gadiem varētu izveidot "pārskatīšanas rezervi" 5 % apmērā

no ES budžeta kopsummas. Šīs summas precīzu izlietojumu varētu apspriest termiņa vidū paredzētajās sarunās: to varētu izmantot perioda sākumā pieņemto lēmumu apstiprināšanai, šo summu proporcionāli vienādi sadalot pa izdevumu kategorijām, sadaļām, dalībvalstīm u.c., vai izraudzīties jaunu sadalījumu, kas pielāgots ES prioritāšu virzībai un stāvoklim politikas, sociālajā un ekonomikas jomā. Jebkurā gadījumā "pārskatīšanas rezerve" jauno elastīguma mehānismu ietvaros tiktu pievienota Eiropas Komisijas ierosinātajai "elastīguma un Eiropas interešu rezervei";

— otrkārt, pozīcijā, kas paredzēta kohēzijas politikai un citām kopējā stratēģiskā satvarā iekļautajām teritoriālās attīstības politikas jomām, dalībvalstīm varētu piešķirt pilnvaras, saskaņojot ar reģioniem, veikt pārplānošanu līdz 25 % apmērā no summām, kas paredzētas attīstības un ieguldījumu partnerības līgumos. Līdzekļu pārvietošanu varētu veikt starp dažādiem attiecīgajiem fondiem, tostarp kohēzijas fondu, ERAF, ESF, ELFLA un EZF;

Reaģēšana uz mainīgiem apstākļiem — elastīgums un apropriāciju pārvietošana

57. uzskata, ka jānodrošina budžeta elastīgums, pirmkārt, lai termiņa vidū varētu veikt stratēģisku pārorientēšanu, izmantojot "pārskatīšanas rezervi", un, otrkārt, lai varētu reaģēt uz neparedzētiem un ārkārtas apstākļiem, izmantojot "elastīguma un Eiropas interešu rezervi", vienlaikus tiecoties panākt Eiropas izdevumu lielāku efektivitāti;

58. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumus, tomēr uzsver, ka elastīgums nevar būt par ieganstu, lai pārāk zemu novērtētu ES politikas jomu finansēšanas vajadzības, un ka Komisijas ierosinātie obligātie 5 % jāsaglabā kā indikatīvs rādītājs, jo elastīguma apjomu būtībā nosaka mainīgi rādītāji, kas atkarīgi no politiskajiem un ekonomiskajiem apstākļiem;

59. uzsver, ka "elastīguma un Eiropas interešu rezervi" nekādā gadījumā nevajadzētu izmantot, lai kompensētu par labāko veikumu finanšu izmantošanā, bet gan jāizmanto, lai palielinātu ES spēju ātrāk reaģēt uz jauniem uzdevumiem vai neparedzētiem satricinājumiem, atbalstītu jaunas prioritātes vai sekmētu sadarbību un izmēģinājumus Eiropas līmenī. Minēto rezervi nevajadzētu piešķirt automātiski, bet budžeta iestādei par to būtu jāpieņem īpašs lēmums. Tā varētu būt kompensācija par izcilību konkrētās budžeta pozīcijās, par kurām veikts ietekmes un rezultātu novērtējums;

60. turklāt uzskata, ka attiecībā uz neizmantotajiem Eiropas Savienības budžeta līdzekļiem elastīgums ļautu tos sadalīt, pamatojoties uz objektīvu labas pārvaldības kritēriju, un nekādā gadījumā tas nav izmantojams citiem mērķiem;

61. uzskata, ka sadales iespēja, kas ļauj pārvietot budžeta līdzekļus no vienas budžeta pozīcijas uz citu, kā to plāno Komisija, ir nepieciešama, jo pašreizējā sistēma izrādījusies pārāk neelastīga. Jāizskata iespēja vienkāršot šādu pārvietošanu daudzgadu finanšu plāna ietvaros, vienlaikus nodrošinot pareizas finanšu pārvaldības un budžeta disciplīnas principu ievērošanu;

62. atzinīgi vērtē gan ierosinājumu par iespēju pārvietot neizmantotos līdzekļus uz nākamo gadu, lai izvairītos no to automātiskas piešķiršanas dalībvalstīm, gan arī rīcības brīvību attiecībā uz izdevumu termiņa saīsināšanu vai pagarināšanu kādas pozīcijas daudzgadu piešķiruma ietvaros;

63. atgādina, ka elastīgums ir vajadzīgs visos līmeņos, dodot reģionālajām un vietējām pašvaldībām iespēju pārvirzīt finansējumu, pārskatīt prioritātes un izdevumus, ja tas nepieciešams;

Efektivitāte

64. atbalsta Komisijas aicinājumu palielināt ES budžeta pārvaldības efektivitāti, jo efektīvāka izdevumu pārvaldība uzlabo arī rezultātus, un aicina Komisiju nekavējoties to īstenot;

65. noteikti mudina vietējās un reģionālās pašvaldības uzlabot savas tehniskās un cilvēkresursu prasmes, un uzskata, ka jāsamazina ES finansēto projektu sarežģītība, it īpaši administratīvais slogs un birokrātija. Ņemot vērā finanšu krīzi, kuras dēļ tika ievērojami samazināti publiskie budžeti, un lai garantētu ES budžeta efektīvu izmantošanu, Komiteja uzsver, ka jānodrošina pietiekams finansējums, lai vietējās un reģionālās pašvaldības varētu attiecīgi piedalīties lielos struktūrfondu finansētos projektos;

66. atbalsta arī priekšlikumu izdevumus orientēt uz konkrētām prioritātēm, ņemot vērā, ka jādod iespēja mazāk attīstītiem reģioniem noteikt vairāk prioritāšu. Tādēļ Komiteja ierosina pārmērīgi nepalielināt mērķu skaitu, jo secīgo ES paplašināšanos rezultātā atšķirības ES teritorijā ir palielinājušās;

67. norāda, ka koordinācija, saskaņotība un sadarbība starp dažādiem pārvaldes līmeņiem un starp fondiem ir priekšnoteikums ES budžeta un līdz ar to arī izdevumu efektīvai izmantošanai. Tāpēc šķiet pretrunīgi atsākt plānošanu atsevišķiem fondiem, kā tas darīts iepriekš. Jāizstrādā jauni starpfondu koordinēšanas mehānismi, lai izvairītos no pārklāšanās un dublēšanās. Līdzekļu saņēmējiem rodas grūtības, ko izraisa koordinācijas trūkums. Tādēļ, lai uzlabotu pārvaldības efektivitāti, ir nepieciešama koordinācija;

ES budžets un ES ekonomikas pārvaldība

68. atkārtoti brīdina, ka struktūrfondu līdzekļu piešķiršana nedrīkst būt atkarīga no tā, vai dalībvalstis izpilda Izaugsmes un stabilitātes pakta prasības, un pauž nopietnas bažas par ierosinātajiem nosacījumiem, kas tiktu piemēroti vietējā un reģionālajā līmenī, tādējādi pārkāpjot labas pārvaldības un visu līmeņu atbildības principus;

69. noteikti nepiekrīt priekšlikumam Izaugsmes un stabilitātes pakta prasību neievērošanas gadījumā apturēt kohēzijas politikas, kopējās lauksaimniecības politikas vai kopējās zivsaimniecības politikas ietvaros paredzētā finansējuma piešķiršanu dalībvalstij, jo no reģionālajām iestādēm nevar prasīt atbildību, ja valsts iestādes nespēj ievērot makroekonomikas kritērijus vai pareizi piemērot ES tiesību aktus, un šāds pasākums vissmagāk skartu pašvaldības, kuru attīstība ir aizkavējusies un kurām strukturālo nepilnību pārvarēšanai ir ļoti vajadzīgas kopīgi finansētas programmas;

70. lai nodrošinātu spēcīgākus stimulus, aicina savlaicīgi iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības stāvokļa novērtēšanā un risinājumu meklēšanā;

71. apliecina gatavību sadarboties ar citām ES iestādēm, lai izveidotu patiesu sistēmu nosacījumu piemērošanai attiecībā uz fondu līdzekļu maksājumiem, vienlaikus tiecoties vienkāršot formālās kontroles procedūras;

72. aicina visaptveroši pārskatīt ES finanšu regulu ar mērķi vienkāršot finanšu noteikumu piemērošanu un izpildi, lai mudinātu vairāk potenciālo saņēmēju atsaukties ES uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumus;

Finansēšanas reforma

73. atkārtoti norāda, ka ES budžeta jaunās finansēšanas sistēmas pamatā jābūt pārredzamībai un jauniem pašu resursiem, izslēdzot jebkāda veida finanšu korekcijas un izņēmumus;

74. uzskata, ka ES budžeta apspriešana, kurā ņem vērā tikai dalībvalstu neto iemaksas, ir pretrunā Eiropas Savienības veidošanas pamatidejai un stratēģijas "Eiropa 2020" mērķiem. Šāda pieeja ietver risku, ka tiks prasīts politikas jomas nodot dalībvalstu kompetencē, pret ko RK stingri iebilst;

75. atzinīgi vērtē Komisijas izklāstītās idejas par finansēšanas mehānismu, kura pamatā ir pašu resursi. Komiteja norāda, ka to teritoriālā ietekme nav vienāda un ka atsevišķās dalībvalstīs vietējās un reģionālās pašvaldības jau izmanto dažus apsvērtos risinājumus;

76. rūpīgi izvērtēs katra risinājuma teritoriālo ietekmi, īpašu uzmanību veltot ar ilgtspējīgas izaugsmes tematiku saistītajiem risinājumiem, lai piešķirtie līdzekļi tiktu tieši novirzīti projektiem, kas attiecīgajā teritorijā paredzēti energoefektivitātes veicināšanai, vides aizsardzībai, riska novēršanai vai rīcībai dabas katastrofu gadījumā;

77. ir pārliecināta, ka esošo pašu resursu palielināšana un/vai jaunu pašu resursu ieviešana ilgtermiņā būtu jāvirza uz to, lai aizstātu dalībvalstu iemaksas ES budžetā. Komiteja uzsver, ka

— pirms vienoties par jauniem pašu resursiem, ir jāveic pamatīgs ietekmes novērtējums un priekšizpēte;

— visiem jaunajiem ienākumu avotiem jābūt stabiliem ienākumu avotiem, kas nav pakļauti neprognozējamām izmaiņām;

78. uzsver, ka minēto finanšu resursu izmantošanai nepieciešami elastīgi administratīvie noteikumi.

Briselē, 2011. gada 31. martā

*Reģionu komitejas
priekšsēdētāja*

Mercedes BRESSO

Reģionu komitejas atzinums “Eiropas platforma cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību”

(2011/C 166/04)

REĢIONU KOMITEJA

- atzīst, ka šajā jomā pasākumu īstenošana praksē ir galvenokārt dalībvalstu un vietējo un reģionālo pašvaldību kompetencē, tomēr Komisija var to atbalstīt, piešķirot ES finansējumu, sekmējot apmaiņu ar labākās prakses piemēriem un zināšanām un pienācīgi izvērtējot ES politikas sociālo ietekmi;
- pozitīvi vērtē norādes, ka bērnu nabadzības novēršana ir viena no pamatiniciatīvas prioritātēm, tomēr pauž nožēlu, ka trūkst apņemšanās to īstenot un ka bērnu nabadzība aplūkota šaurā skatījumā; uzskata, ka nav pamata kavēties un ieteikums par bērnu nabadzības apkarošanu jāpieņem 2011. gadā;
- aicina Komisiju stingri atbalstīt sociālās atklātās koordinācijas metodes izmantošanu arī turpmāk un tās ietvaros veiktā darba pielietošanu, kā arī izpētīt, kā reģionālā un vietējā līmeņa ieinteresētās puses varētu efektīvāk iesaistīties šajā procesā;
- iesaka Komisijai sagatavot dalībvalstīm paredzētas ES līmeņa pamatnostādnes, lai nodrošinātu vietējo un reģionālo pašvaldību un citu ieinteresēto pušu efektīvu līdzdalību valstu reformu programmu izstrādē; atzīmē, ka “teritoriālie līgumi” ir iespējams, visaptverošākais un vissaskaņotākais mehānisms vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanai minētajā procesā;
- atbalsta Eiropas Sociālā fonda izmantojuma zināmu paplašināšanu — ne tikai nodarbinātības iespēju un darba vietu skaita palielināšanai, bet arī nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanai, pamatojoties uz to, ka integrēta nodarbinātības politika kā pamatelements nabadzības sekmīgai samazināšanai arī turpmāk būs ESF pamatprioritāte;
- norāda, ka respondenti, kas piedalījās Reģionu komitejas rīkotajā apsekojumā, izteikuši milzīgu atbalstu nabadzības un sociālās atstumtības apkarošanas noteikšanai par obligātu prioritāti turpmākajās ar ES kohēzijas politiku saistītajās reģionālajās programmās.

Ziņotāja

Christine CHAPMAN kdze (UK/PSE), Velsas Nacionālās asamblejas locekle

Atsauces dokuments

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Eiropas platforma cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību: Eiropas pamatprogramma sociālai un teritoriālai kohēzijai"

COM(2010) 758 galīgā redakcija

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ**REĢIONU KOMITEJA****Publiskā atpazīstamība un apņemšanās... darbi runā skaļāk par vārdiem**

1. atzinīgi vērtē ES apņemšanos līdz 2020. gadam vismaz 20 miljoniem eiropiešu novērst nabadzības un sociālās atstumtības risku un atbalsta Komisijas paziņojumu "Eiropas platforma cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību: Eiropas pamatprogramma sociālai un teritoriālai kohēzijai" (COM(2010) 758 galīgā redakcija), kas veido dinamisku darbības ietvaru un sekmēs izvirzītā mērķa sasniegšanu;

2. atzinīgi vērtē to, ka stratēģijā "Eiropa 2020" vairāk izcelta nabadzības un sociālās atstumtības problēma, un piekrīt tam, ka šīs stratēģijas pamatā jābūt sociālajai dimensijai; atgādina, ka nabadzība apdraud vismaz katru sesto Eiropas iedzīvotāju;

3. atzīmē, ka pamatiniciatīvas panākumu rādītājs būs tas, cik lielā mērā tā politiskā, tehniskā un finansiālā ziņā aizsāks, rosinās un atbalstīs pasākumus, kuru rezultāts būs īstas, noturīgas pārmaiņas iedzīvotāju dzīvē;

4. atzīst, ka liela nozīme ir tam, lai šajā procesā piedalītos cilvēki, kas paši dzīvo nabadzībā, un NVO, kuras ar viņiem strādā;

5. aicina Komisiju un dalībvalstis izrādīt patiesu politisko gribu un ciešā sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām iedzīvotājiem īstenot ES līmeņa apņemšanos samazināt nabadzību, nosakot pieeju, kuras pamatā ir gan Pamattiesību hartā paredzēto tiesību īstenošana, gan horizontālās sociālās klauzulas piemērošana, kā arī mudina izmantot šo iespēju, lai izveidotu taisnīgāku un vienlīdzīgāku sabiedrību;

6. tomēr atzīmē, ka tad, ja netiks risināts nevienlīdzības un diskriminācijas jautājums, neizdosies arī nedz noturīgi samazināt nabadzību un sociālo atstumtību, nedz nodrošināt iekļaujošu izaugsmi; atzīmē, ka, neskatoties uz 2000.–2008. gada

izaugsmes un nodarbinātības augstajiem rādītājiem, nabadzības līmenis būtiski nemainījās, toties daudzās valstīs palielinājās nevienlīdzība; pašreizējās sociālās un ekonomikas krīzes rezultātā stāvoklis ir pasliktinājies;

7. norāda uz to, ka ir svarīgi prioritāri izstrādāt sistēmu un ceļvedi Ieteikuma par aktīvu iekļaušanu īstenošanai un tādu direktīvu, ar ko nodrošina pietiekamus minimālos ienākumus, kuri ir lielāki vismaz par iztikas minimumu;

8. pauž dziļas bažas par neatbilstību starp Eiropas Komisijas iepriekš izteikto apņemšanos nodrošināt "gudru, ilgtspējīgu un integrējošu ekonomikas izaugsmi" un nesen publicēto paziņojumu par Gada izaugsmes pētījumu, kurā īpaša uzmanība veltīta fiskālās konsolidācijas pastiprināšanai;

9. uzsver darba nozīmi, taču arī norāda, ka nodarbinātība kā tāda nav garantija izklūšanai no nabadzības un ka jāpieliek papildu pūliņi, lai novērstu nodarbināto personu nabadzību un nodrošinātu piekļuvi kvalitatīvām un noturīgām darba vietām; pauž nožēlu, ka lielāka uzmanība nav piešķirta svarīgajam jautājumam par pienācīgu ienākumu nodrošināšanu, kas atbilstu Padomes Ieteikumam 92/441/EEK un Komisijas 2008. gada ieteikumam par aktīvu iekļaušanu;

10. norāda, ka jātiecas sasniegt vispārējo mērķi visiem ES iedzīvotājiem nodrošināt augstu dzīves kvalitāti un labklājību, lai tādējādi mazinātu nabadzību un sociālo atstumtību, ar ko saskaras pārāk daudzi ES iedzīvotāji. Jāīsteno pasākumi, lai mazinātu kritiskos ietekmes faktorus, un jārada vairāk iespēju atstumtībā dzīvojošajiem iedzīvotājiem ienākt darba tirgū;

11. atzīst, ka šajā jomā pasākumu īstenošana praksē ir galvenokārt dalībvalstu un vietējo un reģionālo pašvaldību kompetencē, tomēr Komisija var to atbalstīt, piešķirot ES finansējumu, sekmējot apmaiņu ar labākās prakses piemēriem un zināšanām un pienācīgi izvērtējot ES politikas sociālo ietekmi; tāpēc pozitīvi vērtē Komisijas apņemšanos izstrādāt sociālās ietekmes novērtējumus, taču prasa, lai tādos novērtējumos būtu ņemta vērā teritorijas specifika;

12. atgādina, ka, ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 9. pantu, jāievieš horizontāla sociālā klauzula, ar ko nodrošina, ka ar vienoto tirgu saistītajos tiesību aktos ir ņemtas vērā prasības par sociālās kohēzijas veicināšanu, jo īpaši augsta nodarbinātības līmeņa sekmēšana, atbilstīga sociālās aizsardzības līmeņa nodrošināšana, sociālās atstumtības un diskriminācijas apkarošana, kā arī augsta izglītības, mācību un cilvēku veselības aizsardzības līmeņa nodrošināšana un pārdomāta politika mājokļu jomā, un ka minētie tiesību akti nekādā veidā neierobežo dalībvalstīs un ES līgumos atzītās pamattiesības;

13. augsti vērtē Eiropas gadā cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību (2010) ieguldīto darbu, lai minētos jautājumus vairāk izceltu; mudina Eiropas platformu cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību pielietot kā instrumentu, lai nodrošinātu to, ka Eiropas gadā paveiktais tiek iekļauts ES prioritātēs nākamajai desmitgadei;

Nabadzības daudzdimensionalitāte un īpaši neaizsargātās grupas

14. pozitīvi vērtē to, ka paziņojumā atzīta nabadzības un sociālās atstumtības daudzdimensionalitāte, un jo īpaši to, ka tieši norādīta bērnu nabadzība, jaunieši, vecāka gadagājuma cilvēki, nabadzīgie darba ņēmēji (tostarp vientuļi vecāki un ģimenes, kas iztiek no vienas darba algas), sievietes, personas ar invaliditāti, imigranti, etniskās minoritātes un romi;

15. atzinīgi vērtē to, ka atzīti kompleksie elementi, kas veicina nabadzību, tostarp grūtības atrast darbu, mazi ienākumi un privātās parādsaistības, grūtības piekļūt pamatpakalpojumiem, izglītībai, veselības aprūpei, garīgās veselības aprūpei, mājokļiem, kā arī diskriminācija un problēma, ka nabadzība tiek pārmantota no vienas paaudzes otrā, un nabadzības teritoriālā dimensija;

16. atbalsta norādi, ka svarīgi ir censties novērst bezpajumtniecību, un atgādina par Komitejas nesen pieņemto atzinumu par šo jautājumu ⁽¹⁾;

17. norāda uz RK atzinumu par zaļo grāmatu par pensijām ⁽²⁾ un pozitīvi vērtē Komisijas pausto apņemšanos 2011. gadā publicēt balto grāmatu, kurā izskatīs jautājumu par pensiju pienācīgu apmēru un ilgtspēju;

18. atgādina aicinājumu Komisijai izstrādāt vērienīgu Eiropas sociālo mājokļu programmu, kas struktūrfondu nākamajā plānošanas periodā palielinātu tāda plāna nozīmi sociālās iekļaušanas politikas jomā, un apstiprina, ka sociālo mājokļu publiskā pakalpojuma funkcija jādefinē dalībvalstu līmenī;

19. atbalsta viedokli, ka nabadzības mazināšanai un novēršanai ir vajadzīga holistiska un integrēta pieeja, kurā ietvertas dažādu grupu vajadzības un konkrētās problēmas;

20. vēlreiz norāda uz to, ka svarīga loma var būt tiem, kas paši dzīvojuši nabadzībā un NVO, kuras strādā ar cilvēkiem šāda stāvoklī, un vienlaikus atzīst, ka, izmantojot holistisku un integrētu pieeju, būtu jāiesaista visi pārējie attiecīgie dalībnieki, piemēram, sociālie partneri, publisko un privāto pakalpojumu sniedzēji, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un vietējās un reģionālās pašvaldības un iestādes;

21. uzsver, ka nabadzībai un sociālajai atstumtībai ir negatīvas papildu sekas, tostarp tās ietekmē veselību, garīgo veselību, sabiedrības solidaritāti, vairo uzticības trūkumu, neiesaistīšanos, vardarbību un sociālo nemieru iespējamību;

22. aicina Komisiju un dalībvalstis plašāk atzīt to, ka nabadzība ir visai sabiedrībai kopīgi risināms jautājums un nav jāuzskata par nabadzīgu vai sociālajā atstumtībā nonākušu cilvēku apkaunojumu vai neveiksmi;

23. atzinīgi vērtē apņemšanos Eiropadomes 2011. gada jūnija sanāksmē pieņemt stratēģiju par romu sociālo integrāciju;

Bērnu nabadzība

24. īpaši uzsver to, ka ļoti svarīgi ir risināt bērnu nabadzības jautājumu, kas ir kauna traips ES sabiedrībai, un piekrist viedoklim, ka pievēršanās minētajam jautājumam ir nozīmīgs faktors, lai risinātu problēmu par nabadzības pārmantošanu no vienas paaudzes otrā, un tās novēršanai vajadzīga holistiska pieeja, izvirzot priekšplānā bērnu tiesības;

25. pauž sarūgtinājumu, ka ES vadītāji nespēja panākt vienošanos par konkrēta mērķa vai apņemšanās bērnu nabadzības jomā iekļaušanu stratēģijā "Eiropa 2020";

26. pozitīvi vērtē norādes, ka bērnu nabadzības novēršana ir viena no pamatiniciatīvas prioritātēm, tomēr pauž nožēlu, ka trūkst apņemšanās to īstenot un ka bērnu nabadzība aplūkota šaurā skatījumā; uzskata, ka nav pamata kavēties un leteikums par bērnu nabadzības apkarošanu jāpieņem 2011. gadā;

27. mudina bērnu nabadzības problēmu skatīt visaptverošāk un atzīmē, ka šajā jomā darbs Eiropas Savienībā jau ir uzsākts — pieņemti kopīgi principi; par tiem liecina deklarācija, kuru 2010. gada septembra Konferencē par bērnu nabadzību parakstīja ES prezidentvalstu trio (Beļģija, Ungārija un Polija), un Nodarbinātības padomes 2010. gada 6. decembra secinājumi, kuros aicināts bērnu nabadzības apkarošanu izvirzīt par prioritāti;

⁽¹⁾ CdR 18/2010, pieņemts 2010. gada oktobrī.

⁽²⁾ ECOS-V-008, CdR 319/2010 final, pieņemts 2011. gada 28. janvārī.

28. atzīmē, ka reģionālajā līmenī tiek veikti pasākumi, lai jautājumu par bērnu nabadzību risinātu visaptverošākā veidā, mudina attīstīt labāko praksi, lai šajā jomā sasniegtu pēc iespējas labākus rezultātus;

29. aicina, lai sociālās ietekmes novērtējumos īpaši tiktu ņemta vērā pasākumu iespējamā ietekme uz tādu bērnu jau tā nenoteikto stāvokli, kas dzīvo ģimenēs, kuras apdraud nabadzība.

Sociālā, finanšu un ekonomikas krīze

30. atzinīgi vērtē norādes uz ekonomikas un finanšu krīzi, tomēr pauž sarūgtinājumu, ka paziņojuma autori ir aprobežojušies vienīgi ar tās pieminēšanu; aicina plašāk atzīt jau pašreizējās nozīmīgās sociālās izmaksas un mudina Komisiju padziļināti izanalizēt, kā Eiropas valstu valdību īstenotie taupības pasākumi patlaban ietekmē un nākamajos gados ietekmēs nabadzību un sociālo atstumtību, tostarp, kā tie vietējā un reģionālajā līmenī ietekmē vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pamatpakalpojumu sniegšanu;

31. rosina novērtēt veiktās reformas, it īpaši sociālo jauninājumu apjomu, izmaksas un ietekmi, un visā Eiropā pilnveidot un izmantot jaunus risinājumus, kas izrādījušies efektīvi;

32. atgādina par risku, ka krīzes ietekmē var izveidoties jauniešu "zudusī paaudze", par ko liecina tas, ka jauniešu bezdarbs 2010. gadā ir palielinājies līdz aptuveni 21 %; tomēr atgādina, ka jauniešu bezdarbs ir pastāvīga un neatrisināma problēma, proti, 2000.–2008. gadā šis rādītājs svārstījās starp 14,5 % un 18 %; atzīmē, ka minētie skaitļi slēpj būtiskas atšķirības Eiropas Savienības robežās, starp dalībvalstīm, vienas dalībvalsts robežās un pat mazu kopienu līmenī;

33. vērš uzmanību uz to, ka nabadzībā nonākušajiem iedzīvotājiem ir grūti piekļūt regulāriem banku un finanšu pakalpojumiem, un norāda, ka vietējās un reģionālās pašvaldības veic finanšu informācijas nodrošināšanas, atbalsta un padomdevēja funkcijas;

34. aicina steidzami rīkoties, lai risinātu iedzīvotāju lielo parādsaistību sekas; šajā sakarā pozitīvi vērtē vēlreiz pausto apņemšanos izveidot mikroaizdevumiem paredzētu mikrofinansēšanas instrumentu "Progress", taču mudina būt piesardzīgiem ar pasākumiem, kuru mērķis ir sekmēt tādu jaunu komerciālās mikrofinansēšanas instrumentu izveidi, kuru pamatā būtu aizdevēju vēlme gūt peļņu, nevis tiekšanās pēc finansiāli un sociāli ilgtspējīgas saimnieciskās darbības;

Pārvaldība un partnerība

35. pozitīvi vērtē norādes ar Reģionu komitejas starpniecību iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, lai tādējādi lielāku

uzmanību pievērstu nabadzības teritoriālajam aspektam un stiprinātu sinerģiju ES līdzekļu izmantošanā; jautā, kāpēc vietējās un reģionālās pašvaldības nav pieminētas 3.5. punktā par politikas koordinācijas pastiprināšanu starp dalībvalstīm, jo daudzās dalībvalstīs sociālā politika ir pašvaldību tiešā kompetencē;

36. aicina Komisiju stingri atbalstīt sociālās atklātās koordinācijas metodes izmantošanu arī turpmāk un tās ietvaros veiktā darba pielietošanu, kā arī izpētīt, kā reģionālā un vietējā līmeņa ieinteresētās puses varētu efektīvāk iesaistīties šajā procesā; uzsver, ka ar šo metodi veiktais darbs ir svarīgs, jo pievērš lielāku uzmanību tādām problēmām kā, piemēram, aktīva iekļaušana un bērnu nabadzība;

37. lūdz sīkāk paskaidrot, kāds ir statuss valstu rīcības plāniem sociālās iekļaušanas jomā un vai tos saistībā ar stratēģiju "Eiropa 2020" iekļaus valstu reformu programmās (VRP); vēlas dzirdēt apstiprinājumu, ka gadījumā, ja tas ir paredzēts, minētās pieejas rezultātā uzmanība netiks sašaurināta vienīgi uz "makroekonomiskajiem" mērķiem un ka Komisija apsvērs iespēju no jauna izveidot valstu rīcības plānus sociālās iekļaušanas jomā, ja integrētā pieeja nebūs efektīva;

38. iesaka Komisijai sagatavot dalībvalstīm paredzētas ES līmeņa pamatnostādnes, lai nodrošinātu vietējo un reģionālo pašvaldību un citu ieinteresēto pušu efektīvu līdzdalību valstu reformu programmu izstrādē; atzīmē, ka "teritoriālie līgumi" ir, iespējams, visaptverošākais un vissaskaņotākais mehānisms vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanai minētajā procesā, kā tas paredzēts Piektajā ziņojumā par kohēziju;

39. pauž bažas, ka Paziņojums par aktīvu iekļaušanu ir atlikts uz 2012. gadu, un lūdz Komisiju minētā paziņojuma publicēšanu pārcelt uz 2011. gadu, iekļaujot minētajā paziņojumā aktīvas iekļaušanas stratēģiju īstenošanas novērtējumu;

40. atzinīgi vērtē norādi, ka to cilvēku līdzdalība, kuri dzīvo nabadzībā, ir iekļaušanas politikas galvenais mērķis, tomēr mudina pamatiniciatīvā iekļaut noteiktāku apņemšanos, kā Komisija ierosina to īstenot, tostarp, paziņojumā norādīt galvenās mērķgrupas, piemēram, vai šo jautājumu izskatītu augsta līmeņa koordinācijas komiteja, ko izveidos, lai panāktu progresu sociālās inovācijas pasākumu jomā;

Teritoriālā kohēzija un turpmākais ES finansējums

41. atzinīgi vērtē to, ka paziņojuma nosaukumā pieminēta teritoriālā kohēzija, un uzsver, ka ierosinātā platforma un ES struktūrfondi nav tikai stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanas instrumenti, bet tiem ir plašāka nozīme ES līgumos iekļautā sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķa sasniegšanā;

42. piekrīt tam, ka jāizpēta, kā varētu uzlabot un padarīt efektīvāku struktūrfondu izmantojumu stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanai, un atbalsta Eiropas Sociālā fonda izmantojuma zināmu paplašināšanu — ne tikai nodarbinātības iespēju un darba vietu skaita palielināšanai, bet arī nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanai, pamatojoties uz to, ka integrēta nodarbinātības politika kā pamatelements nabadzības sekmīgai samazināšanai arī turpmāk būs ESF pamatprioritāte. Jo īpaši būtu jāpopularizē sociālie jauninājumi, lai rastu jaunus risinājumus problēmām un grūti risināmiem jautājumiem, un jāapkopo pārbaudītas metodes, tās izmantojot kā kritērijus valstīm, reģioniem un vietējām pašvaldībām; atzīmē, ka pat tad, ja nodarbinātība sasniegta 75 %, tas vien nebūtu pietiekami, lai samazinātu nabadzību un sociālo atstumtību, un ka vairāk uzmanības būtu jāpievērš nabadzīgajiem darba ņēmējiem un darba vietu kvalitātes un ilgtspējas paaugstināšanai visā Eiropā, tai skaitā nosakot pasākumus, kuru mērķis būtu nodrošināt pietiekamu ienākumus, ieskaitot sociālos pabalstus;

43. uzsver lielākajā daļā dalībvalstu ieviesto taupības pasākumu stingrību un to tūlītējo ietekmi uz nabadzībā un atstumtībā dzīvojošajiem cilvēkiem; norāda, ka respondenti, kas piedalījās Reģionu komitejas rīkotajā apsekojumā, izteikuši milzīgu atbalstu nabadzības un sociālās atstumtības apkarošanas noteikšanai par obligātu prioritāti turpmākajās ar ES kohēzijas politiku saistītajās reģionālajās programmās; tāpēc aicina Komisiju ņemt to vērā tiesību aktu priekšlikumos, ko izstrādās 2011. gadā, vienlaikus uzsverot, ka vietējā un reģionālajā līmenī ir svarīgi nodrošināt elastīgumu tādu īstenošanas metožu izvēlē, kuras būtu vispiemērotākās sociālās atstumtības un nabadzības apkarošanai konkrētajā reģionā;

44. pauž atbalstu pūliņiem pastiprināt ES struktūrfondu koordināciju un/vai sinerģiju, lai nodrošinātu vienotu pieeju, risinot daudzšķautņaino jautājumu par nabadzību un sociālo atstumtību, tostarp nabadzības teritoriālo dimensiju;

45. ar stratēģijas “Eiropa 2020” īstenošanas uzraudzības foruma starpniecību ir gatava palīdzēt Eiropas Komisijai pārraudzīt, kā vietējās un reģionālās pašvaldības īsteno stratēģiju “Eiropa 2020”;

Sociālā ekonomika, sociālā inovācija un eksperimenti

46. uzskata, ka sociālā ekonomika, brīvprātīgo darbs un uzņēmumu sociālā atbildība varētu palielināt vispārējo sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pievienoto vērtību;

47. atzīst pievienoto vērtību, kāda ir visu iesaistīto dalībnieku aktīvai līdzdalībai, tostarp to cilvēku, kas paši saskaras ar nabadzību un sociālo atstumtību, NVO, kuras strādā ar nabadzībā dzīvojošiem cilvēkiem, sociālo partneru, pakalpojumu sniedzēju un, bez šaubām, vietējā, reģionālā, valsts un ES līmeņa iestāžu līdzdalībai;

48. atbalsta Eiropas Brīvprātīgo centra (European Centre for Volunteers) pieņemtās pamatnostādnes par Eiropas Brīvprātīgā darba gadu (2011), kurās uzsvērts: tā kā brīvprātīgais darbs ir pēc cilvēka paša ierosmes veikts, neapmaksāts darbs, to nedrīkst izmantot apmaksāta darba vietā vai kā lētu alternatīvu, lai aizvietotu darbspēku, ne arī izmantot valsts sniegto vai publisko pakalpojumu izmaksu samazināšanas nolūkā;

49. atzinīgi vērtē iniciatīvas, kuru mērķis ir rosināt uzņēmumus pieņemt darbā cilvēkus no nelabvēlīgām grupām un publiskajos iepirkumos vairāk ņemt vērā sociālos apsvērumus;

50. tādejādi atzīst, ka liela nozīme ir atbalstam sociālajai ekonomikai un īpašām nodarbinātības shēmām, jo tas ir līdzeklis, lai panāktu labākus darba apstākļus un nodrošinātu vairāk ilgspējīgu darba vietu;

51. atgādina, ka svarīgi ir īstenot pasākumus, kas vienkāršo NVO un nelielu partnerību piekļuvi ES finansējumam, tostarp atvieglojot mazu organizāciju piekļuvi vispārējiem piešķirumiem;

52. piekrīt viedoklim, ka uz pierādījumiem balstītai sociālajai inovācijai var būt nozīmīga loma jaunu risinājumu izstrādē un jaunu problēmu novēršanā, bet uzsver, ka tādai pieejai jāatzīst līdzšinējā labā prakse Eiropā, kā arī jāatbalsta un jāveicina labākās prakses tālāknodešana, NVO un/vai sabiedrisko organizāciju savstarpēja pieredzes apmaiņa un speciālistu veikta salīdzinoša pārskatīšana, īpaša uzmanību pievēršot neliela mēroga pasākumiem un šādu organizāciju darbam vietējā līmenī. Minētie pasākumi jāveic ar takta izjūtu, lai izvairītos no nabadzīgu cilvēku apkaunošanas, tāpēc mēs iesakām piesardzīgi lietot frāzi “sociālais eksperiments”.

Briselē, 2011. gada 31. martā

Reģionu komitejas
priekšsēdētāja
Mercedes BRESSO

Reģionu komitejas atzinums “Stratēģija Donavas reģionam”

(2011/C 166/05)

REĢIONU KOMITEJA

- ļoti atzinīgi vērtē Eiropas stratēģiju Donavas reģionam (COM(2010) 715 galīgā redakcija), kurā ir ņemti vērā vairāki Reģionu komitejas ieteikumi, kas minēti 2009. gada 7. oktobrī pieņemtajā atzinumā. Stratēģija patiešām būtiski ietekmēs vietējo un reģionālo sadarbību Donavas reģionā;
- īpaši norāda — lai varētu stratēģiju īstenot un sasniegt tās mērķus, arī turpmāk ļoti svarīgi būs konsekventi un pastāvīgi iesaistīt visas ieinteresētās struktūras, kas darbojas Donavas reģionā;
- atzinīgi vērtē ieceri iecelt valstu vai reģionālos koordinatorus, kuru uzdevumi paziņojumā ieskicēti tikai aptuveni. Makroreģionu attīstība ir pašā sākumposmā, un tādēļ Reģionu komiteja ierosina stratēģijas īstenošanas laikā regulāri rīkot koordinatoru pieredzes apmaiņu un nodrošināt pieredzes apmaiņu par Baltijas jūras reģiona stratēģijas un stratēģijas Donavas reģionam īstenošanu;
- aicina Komisiju, domājot par makroreģionālo stratēģiju īstenošanu, nodrošināt atbilstošus projektu izvēles nosacījumus, lai pašreizējās finansēšanas sistēmas un atbalsta līdzekļi patiešām tiktu izmantoti stratēģiju īstenošanai;
- ierosina pārbaudīt, vai Dienvidaustrumeiropas sadarbības telpu, ņemot vērā tās īpašo ģeogrāfisko, vēsturisko un kultūralo nozīmi, Eiropas teritoriālās sadarbības programmas B sadaļas ietvaros var atbilstoši pielāgot jaunā makroreģiona izveidei. Tādējādi Eiropas kohēzijas politikā tiktu ņemts vērā jaunizveidotais Donavas makroreģions, un rastos iespēja sadarboties vienotā sadarbības telpā.

Galvenais ziņotājs	Wolfgang REINHART kgs (DE/PPE), Bādenes-Virtembergas federālo un Eiropas lietu ministrs
Atsauces dokuments	Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas Savienības stratēģiju Donavas reģionam COM(2010) 715 galīgā redakcija

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgas piezīmes

1. ļoti atzinīgi vērtē Eiropas stratēģiju Donavas reģionam (COM(2010) 715 galīgā redakcija), kurā ir ņemti vērā vairāki Reģionu komitejas ieteikumi, kas minēti 2009. gada 7. oktobrī pieņemtajā atzinumā. Stratēģija patiešām būtiski ietekmēs vietējo un reģionālo sadarbību Donavas reģionā, kā to atzīst arī Eiropas Parlaments 2011. gada 17. februāra rezolūcijā;

2. atzīmē, ka viens no makroreģionu izveides mērķiem ir paaugstināt dalībvalstu pārrobežu, starptautiskās un reģionālās sadarbības efektivitāti funkcionālās teritorijās un saskaņā ar daudzlīmeņu pārvaldības principu vēl vairāk uzlabot Eiropas, valsts, reģionālā un vietējā līmeņa sadarbību, lai efektīvāk īstenotu arī ES politiskos mērķus. Stratēģijas Donavas reģionam panākumu atslēga ir arī pārrobežu, starptautiski un reģionāli risinājumi, un tā ir arī instruments Eiropas integrācijas politikas īstenošanai;

3. uzskata, ka stratēģijas teritoriālā dimensija sekmēs teritoriālo kohēziju, ko ar Lisabonas līgumu izvirzīja par vienu no ES mērķiem. Tāpēc Komiteja aicina Komisiju izstrādāt zaļo grāmatu, kurā rūpīgāk jāapsver, kāda ir makroreģionu nozīme ES reģionālajā politikā pēc 2013. gada un kā tie ietekmē šo politiku; šajā sakarā atgādina, ka rezolūcijā par Komisijas likumdošanas un darba programmu 2010. gadam Reģionu komiteja jau rosināja Eiropas Komisiju to darīt;

4. atgādina par Eiropas Komisijas viedokli, ka pašlaik attiecībā uz makroreģionālu stratēģiju izstrādi ir spēkā trīs "nē": nav jaunu noteikumu, nav jaunu iestāžu un nav papildu līdzekļu. Tomēr Komiteja atgādina, ka vienlaikus jādarbojas trijiem "jā": pirmkārt, makroreģionā jau spēkā esošo noteikumu piemērošana un kontrole, par ko panākta vienošanās, otrkārt, vietējo un reģionālo pašvaldību un dalībvalstu platformas/tīkla/teritoriālu grupējumu veidošana (Savienības iestāžu uzdevums), iesaistot attiecīgas ieinteresētās personas, un, treškārt, pieejamo Savienības finanšu līdzekļu saskaņota izmantošana makroreģionālu stratēģiju izstrādei un īstenošanai;

5. uzsver, ka ES stratēģija Donavas reģionam ir pilnībā adekvāta ar pieeju veidot eiroreģionus, kas paredzēti robežreģionu sadarbības veicināšanai, un veidot Eiropas struktūras (Eiropas teritoriālās sadarbības grupa (ETSG) ir to juridiskā forma) pārrobežu, starptautisku un starpreģionu projektu īstenošanai;

6. norāda — Eiropas Komisijas paziņojumā uzsvērts, ka starptautiskākā no upēm un tās lielākā daļa atrodas Eiropas Savienības (ES) teritorijā un "(..) pastāv jaunas iespējas risināt reģiona problēmas un veicināt tā iespējas". Stratēģija Donavas reģionam ir otrā šāda makroreģionālā stratēģija, kuru Komisija izstrādājusi tikai pusotru gadu pēc pirmās stratēģijas. Iepriekšminētais liecina, ka ES aizvien vairāk vajadzīga efektīvāka sadarbība. Piemērs tam ir stratēģija jaunajam Donavas makroreģionam;

7. uzsver, ka, ņemot vērā Eiropas teritoriālās sadarbības, kas veido vienu no trim Eiropas kohēzijas politikas pilāriem, sevišķo nozīmi, makroreģioni nodrošina vajadzīgos priekšnoteikumus, lai varētu saskaņoti domāt un mērķtiecīgi rīkoties, līdz ar to efektīvāk un atbilstoši stratēģijā "ES 2020" izvirzītajiem mērķiem izmantojot ES izveidotās koordinēšanas un finansēšanas struktūras;

8. atzīmē — plaša apspriešanās ir ļoti svarīgs priekšnoteikums, lai panāktu atbalstu stratēģijai Donavas reģionam, un šādu apspriešanos aizvien vairāk pieprasa ieinteresētās valsts, reģionālās un vietējās struktūras, kas sevi uzskata par piederīgām makroreģioniem kā funkcionāli vienotai dabas, kultūras, ekonomikas un sociālai telpai;

9. īpaši norāda — lai stratēģiju varētu īstenot un veiksmīgi sasniegt tās mērķus, arī turpmāk ļoti svarīgi būs konsekvienti un pastāvīgi iesaistīt visas ieinteresētās struktūras, ekspertu iestādes, Donavas reģiona pārreģionālos, reģionālos un vietējos tīklus, par reģionālo attīstību atbildīgās struktūras, pilsonisko sabiedrību, nevalstiskās organizācijas (NVO), kā arī visas dalībvalstis un trešās valstis, kas atrodas Donavas reģionā;

10. uzsver Donavas reģiona, kurā ietilpst ES dalībvalstis, ES kandidātvalstis, potenciālās kandidātvalstis un valstis, kas piedalās Eiropas kaimiņattiecību politikas īstenošanā, īpašo nozīmi un atbildību. Makroreģionā kopumā ietilpst 14 valstis: ES dalībvalstis Vācija (Bādene-Virtemberga un Bavārija), Austrija, Slovākijas Republika, Čehijas Republika, Slovēnija, Ungārija, Rumānija un Bulgārija, kā arī valstis, kas nav ES dalībvalstis,

proti, Horvātija, Serbija, Bosnija un Hercegovina, Melnkalne, Ukraina un Moldovas Republika. Makroreģions paver plašas iespējas ātrāk panākt ekonomikas izaugsmi, labklājību un drošību. Ar stratēģiju var nodrošināt, ka Donavas reģions, izsakoties Komisijas vārdiem, kļūst "(..) par vienu no pievilcīgākajiem reģioniem Eiropā". Donavas reģions ir mājvieta 115 miljoniem cilvēku, un tas aizņem piekto daļu ES teritorijas;

11. uzsver, ka vienotas stratēģijas nepieciešamība ir formulēta pēc ieinteresēto valstu, zemju un reģionu ierosmes un ir nostiprinājusies kopīgā atziņā, ka daudzveidīgos uzdevumus un problēmas var atrisināt tikai kopīgiem spēkiem. Reģionu komiteja norāda, ka piederības sajūta Donavas reģionam ir ļoti spēcīga un stratēģija tādēļ ir īpaši efektīvs ilgstoša miera nodrošināšanas instruments, kas savukārt nozīmē stabilitāti un drošību ne tikai attiecīgajiem reģioniem, bet arī visai ES;

12. atzīmē, ka Donavas stratēģijā atbalstīta vēl plašāka demokrātijas, tiesiskuma un decentralizācijas veicināšana, kā arī reģionālās un vietējās pašpārvaldes nostiprināšana Donavas reģionā un jo īpaši tajās valstīs, kuras nav ES dalībvalstis. Kopš dzelzs priekš kara krišanas Donavas reģions vieno arī austrumus un rietumus. Donavas reģions palīdz paplašināt Eiropas iekšējās un ārējās robežas un vēl vairāk izkopt tās dabas, kultūras, sociālo, ekonomisko un zinātnisko daudzveidību un dinamiku;

13. īpaši atzīmē visu iesaistīto līmeņu — valsts, reģionālā un vietējā līmeņa — sadarbības funkcionālo vērtību, lai varētu nodrošināt subsidiaritātes, tuvuma iedzīvotājiem un partnerības principa ievērošanu, un norāda uz pievienoto vērtību, ko rada reģionālā un vietējā sadarbība Donavas reģionā, tādējādi arī kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis vēl vairāk tuvinot Eiropas Savienībai;

ES stratēģija un tās saturs

Donavas makroreģionā risināmās problēmas un uzdevumi

14. atzinīgi vērtē Komisijas secinājumu, ka "(..) Donava var atvērt ES durvis uz kaimiņiem — Melnās jūras reģionu, Dienvidkaukāzu un Vidusāziju". Makroreģionālās stratēģijas var ļoti efektīvi izmantot kaimiņvalstu — gan ES dalībvalstu, gan arī ES dalībvalstu un trešo valstu — sadarbībā. Makroreģionālās stratēģijas arī atklāj, kā apvienot integrētus daudznozaru risinājumus un daudzlīmeņu pārvaldības principus un kā tos praktiski īstenot;

15. piekrīt Komisijas apgalvojumam, ka ir iespējams uzlabot sociālo un ekonomisko attīstību, konkurētspēju, vides pārvaldību un resursu ziņā efektīvu izaugsmi, kā arī vēl vairāk veicināt mobilitāti un drošību;

16. atzīmē, ka stratēģija Donavas reģionam ir veidota, pamatojoties uz Baltijas jūras reģiona stratēģijas īstenošanā gūto

pieredzi. Lai stratēģiju īstenoto, sadarbojoties visām valsts, vietējām un reģionālajām struktūrām un ieinteresētajām personām, izstrādāts rīcības plāns, kurš iedalīts četrās galvenajās jomās ar 11 prioritāriem tematiem. Rīcības plānā minēti 124 projektu piemēri;

17. īpaši atzinīgi vērtē to, ka stratēģijā Donavas reģionam ierosināti konkrēti piemēri mērķiem, kas ir novērtējami un ļaus sasniegt iedzīvotājiem redzamus rezultātus;

18. uzskata, ka makroreģionālās stratēģijās nav jāaptver visas politikas jomas, bet gan jākoncentrējas galvenokārt uz kopīgām makroreģiona problēmām, kas kopīgi apzinātas, veidojot partnerattiecības; tāpēc atzinīgi vērtē sadarbības izvēršanu četros pilāros: sakaru nodrošināšana Donavas reģionā (mobilitāte, ilgtspējīga enerģija, tūrisma un kultūras veicināšana), vides aizsardzība (ūdeņu kvalitāte, vides risku pārvaldība, bioloģiskās daudzveidības saglabāšana), labklājības nodrošināšana Donavas reģionā (zināšanu sabiedrības izveide ar pētniecības, izglītības un informācijas tehnoloģiju palīdzību, uzņēmumu konkurētspējas veicināšana, tai skaitā, veidojot klasterus un ieguldot līdzekļus kvalifikācijas apguvē) un Donavas reģiona stiprināšana (iestāžu rīcības spējas un sadarbības uzlabošana, drošības veicināšana, smagu noziegumu un organizētās noziedzības apkarošana);

19. norāda — lai mērķus sasniegtu, ļoti svarīgi ir iesaistīt valsts, reģionālo un vietējo līmeni. Kur tas vēl nepieciešams, ar piemērotiem pasākumiem jāuzlabo vietējo un reģionālo iestāžu spējas izveidot mērķu sasniegšanai vajadzīgās īstenošanas struktūras. Veiktspējas pilnveidošanas un labas pārvaldības pasākumi ir būtiski elementi, lai varētu īstenot stratēģiju Donavas reģionam. Aktīvs partneris kopīgu projektu izstrādē var būt Donavas pilsētu un reģionu padome;

20. uzskata, ka rīcības plāns kopumā ir svarīgs atsaucis dokuments, un atzinīgi vērtē Komisijas viedokli, ka rīcības plāns ir orientējoša sistēma, kuras galvenais kritērijs ir konkrētu projektu īstenošanas pakāpe un kuru var dinamiski izvērst;

21. atzīmē, ka būtisku pievienoto vērtību var nodrošināt jau izveidoto tīku, iniciatīvu un organizāciju, piemēram, Starptautiskās Donavas upes aizsardzības komisijas, Donavas komisijas, Reģionālās sadarbības padomes, Donavas sadarbības procesa, Donavas pilsētu un reģionu padomes, Donavas reģiona valstu darba grupas un Donavas reģiona tūrisma komisijas ciešāka saikne;

Jaunās paaudzes iesaistīšana

22. īpaši norāda, ka jaunākās paaudzes aktīva iesaistīšana ir ļoti svarīga, lai Eiropā varētu nodrošināt ilgstošu mieru un stabilitāti;

23. atzīmē, ka rīcības plānā nav izmantotas visas iespējas, ko var sniegt jauniešiem paredzēti projekti un projekti ar viņu līdzdalību. Reģionu komiteja uzskata, ka būtu vairāk jānovērtē jaunākās paaudzes loma un nozīme. Ir ļoti svarīgi pastāvīgas viedokļu apmaiņas un savstarpējās saziņas procesā Eiropas jauniešus iepazīstināt ar Kopienas vērtībām un palielināt jauniešu izpratni par demokrātijas procesiem, kā arī sapratni, iecietību un cieņu pret minoritātēm un Eiropas reģionu kultūru un etnisko daudzveidību. Nedrīkst nenovērtēt naudā neizmērojamo skolēnu apmaiņas un jauniešu saskarsmes, darbsemināru, tiklu un jauniešu sadarbības iespēju nozīmi;

24. ierosina, turpmāk pilnveidojot rīcības plānu, minēto aspektu vairāk ņemt vērā arī jau izstrādātajās mobilitātes programmās. Novi Sad pilsētā izveidotais "Donavas reģionā dzīvojošo jauniešu tīkls" (*Young Citizen Danube Network*) ir labs piemērs, kā jaunajā paaudzē var veidot piederības sajūtu Donavas reģionam un līdz ar to arī Eiropas identitāti. Varētu apsvērt arī, piemēram, ieceri izveidot "Donavas reģiona jauniešu tīklu", kas palīdzētu ilgtspējīgi organizēt jauniešu sakarus, viedokļu apmaiņu, izglītību un sadarbību;

Transports

25. uzskata, ka ir svarīgi sasniegt transporta nozarē, sevišķi iekšzemes kuģniecības, autoceļu, dzelzceļa un gaisa satiksmes infrastruktūras jomā izvirzītos mērķus, un piekrist Komisijas viedoklim, ka aktīvāk jāīsteno TEN-T projekti un jāveido kravas pārvadājumu koridori saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 913/2010; īpaši jāuzsver, ka stratēģija Donavas reģionam ir progresīva, jo ir svarīgi minētos koridorus savienot gan savstarpēji, gan ar apkārtējiem reģioniem un izmantot dažādus transporta veidus;

26. atzīmē, ka efektīvāk jāizmanto Donavas potenciāls. Stratēģijas pirmajā pilārā, kas paredz, uzlabojot mobilitāti, nodrošināt sakarus Donavas reģionā, prioritārie mērķi ir: palielināt pa Donavu pārvadāto kravu apjomu, izveidot ziemeļu-dienvidu savienojumu, Donavas ostās izveidot efektīvi strādājošus termināļus, nodrošināt to multimodalitāti un savstarpēju izmantojamību. Komiteja arī piekrist Komisijas viedoklim, ka jāizmanto integrēta pieeja, lai panāktu līdzsvaru starp attīstību un vides ilgtspēju;

27. norāda uz Belgradas konvenciju, kurā reglamentēta kuģošana Donavā;

Vide

28. atzīst vides aizsardzības īpašo nozīmi, īpaši uzsverot ūdens kvalitātes nodrošināšanu atbilstoši ES Ūdens pamatdirektīvas prasībām. Reģionu komiteja piekrist apgalvojumam, ka ir "(..) nepieciešama ilgtspējīga ūdenssaimniecība (..)". Šajā ziņā svarīgs atsauces dokuments ir Donavas upes baseina apsaimniekošanas plāns. Galvenokārt jāveic pasākumi, lai saglabātu Donavas baseina dabisko spēju aizturēt plūdus un novērstu plūdu atkārtošanās. Turklāt, ņemot vērā, ka Donava plūst caur vairākām īpaši aizsargātām teritorijām un īpašām teritorijām, kuru aizsardzību nodrošina *Natura 2000*, un Donavas deltā,

kas kopš 1991. gada iekļauta UNESCO pasaules mantojuma sarakstā, ir vienreizēja un trausla ekosistēma, kurā dzīvo reti sastopamas un piesārņojuma dēļ apdraudētas sugas, jāierobežo bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu samazināšanās, jāsauglabā sugu daudzveidība un jāraugās, lai ES līdzekļi izmanto projektiem, kas atbilst Eiropas Savienības tiesību aktiem attiecībā uz vides aizsardzību. Šiem centieniem jāatspoguļojas arī KLP (kopējās lauksaimniecības politikas) mērķos un konkrētās atbalsta programmās un valstu lauksaimniecības atbalsta mehānismos;

29. uzsver, ka sevišķi svarīgi ir nodrošināt labu ūdens kvalitāti saskaņā ar Ūdens pamatdirektīvas prasībām, samazināt barības vielu koncentrāciju Donavas upē, līdz 2013. gadam pilnveidot un pieņemt Donavas deltas apsaimniekošanas plānu, visā Donavas baseinā īstenot plūdu riska pārvaldības plānus, izstrādāt visu *Natura 2000* teritoriju efektīvas apsaimniekošanas plānus, nodrošināt Donavas storveidīgo zivju sugu un citu zivju sugu dzīvotspējīgas populācijas, kā arī ierobežot augsnes eroziju. Lai šos uzdevumus izpildītu, īpaša nozīme ir kā Starptautiskajai Donavas upes aizsardzības komisijai, tā arī Komisijas rīcībā esošajiem instrumentiem, piemēram, Vides un drošības globālajam monitoringam un kopējās lauksaimniecības politikas instrumentiem. Stratēģijas interesēs efektīvāk jāizmanto šajā jomā jau izveidotās struktūras, iegūtās zināšanas un izstrādātie instrumenti; tas īpaši attiecināms uz risku novēršanu, piemēram, plūdu apdraudējumu un vides katastrofām;

30. uzsver, ka jāpastiprina reģionālā sadarbība, lai, uzlabojot katastrofu pārvarēšanu, tostarp novēršanu, sagatavošanos un reaģēšanu, samazinātu dabas katastrofu (piemēram, plūdu, sausuma, meža ugunsgrēku, vētru, erozijas, apledojuma un ūdens trūkuma) un rūpniecisko avāriju draudus un iespējamās sekas;

31. atzīmē, ka transporta un vides aizsardzības jomā Donavas reģiona ilgtspējīgas attīstības interesēs jāizmanto dokumentā "Kopīgs paziņojums par pamatnostādnēm iekšzemes kuģniecības attīstībai un vides aizsardzībai Donavas sateces baseinā" ietvertie pamatprincipi, kā arī Starptautiskās Donavas upes aizsardzības komisijas un Starptautiskās Savas upes baseina komisijas atzītie principi;

32. uzsver, ka ir svarīgi veicināt ilgtspējīgu tūrismu reģionā, un vērš uzmanību uz iespējām, ko paver velosipēdu ierīkošana gandrīz visas upes garumā;

Enerģētika

33. atzīmē, ka investīcijas enerģētikas infrastruktūrā, enerģētikas ilgtspējības veicināšana un enerģētikas politikas labāka koordinēšana pamatoti atzītas par stratēģijas Donavas reģionam prioritāriem jautājumiem. Būtiskus uzlabojumus reģionā var panākt, modernizējot enerģētikas tīklus, īstenojot Eiropas enerģētikas programmu un nostiprinot TEN-E tīklu. Svarīgi arī līdz 2020. gadam sasniegt valstu izvirzītos mērķus klimata un enerģētikas jomā;

Ekonomika

34. uzsver, ka liela nozīme ir labklājības nodrošināšanai Donavas reģionā, uzņēmumu konkurētspējas stiprināšanai un klasteru izveidei, ekonomikas izaugsmes palielināšanai, darba tirgus aktivizēšanai un pilnveidošanai, kā arī labāku iespēju nodrošināšanai iedzīvotāju grupām, kuras atrodas nelabvēlīgā stāvoklī. Reģionu komiteja arī norāda, ka lielpilsētu reģioni pilda svarīgas funkcijas, lai veicinātu ražīgumu, jauninājumus un viedokļu apmaiņu;

35. norāda uz Komisijas apgalvojumu, ka Donavas makroreģionā “dzīvo viena trešā daļa no ES iedzīvotājiem, kuriem draud nabadzība un daudzi no kuriem ir no nelabvēlīgos apstākļos esošām grupām. Romu kopienas (80% no tām dzīvo reģionā) īpaši cieš no sociālās un ekonomiskās atstumtības, teritoriālās segregācijas un sliktiem dzīves apstākļiem. Centieniem no tā izbēgt ir ES mēroga sekas, bet cēloņi pirmkārt ir jānovērš pašā reģionā”. Komiteja uzskata, ka, ņemot vērā iepriekš teikto, pamatiniciatīva “Platforma cīņai pret nabadzību” jāīsteno galvenokārt pašvaldību līmenī;

36. norāda, ka reģioniem, pilsētām un vietējām pašvaldībām ir būtiska nozīme, jo tās ir atbildīgas par sakariem ar mazajiem un vidējiem uzņēmumiem un sniedz tiem projektu īstenošanas gaitā vajadzīgo palīdzību. Reģionu komiteja arī norāda, ka, ņemot vērā Baltijas jūras reģiona stratēģijas īstenošanā gūto pieredzi, būtu vairāk jāiesaista privātais sektors;

37. uzsver, ka labklājības līmeņa un konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi būtu jāveic vienlaicīgi ar uzlabojumiem dabas resursu ilgtspējīgas aizsardzības jomā;

38. uzsver, ka konkurētspējīgā tirgus ekonomikā ir svarīgi radīt uzņēmumiem izdevīgus pamatnosacījumus un tā nodrošināt vislabākās attīstības iespējas maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) Donavas reģionā;

39. atzīmē, ka MVU, lielā mērā valstu tirgu ierobežotā lieluma dēļ, ir izšķirošs faktors, lai nodrošinātu pārticību Donavas reģionā. Vienlīdz liela uzmanība jāvelta lauksaimniecībai, amatniecībai, rūpniecībai un pakalpojumu sniegšanas sektoram. Lai Donavas reģiona inovatīvā konkurētspēja būtu pietiekami augsta, svarīgi aspekti ir vajadzībām atbilstoša profesionālā izglītība, piemēram, speciālistu kvalifikācija noteiktā profesijā, kā arī zinātne un pētniecība. Pētījumu rezultāti nekavējoties jānodod uzņēmumiem praktiskai pielietošanai, izmantojot attīstītu sistēmu tehnoloģiju nodošanai;

40. šajā sakarā uzsver, ka svarīgi visā Donavas reģionā nodrošināt līdzvērtīgu digitālo infrastruktūru un veicināt tās pielietojumu, lai varētu būtiski mazināt valstu lielās atšķirības digitālās infrastruktūras nodrošināšanas un pielietojuma jomā.

Izglītība un pētniecība

41. atzīmē, ka izglītības un kvalifikācijas iegūšanas iespēju uzlabošana reģionā padarīs to par ievērojami pievilcīgāku vietu

uzņēmējdarbībai vai zinātniskajai darbībai. Jauniešu kvalifikācijas apguvi var veicināt, piemēram, duālās apmācības pasākumi un piedāvājumi;

42. uzsver, ka īpaši būtu jāsekmē mērķtiecīga palīdzība un atbalsts pētniecības infrastruktūras un augstskolu daudzpusēju saišu veidošanai Donavas reģionā. Sevišķi svarīga loma šajā ziņā ir sadarbības tīklu iestādēm, piemēram, *Andrássy* universitātei Budapeštā un Eiropas Donavas akadēmijai, kuru pētnieciskā darbība un studiju programmas ir veltītas Donavas reģionam.

Kultūra un pilsoniskā sabiedrība

43. uzsver, ka, īstenojot kultūras projektus, ir jākopj Donavas reģiona unikālā dabas, kultūras un etniskā daudzveidība, un, lai tā būtu pieejama un ar to varētu iepazīties, jāīsteno ilgtspējīgas tūrisma koncepcijas;

44. uzsver vietējo un reģionālo pašvaldību, to apvienību un asociāciju, kā arī pilsoniskās sabiedrības lomu kultūru dialoga veicināšanā. Reģioniem, pilsētām un vietējām pašvaldībām ir īpašas iespējas ar savu pieredzi, kas uzkrāta, strādājot teritorijās ar neviendabīgu iedzīvotāju sastāvu, efektīvi bagātināt dažādu kultūru un reliģiju dialogu;

45. šajā sakarā norāda arī uz pilsoniskās sabiedrības, pilsētu un cita veida pašvaldību partnerību nozīmi. Tās var veicināt ne tikai kultūru dialogu un aizspriedumu mazināšanu, bet arī nodrošināt pamatnosacījumus ekonomiskajai un sociālajai sadarbībai, sekmēt ilgtspējīgu attīstību un tādējādi labvēlīgi ietekmēt stratēģijā “Eiropa 2020” izvirzīto mērķu sasniegšanu. Arī kultūras jomas darbinieku un iestāžu sadarbība Donavas reģiona pilsētās un reģionos var veicināt tāda tīkla izveidi, kam it liels radošais potenciāls;

46. norāda, ka aktīvāk jāveido un jāpilnveido sociālie tīkli un struktūras, jāveicina iedzīvotāju iesaistīšanās un jāstiprina visu paaudžu vēlme mācīties visa mūža garumā.

Laba pārvaldība un drošība

47. uzsver, ka darbības jomas “Donavas reģiona stiprināšana” mērķi ir sevišķi svarīgi, īpaši tas attiecas uz tiesiskuma principa nostiprināšanu, kas ir priekšnoteikums, lai uzlabotu lēmumu pieņemšanas struktūras un prasmes privātajā un publiskajā sektorā un apkarotu cilvēku tirdzniecību, preču kontrabandu, smagus noziegumus, organizēto noziedzību un pārrobežu melno tirgu;

48. atzīmē, ka pieredzes apmaiņa tādā jomā kā labas pārvaldības prakse ir valstu, reģionu, pilsētu un vietējā līmeņa sadarbības, kā arī dažādu publisko pakalpojumu nodrošināšanas svarīgs elements, ar kura palīdzību ieviest labu pārvaldību un kuru var izmantot arī starpvalstu līmenī un ne tikai pārvaldības jomā.

ES stratēģija un tās īstenošana

Koordinācija

49. atzinīgi vērtē to, ka Komisija un dalībvalstis turpina politikas koordināciju. Tāpat kā Baltijas jūras reģiona stratēģijā, tomēr ņemot vērā Donavas reģiona īpatnības, arī stratēģijā Donavas reģionam paredzēts, ka Komisijas darbā piedalīsies visu dalībvalstu augsta līmeņa pārstāvju grupa, turklāt uz sanāksmēm uzaicinās arī valstu, kas nav ES dalībvalstis, pārstāvjus. Paziņojumā nav norādīts, cik bieži iecerēts novērtēt politiskās pamatnostādnes un atjaunināt rīcības plānu. Šie aspekti būtu jāprecizē;

50. atzinīgi vērtē ieceri iecelt valstu vai reģionālos koordinātorus, kuru uzdevumi paziņojumā ieskicēti tikai aptuveni. Makroreģionu attīstība ir pašā sākumposmā, un tādēļ Reģionu komiteja ierosina stratēģijas īstenošanas laikā regulāri rīkot koordinātoru pieredzes apmaiņu un nodrošināt pieredzes apmaiņu par Baltijas jūras reģiona stratēģijas un stratēģijas Donavas reģionam īstenošanu. Reģionu komiteja ierosina, ņemot vērā Baltijas jūras reģiona stratēģijas īstenošanā gūto pieredzi, apsvērt iespējas piešķirt tehnisko palīdzību koordinācijas uzdevumu veikšanai;

51. šajā sakarā arī atzīmē, ka regulāri rīkoti valstu, reģionālo un vietējo pašvaldību pārstāvju, citu ieinteresēto struktūru un pilsoniskās sabiedrības forumi ir piemērots instruments, lai novērtētu projektus, kritiski izanalizētu politiskās pamatnostādnes un vairotu iedzīvotāju atbalstu stratēģijai;

52. ierosina mērķu saskaņošanas procesā ņemt vērā Eiropas Teritorijas plānošanas novērošanas tīkla EPSON (*European Spatial Planning Observation Network*) pētījumus par Donavas reģionu izdarītos secinājumus.

Ziņošana

53. uzskata, ka ir svarīgi pārbaudīt rīcības plāna īstenošanā gūtos panākumus. Par pašreizējām programmām izstrādātos gada ziņojumus un dalībvalstu līmeņa stratēģiskos ziņojumus var izmantot par pārbaudes pamatu, un koordinātoriem tie būtu jāanalizē. Jānosaka, ka ziņojumi par ES programmām jāsniedz, izmantojot pašreizējā finansēšanas periodā pieejamos datus.

Īstenošana

54. atzīmē, ka valstu, reģionālās un vietējās iestādes sniedz ieguldījumu projektu sekmīgā īstenošanā. Tomēr atbalsta trūkums attiecīgu struktūru izveidei rada problēmas stratēģijas administratīvās īstenošanas jomā. Paziņojumā iekļauta prasība iesniegt konkrētus projektus, "kuri ir detalizēti un kuriem ir nepieciešams projekta vadītājs, termiņš un finansējums". Reģionu komiteja ierosina pēc viena gada paredzēt iespēju izvērtēt īstenošanas stratēģiju, lai varētu optimizēt procesus un lēmumu pieņemšanas metodes.

Finansējums un atbalsta līdzekļi

55. atzīmē, ka paziņojumā iekļauta tikai vispārīga informācija par stratēģijas Donavas reģionam finansējumu, un pieņem zināšanai Komisijas viedokli, ka attiecīgajiem makroreģioniem nav paredzētas īpašas priekšrocības budžetā vai tiesiskajā regulējumā. Stratēģiju pašreizējā finanšu periodā paredzēts īstenot, mobilizējot vai pielāgojot jau esošo finansējumu un saskaņā ar vispārējo koncepciju;

56. aicina Komisiju, domājot par makroreģionālo stratēģiju īstenošanu, nodrošināt atbilstošus projektu izvēles nosacījumus, lai pašreizējās finansēšanas sistēmas un atbalsta līdzekļi patiešām tiktu izmantoti stratēģiju īstenošanai;

57. rosina Komisiju panākt, ka atbalsta programmas tādās jomās kā darbs ar jauniešiem un IKT nodrošinājums var izmantot arī makroreģionālu stratēģiju īstenošanai;

58. ierosina pārbaudīt, vai valsts, reģionālajā un vietējā līmenī, sevišķi laikposmā pēc 2014. gada, pieteikumu iesniedzējiem var piedāvāt mērķorientētus turpmākās izglītības pasākumus, lai uzlabotu prasmes finansējuma pieprasīšanas jomā un veicinātu pašreizējo atbalsta līdzekļu un atbalsta instrumentu intensīvāku izmantošanu;

59. atzīmē, ka izvirzīto mērķu sasniegšana atkarīga arī no tā, vai Donavas reģiona dalībvalstis, vietējās un reģionālās pašvaldības un par reģionālo attīstību atbildīgās iestādes izmanto Komisijas finansētās vides programmas, piemēram, LIFE+ programmu (upju un pļavu sistēmu atjaunošana) un programmu "Saprātīga enerģija Eiropai" (IEE);

60. uzskata, ka ļoti svarīgi ir atbalstīt arī nevalstisko organizāciju, ekonomikas un sociālās jomas pārstāvju, kā arī vietējo un reģionālo pašvaldību īstenotos pārrobežu un starptautiskos projektus. Struktūrfondi un kohēzijas politikas attiecīgās programmas ir nozīmīgi instrumenti, kas lietderīgi un efektīvi jāizmanto projektu īstenošanā;

61. ierosina pārbaudīt, vai Dienvidaustrumeiropas sadarbības telpu, ņemot vērā tās īpašo ģeogrāfisko, vēsturisko un kultūralo nozīmi, Eiropas teritoriālās sadarbības programmas B sadaļas ietvaros var atbilstoši pielāgot jaunā makroreģiona izveidei. Tādējādi Eiropas kohēzijas politikā tiktu ņemts vērā jaunizveidotais Donavas makroreģions, un rastos iespēja sadarboties vienotā sadarbības telpā. Tas radītu labvēlīgus apstākļus,

a. lai efektīvāk varētu izmantot reģiona potenciālu, sevišķi tādās stratēģiskās politikas jomās kā infrastruktūra, ūdensceļi, enerģētika, jauninājumi, vides aizsardzība, aizsardzība pret plūdiem un ilgtspējīga ekonomika,

- b. lai mērķtiecīgi, ilgtspējīgi un efektīvi varētu izmantot kopīgo ekonomisko un zinātnisko potenciālu,
- c. lai varētu nodot jauninājumus no viena Donavas reģiona citiem,
- d. lai varētu stiprināt valstu, reģionālā un vietējā līmeņa sadarbības radītās un arī dažādu rīcībpolitiku nodrošinātās pārnozaru sinerģijas un uzlabot minētā reģiona un līdz ar to arī visas ES darbības rādītājus un veikspēju,

- e. lai Donavas reģionu visā tam raksturīgo dabas, kultūras un vēstures īpatnību kopumā varētu uzskatīt par vienotu Eiropas telpu;

62. atzīmē, ka sadarbības telpa labvēlīgi ietekmētu Donavas reģiona dinamisko attīstību. Pirmspievienošanās instruments (IPA) un Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instruments (ENPI) ir elastīgi pasākumi, lai sadarbības telpā integrētu ES kandidātvalstis, potenciālās kandidātvalstis un trešās valstis.

Briselē, 2011. gada 31. martā

*Reģionu komitejas
priekšsēdētāja*
Mercedes BRESSO

Reģionu komitejas atzinums “Ceļu satiksmes drošības politikas ievirzes 2011.–2020. gadam”

(2011/C 166/06)

REĢIONU KOMITEJA

- pozitīvi vērtē Eiropas Komisijas ierosinātās ceļu satiksmes drošības politikas ievirzes un atbalsta septiņus ierosinātos mērķus un ar tiem saistītos pasākumus; lūdz Komisijai precizēt, kā katrs no minētajiem septiņiem mērķiem palīdzēs līdz 2020. gadam par 50% samazināt ceļu satiksmes negadījumos bojāgājušo skaitu;
- atbalsta priekšlikumu saskaņot smagu traumu atšķirīgās definīcijas, lai varētu labāk pārraudzīt un izvērtēt ceļu satiksmes drošības politikas efektivitāti; uzskata, ka, pamatojoties uz smagu traumu un vieglāku ievainojumu vienotu definīciju, vajadzētu formulēt kopēju mērķi samazināt smagu traumu skaitu;
- mudina visas dalībvalstis pilnībā īstenot direktīvu par ceļu infrastruktūras drošības pārvaldību un piekrīt Komisijas viedoklim, ka jāveic pasākumi, lai visai Eiropas Savienības finansētajai ceļu infrastruktūrai piemērotu minētajā direktīvā noteiktos principus, vienlaikus ievērojot proporcionalitātes principu, lai mazu projektu īstenošanu neaizkavētu nevajadzīgi administratīvi šķēršļi vai pārlieku stingras tehniskās prasības;
- aicina Komisiju tās kompetences robežās izstrādāt iniciatīvas par ceļu satiksmes noteikumu, ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu saskaņošanu dalībvalstīs. RK iesaka Komisijai publicēt zaļo grāmatu un tādējādi sākt publiskas debates par šā atzinuma tematu.

Ziņotājs

Johan SAUWENS kgs (BE/PPE), Bilzenes mērs

Atsauces dokuments

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Virzoties uz Eiropas ceļu satiksmes drošības telpu: satiksmes drošības politikas ievirzes 2011.–2020. gadam"

COM(2010) 389 galīgā redakcija

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ**Ievads**

1. Gaidāmajā Eiropas Komisijas Baltajā grāmatā par transporta politiku 2010.–2020. gadam nozīmīga loma būs ceļu satiksmes drošībai. Eiropas ceļu satiksmes drošības politikas ieviržu līdz 2020. gadam uzdevums ir izveidot vispārēju pārvaldības sistēmu un izvirzīt vērienīgus mērķus, pēc kā vadīties valsts un vietējā līmeņa stratēģijās.

2. Gatavojot šo atzinumu, tika rīkota apspriešanās ar subsidiaritātes uzraudzības tīkla partneriem. Aptauja notika no 2010. gada 25. oktobra līdz 10. decembrim.

Priekšlikumi rīcības plānam un vispārējās piezīmes**— Ceļu satiksmes drošība un pašvaldības**

3. Ceļu satiksmes drošība ir sabiedrībai ārkārtīgi svarīgs jautājums. Eiropas Savienībā ceļu satiksmes negadījumos ik gadu iet bojā vairāk nekā 30 000 iedzīvotāju, un tiek lēsts, ka traumas guvušo skaits sasniedz aptuveni 1,5 miljonus. Papildus milzīgajām cilvēku ciešanām, ko rada negadījumi, sabiedrībai sagādātie zaudējumi ir ap 130 miljardiem *euro*.

4. Ceļu satiksmes negadījumi galvenokārt notiek uz pilsētu ielām un lauku ceļiem, un tikai 5% negadījumu notikuši uz automaģistrālēm. Autoceļu tīkla apsaimniekošana vairumā dalībvalstu ir galvenokārt reģionālo un vietējo pašvaldību uzdevums. Tādējādi pašvaldības ar reģionālās vai vietējās policijas palīdzību nereti arī atbild par ceļu satiksmes noteikumu ievērošanas kontroli. Turklāt daudzos gadījumos pašvaldību kompetencē ir sabiedriskā transporta organizēšana, satiksmes reglamentēšana, profilakses kampaņu sagatavošana un pirmās palīdzības nodrošināšana satiksmes negadījumos.

5. Tādēļ ir pašsaprotami, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir jāiesaista un ka tām jāpiedalās dalībvalstu un Eiropas līmeņa iniciatīvās, taču pašvaldības — ja tās uzskata par vēlamu — arī izstrādā savas ceļu satiksmes drošības stratēģijas, kurās galvenā uzmanība pievēršama vietējā mēroga problēmu risināšanai un kuras pielāgojamas vietējiem apstākļiem.

6. Komisija atzīst vietējo un reģionālo pašvaldību nozīmi ceļu satiksmes drošības ieviržu izstrādē un piemērošanā. Komī-

sija norāda, ka, ievērojot subsidiaritātes principu, minētās darbības jāīsteno vispiemērotākajā līmenī un ar vispiemērotākajiem līdzekļiem. Komisijas paziņojumā pamatoti uzsvērts, ka vajadzīga integrēta pieeja: "Ceļu satiksmes drošība cita starpā ir cieši saistīta ar enerģētikas, vides, nodarbinātības, izglītības, jaunatnes, sabiedrības veselības, pētniecības, inovāciju un tehnoloģiju, tieslietu, apdrošināšanas, tirdzniecības politiku un ārpolītiku."

— Eiropas Komisijas mērķis

7. Komisijas apkopotie dati liecina, ka Eiropas Savienībā 2001. gadā satiksmes negadījumos bija 54 302 bojāgājušie. Iepriekšējā satiksmes drošības rīcības plāna mērķis bija līdz 2010. gadam samazināt letālo gadījumu skaitu par 50% jeb panākt, ka negadījumu upuru nav vairāk par 27 000. Uz Eiropas Savienības autoceļiem 2009. gadā bojā gājuši 34 500 cilvēki, tātad panākts samazinājums par 36%. Komisija cer, ka 2010. gadā, salīdzinājumā ar 2001. gadu, kopējais samazinājums būs 41%. Lai gan sākotnējais mērķis nav pilnībā sasniegts, tas tomēr uzskatāms par vērtīgu panākumu.

8. Laikposmam no 2010. gada līdz 2020. gadam Komisija atkal izvirzījusi mērķi — uz pusi samazināt satiksmes negadījumos bojā gājušo skaitu Eiropas Savienībā. Ņemot vērā gan iepriekšējā desmitgadē jau panākto samazinājumu, gan vēlmi turpināt uzlabot ES ceļu satiksmes drošību, šis mērķis uzskatāms par realistisku, taču vienlaikus par vērienīgu.

— Stratēģiskie mērķi

9. Komisija izvirza septiņus stratēģiskos mērķus:

- a) uzlabot satiksmes dalībnieku izglītošanu un apmācību,
- b) uzlabot ceļu satiksmes noteikumu ievērošanas kontroli,
- c) uzlabot ceļu infrastruktūras drošību,
- d) uzlabot transportlīdzekļu drošību,
- e) veicināt jaunāko tehnoloģiju izmantošanu, lai palielinātu ceļu satiksmes drošību,

f) uzlabot neatliekamās palīdzības un pēctraumu aprūpes pakalpojumus,

g) uzlabot neaizsargātāko satiksmes dalībnieku drošību.

10. Šie mērķi kā tādi ir atbalstāmi. Šķiet, ka ierosinātajās politikas ievirzēs to pašreizējā formulējumā ir ievēroti subsidiaritātes un proporcionalitātes principi. Izvirzītos mērķus dalībvalstis nevarēs sasniegt saviem spēkiem vien. Ņemot vērā ierosināto pasākumu mērogu, mērķtiecīgāk būtu rīkoties ES līmenī; īpašs Eiropas regulējums, pārrobežu pasākumi un Eiropas mēroga sadarbība būtu līdzekļi, ar kuriem nodrošināt politikas saskaņotību un efektivitāti dalībvalstu, reģionālajā un vietējā līmenī. Turklāt ierosinātajiem pasākumiem būtu nepārprotami lielāka pievienotā vērtība nekā tādai darbībai, kas veikta tikai dalībvalstu, reģionālajā vai vietējā līmenī. Visbeidzot, izstrādātā pieeja ļautu daudz vienkāršāk sasniegt izvirzītos mērķus, vienlaikus saglabājot iespējami lielāku brīvību lēmumu pieņemšanai dalībvalstu līmenī.

11. Tā kā vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir svarīga nozīme ceļu satiksmes drošības politikas izstrādē un īstenošanā, būtu vēlams, lai Komisija skaitliski precizētu, kādam vajadzētu būt katra atsevišķā mērķa īpašajam devumam vispārējā mērķa sasniegšanā, t.i., kā tas palīdzēs turpmākajā desmitgadē par 50% samazināt bojāgājušo skaitu. Tas ļautu zināmā mērā precizēt, kādi pasākumi vajadzības gadījumā tiek gaidīti no pašvaldībām.

— Eiropas ceļu satiksmes drošības politikas ieviržu 2011.–2020. gadam īstenošana

12. Komisija nosaka divus politikas ieviržu īstenošanas principus:

- nostiprināt visu iesaistīto personu pienākumus, pastiprinot pārvaldību,
- turpināt izstrādāt un pilnveidot kopīgus instrumentus, ar kuriem uzraudzīt un novērtēt satiksmes drošības politikas efektivitāti.

13. RK atzīmē, ka Komisija vēlas uzlabot pārraudzību, izmantojot datu vākšanu un analīzi. Šo principu Komiteja vērtē atzinīgi. Šajā saistībā RK vēlas norādīt, ka pašreizējās datu vākšanas sistēmas pamatā ir vienīgi dalībvalstu līmenī apkopotie dati (CARE datubāze). Trūkst reģionālo datu, lai gan šī informācija dalībvalstīs būtībā ir viegli pieejama. Eiropas reģioniem būtu lietderīgi salīdzināt savus rezultātus ar tuvējo vai līdzīgu citu valstu reģionu rezultātiem, kā to jau dara dalībvalstis. Šīs informācijas iekļaušanai CARE datubāzē varētu būt nozīmīga pievienotā vērtība, un tas būtu pozitīvs stimuls vietējām un reģionālajām pašvaldībām.

— Ceļu satiksmes noteikumu, ceļa zīmju, ceļa apzīmējumu un infrastruktūras projektu pamatnostādņu saskaņošana

14. RK norāda, ka standarti attiecībā uz ceļu satiksmes noteikumiem, ceļa zīmēm, ceļa apzīmējumiem un infrastruktūras projektu pamatnostādņēm dalībvalstu praksē ir ļoti atšķirīgi. Taču ik gadu palielinās pārrobežu satiksmes plūsma, jo dalībvalstu robežas šķērso gan kravu pārvadātāji, gan privātpersonas, kuru brauciena mērķis saistīts ar darbu vai atpūtu. RK uzskata, ka, iespējami labāk saskaņojot ceļu būves un to aprīkošanas principus un normas dažādās dalībvalstīs, varētu padarīt ceļu sistēmu skaidrāku un vizuāli atpazīstamāku visiem tās lietotājiem, arī tiem, kuri ierodas no citām dalībvalstīm; tas ļautu uzlabot gan ceļu satiksmes drošību, gan pārvietošanās brīvību Eiropas Savienībā. Tādēļ ir jāņem vērā pašreizējā paraugprakse un jānodrošina pietiekama rīcības brīvība, lai īstenotu vietējiem apstākļiem atbilstošus un pielāgotus pasākumus.

Ieteikumi politikas jomā

REĢIONU KOMITEJA

15. uzsver, ka ceļu satiksmes drošība ir ļoti **svarīga**, un atbalsta principus, uz kuriem Komisija pamatojas, izstrādājot politikas ievirzes 2011.–2020. gadam, proti,

- tiekties pēc visaugstāko ceļu satiksmes drošības standartu ieviešanas visā Eiropā,
- atbalstīt integrētu pieeju ceļu satiksmes drošībai,
- dalīt atbildību saskaņā ar subsidiaritātes un proporcionalitātes principiem;

16. ir gandarīta par iepriekšējā ceļu satiksmes drošības rīcības plāna pozitīvajiem rezultātiem, kas izcelti *ex post* novērtējumā. Tomēr Komiteja uzsver, ka mūsu autoceļu tīkla izmaksas cilvēku dzīvību ziņā — Eiropas Savienībā **gadā ir vairāk nekā 30 000 bojāgājušo** — ir **pārāk augstas**;

17. atzīmē, ka Komisija paredz laikposmā no 2011. gada līdz 2020. gadam **par 50% samazināt ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaitu**. RK uzskata, ka tas ir atbilstīgs, bet arī vērienīgs mērķis, ņemot vērā, ka iepriekšējā periodā (2001.–2009.g.) bojā gājušo skaits dalībvalstīs samazinājās vidēji par 36%;

18. pozitīvi vērtē Eiropas Komisijas ierosinātās ceļu satiksmes drošības politikas ievirzes un **atbalsta septiņus ierosinātos mērķus** un ar tiem saistītos pasākumus;

19. lūdz Komisijai precizēt, **kā katrs no minētajiem septiņiem mērķiem palīdzēs** līdz 2020. gadam par 50% samazināt ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaitu;

20. atbalsta priekšlikumu **saskaņot smagu traumu atšķirīgās definīcijas**, lai varētu labāk pārraudzīt un izvērtēt ceļu satiksmes drošības politikas efektivitāti;

21. uzskata, ka, pamatojoties uz smagu traumu un vieglāku ievainojumu vienotu definīciju, vajadzētu formulēt kopēju **mērķi samazināt smagu traumu skaitu**, kas būtu līdzīgs mērķim samazināt bojāgājušo skaitu;

22. uzsver, ka jāpanāk vienošanās par **direktīvu, ar ko veicina ceļu satiksmes drošības noteikumu pārobežu izpildi**. Par satiksmes noteikumu pārkāpumiem uzliktajiem naudas sodiem un citām sankcijām nav liela ietekme, ja tos nevar piedzīt citu ES valstu robežās. Tas rada diskrimināciju, jo iespēja uzlikt naudas sodu vai piemērot citas sankcijas par satiksmes noteikumu pārkāpumu ir atkarīga no pārkāpēja valstspiederības;

23. mudina visas dalībvalstis pilnībā īstenot **direktīvu par ceļu infrastruktūras drošības pārvaldību** un piekrist Komisijas viedoklim, ka jāveic pasākumi, lai visai Eiropas Savienības finansētajai ceļu infrastruktūrai piemērotu minētajā direktīvā noteiktos principus, vienlaikus ievērojot proporcionalitātes principu, lai mazu projektu īstenošanu neaizkavētu nevajadzīgi administratīvi šķēršļi vai pārlieku stingras tehniskās prasības;

24. uzskata, ka kopumā un pamatojoties uz **subsidiaritātes un daudzlīmeņu pārvaldības principiem**, vietējām un reģionālajām pašvaldībām, no vienas puses, būtu jāformulē sava ceļu satiksmes drošības politika savas kompetences robežās un, no otras puses, jāpiedalās šajā jomā Eiropas un valstu līmeņa iniciatīvu pārvaldības sistēmā;

25. uzskata, ka jācenšas politikas ievirzēs 2011.–2020. gadam noteiktos mērķus **iestrādāt visos transporta stratēģiskajos plānos un ar tiem saistītajos projektos** ES, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī;

26. aicina Komisiju un dalībvalstis ieguldīt pūliņus, lai uzlabotu **datu par ceļu satiksmes negadījumiem apkopošanu un analīzi**. Lai uzlabotu politikas izstrādi un labāk izvērtētu panākumus, jo īpaši vietējā un reģionālajā līmenī, ļoti svarīgi ir uzlabot izpratni par ceļu satiksmes negadījumiem. Kā tas ieteikts

ES pētniecības projektā *SafetyNet*, vairāk jāaskaņo dalībvalstu datu apkopošana un paziņošana;

27. iesaka Komisijai un dalībvalstīm papildināt pašreizējās **satiksmes negadījumu reģistrēšanas** sistēmas, iekļaujot tajās **ātrās palīdzības dienestos un slimnīcās** pieejamo informāciju par gūto traumu smaguma pakāpi;

28. prasa Komisijai nodrošināt, lai **dati būtu plašāk pieejami vietējā un reģionālajā līmenī**, tostarp, izmantojot CARE datubāzi, kas dotu iespēju vietējām un reģionālajām pašvaldībām iepazīties ar līdzīgu reģionu pieredzi citās valstīs;

29. tā kā daudzās valstīs ceļu satiksmes negadījumi ir galvenais iemesls **nelaimes gadījumiem darbā**, Komiteja ierosina Komisijai rīcības plānā aicināt publiskā un privātā sektora **darba devējus** īstenot politiku, kas atbalsta drošu pārvietošanos kā vispārējās drošības kultūras elementu. Ceļu satiksmes drošības jautājumiem būtu jāpiešķir vairāk uzmanības publiskā un privātā sektora darba devēju pašreizējos vai turpmākajos mobilitātes plānos;

30. uzsver, ka ļoti svarīgi ir visu dalībvalstu obligātās izglītības programmās un visā obligātās izglītības garumā iekļaut **apmācību par ceļu satiksmes drošību**;

31. iesaka Komisijai **pētniecības** pamatprogrammās pastāvīgi iekļaut zinātnisko pētniecību par ceļu satiksmes drošību Eiropas mērogā un jo īpaši par šādiem tematiem:

- ceļu satiksmes negadījumu izmaksu internalizācijas potenciālā pozitīvā ietekme uz ceļu satiksmes drošību,
- izglītības, infrastruktūras, transportlīdzekļu tehnoloģijas un pārbaužu uz ceļiem jomā veikto pasākumu ietekmes pārraudzība,
- satiksmes negadījumu reģistrācijas nepilnību apmērs un stratēģijas, lai uzlabotu šo reģistrāciju,
- to faktoru izpēte, kas izskaidro noteiktos negadījumu veidos iegūto traumu smaguma pakāpi;

32. aicina Komisiju tās kompetences robežās izstrādāt iniciatīvas par **ceļu satiksmes noteikumu, ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu saskaņošanu** dalībvalstīs. RK iesaka Komisijai publicēt zaļo grāmatu un tādējādi sākt publiskas debates par šā atzinuma tematu;

33. mudina Komisiju pašreizējās un turpmākajās pētniecības programmās ieviest iniciatīvas, kuru mērķis ir izstrādāt tādus ieteikumus un labas prakses kodeksus par ļoti drošas ceļu infrastruktūras izveidi un iekārtošanu, kas dalībvalstīs sekmētu **ceļu infrastruktūras izstrādes** uzlabošanu un saskaņošanu. Minētie ieteikumi varētu ietvert aplveida krustojumu, pilsētu ātrgaitas automaģistrāļu, sekundāras nozīmes ceļu ārpus apdzīvotām vietām, veloceļu un gājēju pāreju izveidi;

34. iesaka Komisijai izveidot piemērotu struktūrvienību, kas pārraudzītu ceļu satiksmes drošības rīcības plāna īstenošanu. Šajā saistībā, iespējams, būtu jāizveido **ceļu satiksmes drošības**

aģentūra vai jānostiprina jau esošās struktūras, piemēram, **Eiropas Ceļu satiksmes drošības novērošanas centrs**;

Apņemšanās

REĢIONU KOMITEJA

35. vērš uzmanību uz Komisijas izstrādāto Eiropas Ceļu satiksmes drošības hartu (<http://www.erscharter.eu/lv/node>) un aicina ikvienu Eiropas vietējo un reģionālo pašvaldību parakstīt minēto hartu savā vārdā un veikt konkrētus pasākumus, lai uzlabotu ceļu satiksmes drošību savā teritorijā.

Briselē, 2011. gada 31. martā

*Reģionu komitejas
priekšsēdētāja*
Mercedes BRESSO

Reģionu komitejas atzinums “Piektais ziņojums par kohēziju”

(2011/C 166/07)

REĢIONU KOMITEJA

- pauž gandarījumu, ka turpmākajā kohēzijas politikā varēs ņemt vērā visus Eiropas reģionus neatkarīgi no to attīstības līmeņa un atbalsta jaunas starpkategorijas izveide reģioniem, pamatojoties uz vienlīdzīgu attieksmi pret visiem reģioniem;
- pauž cerību, ka, īstenojot un novērtējot kohēzijas politiku, būs iespējams ņemt vērā ne tikai IKP, bet arī citus rādītājus, lai tādējādi labāk atspoguļotu katra reģiona attīstības līmeni;
- atkārtoti pauž vēlmi, lai ESF arī turpmāk būtu viens no struktūrfondiem kohēzijas politikas ietvaros un uzskata, ka tas īstenojams teritoriālā līmenī;
- aicina nostiprināt teritoriālās sadarbības mērķi, īpaši tās finansējumu, un iesaka dažādajām programmām piešķirtos finanšu līdzekļus sadalīt Kopienas, nevis valstu līmenī;
- atbalsta vispārējo principu, ka kohēzijas politika jāsaista ar stratēģijas “Eiropa 2020” mērķiem, bet atgādina, ka to nedrīkst izmantot tikai minētās stratēģijas īstenošanai, jo tai ir savi, ar Līgumu noteikti mērķi;
- vēlas, lai teritoriālās kohēzijas mērķis būtu ņemts vērā, ES prioritāšu sarakstā papildus tematiskajām prioritātēm, kas saistītas ar stratēģiju “Eiropa 2020” iekļaujot teritoriālo virzienu;
- atbalsta kopējas stratēģijas izstrādi un ierosina attiecībā uz “attīstības un ieguldījumu partnerības līgumiem” iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības katrā dalībvalstī, atbilstīgi daudzlīmeņu pārvaldības principiem;
- iebilst pret (ārējiem) makroekonomiskiem nosacījumiem, kā arī pret priekšlikumu izveidot izpildes rezervi; pieņem, ka jāievieš jauna veida ar rezultātiem saistīti finanšu nosacījumi, ja tie ir vispārēji, taisnīgi, proporcionāli un balstīti uz vienlīdzīgas attieksmes principu.

Ziņotājs:

Michel DELEBARRE kgs (FR/PSE), Denkerkas mērs

Atsauces dokuments:

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai "Secinājumi piektajā ziņojumā par ekonomikas, sociālo un teritoriālo kohēziju — kohēzijas politikas nākotne"

COM(2010) 642 galīgā redakcija

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA,

Vispārīgas piezīmes

1. atzinīgi vērtē piektā ziņojuma par ekonomikas, sociālo un teritoriālo kohēziju publicēšanu, jo tas veido **labu pamatu debatēm** par kohēzijas politikas pamatnostādņēm pēc 2013. gada;

2. atzīst, ka minētajā ziņojumā, kas ir pirmais ziņojums par kohēziju kopš stājies spēkā Lisabonas līgums, Eiropas Komisija ir veikusi nozīmīgu analītisku darbu, īpaši attiecībā uz teritoriālās kohēzijas atzīšanu par vienu no ES galvenajiem mērķiem. Komiteja tomēr pauž nožēlu, ka ziņojumā lielākoties izmantoti statistikas dati par laikposmu pirms **finanšu, ekonomikas un sociālās krīzes**, kas skar Eiropas Savienību kopš 2008. gada, tāpēc prasa, lai nākamais plānošanas periods būtu balstīts uz statistikas datiem par laikposmu pēc krīzes. Komiteja aicina Padomi un dalībvalstis politiskajā un administratīvajā līmenī darīt visu iespējamo, lai minēto mērķi sasniegtu. Turklāt pieaug nepieciešamība izmantot citus aktualizētus papildrādītājus, lai noteiktu reģionu attīstības patieso stāvokli, jo tikai IKP izaugsme vien neatspoguļo krīzes radīto faktisko ietekmi. Reģionu komiteja minētā sakarā jau ir paudusi viedokli atzinumā "IKP un ne tikai: progresa novērtējums". Atzinumā ierosināti divi visaptveroši rādītāji, kas drīz būs pieejami, proti, visaptverošs vides rādītājs un reģionālajā līmenī saskaņots sociālais pārskats;

3. pauž gandarījumu par **panākumiem kohēzijas politikas īstenošanā**, kas ļāvuši sekmēt izaugsmi un izveidot jaunas darba vietas, palielināt cilvēkkapitālu, atvieglot vietējā mērogā svarīgu infrastruktūru būvniecību un uzlabot vides aizsardzību. Komiteja uzsver, ka ir atzīts arī kohēzijas politikas sviras efekts konkurētspējas un inovācijas jomā, īpaši tās spēja mobilizēt privātā sektora potenciālu;

4. secina: lai gan kohēzijas politika ir ļāvuši mazināt atšķirības, tomēr starp Eiropas reģioniem un to robežās **joprojām novērojama liela nelīdzsvarotība**, proti, atšķirības infrastruktūras attīstības, ienākumu, publisko pakalpojumu kvalitātes un

pieejamības ziņā. To pastiprina ekonomikas un finanšu krīzes atšķirīgā ietekme un problēmas, kas kļūst arvien būtiskākas, piemēram, globalizācija, bezdarbs (jo īpaši jauniešu vidū), sabiedrības novecošana, klimata pārmaiņas un enerģētiskā atkarība;

5. tāpēc uzsver, ka kohēzijas politikas rīcībā jābūt **līdzekļiem**, kas ir atbilstoši izvirzīto mērķu īstenošanai, proti, tie ļauj pastiprināt dalībvalstu, reģionālajā un vietējā līmenī veikto pasākumus, lai panāktu Eiropas reģionu patiesu ekonomisko, sociālo un teritoriālo līdzsvarotību;

6. norāda, ka kohēzijas politikas **Eiropas pievienotā vērtība** galvenokārt ir atkarīga no pieejas, kas ir:

— **solidāra**, atbalstot līdzsvarotu attīstību visā ES,

— **stratēģiska**, nosakot galvenos mērķus, kas pielāgoti attiecīgās teritorijas un tās iedzīvotāju vajadzībām,

— **integrēta**, pamatojoties uz nozaru politikas jomu sinerģiju attiecīgajā teritorijā,

— **transversāla**, ietverot dažādas politikas jomas, kas ietekmē attiecīgo teritoriju,

— **teritoriāla**, pamatojoties uz teritoriālo diagnostiku, kas ļauj uzsvērt katra reģiona stiprās un vājās puses,

— **daudzgadēja** ar īstermiņā, vidējā un ilgtermiņā noteiktiem mērķiem,

— **pamatota uz partnerību**, darbības programmu izstrādē un īstenošanā iesaistot Kopienas, valsts, reģionālo un vietējo līmeni, kā arī attiecīgās teritorijas sociālekonomiskos dalībniekus;

7. atgādina, ka, pateicoties šai unikālajai pieejai, kohēzijas politika vairāk nekā jebkura cita ES politika Eiropas integrāciju padara uzskatāmu vietējā līmenī un iedzīvotāju vidū, jo tā sniedz viņu vajadzībām pielāgotu un saskaņotu risinājumu;

Virzība uz jaunu kohēzijas politikas uzbūvi

Visiem reģioniem piemērota, to attīstībai pielāgota kohēzijas politika

8. pauž gandarījumu, ka piektajā ziņojumā par kohēziju apstiprināts, ka turpmākajā kohēzijas politikā varēs ņemt vērā **visus Eiropas reģionus** neatkarīgi no to attīstības līmeņa; šajā saistībā uzsver, ka struktūrfondi galvenokārt jānovirza uz vismazāk attīstītajiem Eiropas reģioniem, vienlaikus sniedzot vajadzīgo atbalstu arī citiem reģioniem, lai tajos veicinātu konkurētspēju, nodarbinātību, sociālo iekļaušanu un ilgtspējīgu attīstību, tādējādi sekmējot harmonisku attīstību visā ES;

9. uzskata, ka ir jāparedz **jaunas starpkategorijas** izveide reģioniem, kuru IKP ir 75–90% robežās no Eiropas Savienības IKP. Tāda sistēma mērķis ir ierobežot noteiktās robežvērtības — 75% no ES IKP (pašreizējā atbilstības robežvērtība starp konverģences un konkurētspējas mērķi) — ietekmi, kā arī nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret minētajiem reģioniem. Tas vajadzīgs, lai ņemtu vērā gan to reģionu grūtības, kuri pēc 2013. gada pirmo reizi vairs nebūs tiesīgi saņemt konverģences mērķim paredzētos līdzekļus, gan arī to, kuri pašreizējā plānošanas periodā ir tiesīgi saņemt konkurētspējas mērķim paredzētos līdzekļus, tomēr joprojām saskaras ar strukturālām sociālekonomiskām problēmām stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu īstenošanā, un kuros vērojamas lielas iekšējās atšķirības. Tādas kategorijas izveide nedrīkst negatīvi ietekmēt reģionus, kas patlaban saņem līdzekļus konverģences vai konkurētspējas mērķa ietvaros, vai kuros kohēzijas politika tiek pakāpeniski ieviesta vai pārtraukta;

10. vēlreiz aicina ņemt vērā **ne tikai IKP, bet arī citus rādītājus**, īpaši programmu īstenošanai un novērtēšanai, lai tādējādi labāk atspoguļotu katra reģiona attīstības līmeni un specifiskās sociālās un teritoriālās kohēzijas problēmas (atšķirības reģiona robežās, ienākumu atšķirības, bezdarba līmenis, vispārējās nozīmes pakalpojumu un transporta pieejamība un dažādu transporta veidu savstarpēja savietojamība, vides kvalitāte, sociālā labklājība, izglītības līmenis u.c.). Pārskatīšana plānošanas perioda vidū (5+5) jāizmanto par iespēju, lai ņemtu vērā jaunus, IKP papildinošos rādītājus; tāpēc prasa Eiropas Komisijai izstrādāt pašvaldību līmenī piemērojamu attīstības **teritoriālo, sociālo un vides rādītāju** sarakstu, pamatojoties uz darbu, ko veicis Eiropas Kopienas statistikas birojs (*Eurostat*), ORATE ⁽¹⁾ un ESAO;

Integrētas pieejas pastiprināšana

11. atbalsta **integrētu pieeju** kohēzijas politikā, lai veicinātu visu fondu (Kohēzijas fonds, ERAF, ESF, ELFLA un EZF) līdzekļu savstarpēju papildināmību un lai sekmētu to piemērošanu ar

integrētas pieejas starpniecību. Komiteja ierosina skaidri noteikt katra fonda darbības jomas un to, kā tas saistīts ar citu ES fondu izmantošanu, piemēram, transporta un vides jomā, kā stratēģiskā, tā arī darbības līmenī. Turklāt ir jānosaka skaidras vadlīnijas Eiropas līmenī un jāveido koordinācijas struktūras valsts un pašvaldību līmenī;

12. vēlas, lai tiktu precizēti **Eiropas Sociālā fonda izmantošanas noteikumi**, un uzskata, ka šodien ESF jābūt vienam no struktūrfondi kohēzijas politikas ietvaros; tāpat uzskata par vēlamu ESF un ERAF ciešāku sadarbību. Šajā aspektā Komiteja mudina izmantot šķērsfinansējumu un ieviest vairākiem fondiem (ERAF un ESF) kopējas darbības programmas;

13. uzskata: lai ESF sekmētu stratēģijā “Eiropa 2020” un Eiropas Nodarbinātības stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšanu, tas īstenojams **teritoriālā līmenī** un tā izmantošanai pilnībā jāiekļaujas kohēzijas politikā, pamatojoties uz vietējā līmenī konstatētajām vajadzībām; ⁽²⁾ pauž gandarījumu, ka ES prezidents valsts Beļģijas secinājumos, ko izstrādāja pēc ministru, kuri atbild par kohēzijas politiku, neformālās sanāksmes ⁽³⁾, ieteikts “stiprināt ESF reģionālo dimensiju un tādējādi palielināt tā atpazīstamību”, tātad tās integrēšanu ar reģionu sociālekonomiskajām stratēģijām;

14. aicina uzlabot **ESF finansēto projektu atpazīstamību**, to īstenošanu vairāk orientējot uz teritoriālo pieeju un ņemot vērā konkrētas un praktiskas vajadzības vietējā līmenī, lai tiem nodrošinātu vislielāko iespējamo atpazīstamību un papildinot komunikācijas un izpratnes veicināšanas jomā veikto darbu, ko Kopienas, valstu un reģionālajā līmenī finansē no tehniskajai palīdzībai paredzētiem līdzekļiem;

15. uzskata, ka **ERAF un ESF līdzekļu sadale** jāveic, pamatojoties uz valstu līmenī noteiktu procentuālo daļu, lai nodrošinātu ESF līdzekļu atbilstību ekonomiskās un sociālās kohēzijas mērķiem attiecīgajās dalībvalstīs un reģionos. Reģionu komiteja ierosina, lai noteiktās procentuālās daļas robežās dalībvalstīs struktūrfondu (ERAF un ESF) līdzekļus sadalītu valsts līmenī un sadarbībā ar reģionālajām un vietējām pašvaldībām;

16. uzskata, ka turpmāk jāsekmē un jāvienkāršo **ERAF un ESF savstarpējais elastīgums**, piemēram, izmantojot jauno kopējo stratēģiju, un jo īpaši, saistībā ar pieeju vietējā līmeņa attīstībai un integrētajiem pilsētu un vietējo pašvaldību plāniem. ⁽⁴⁾ Turklāt Komiteja aicina Eiropas Komisiju turpmākajos tiesību aktu priekšlikumos paredzēt līdzvērtīgu sistēmu attiecībā uz ERAF un ELFLA, lai nodrošinātu integrētāku pieeju lauku teritorijām;

⁽²⁾ Skatīt atzinumu “Eiropas Sociālais fonds pēc 2013. gada”, CdR 370/2010 (ziņotāja: Catuscia Marini kdze, IT/PSE).

⁽³⁾ Neformālā ministru sanāksme, kas 2010. gada 22. un 23. novembrī notika Ljēžā.

⁽⁴⁾ Skatīt Regulas (EK) Nr. 1080/2006 8. pantu par ilgtspējīgu pilsētu attīstību.

⁽¹⁾ Eiropas Telpiskās plānošanas novērošanas tīkls (ORATE/ESPON)

Ciešāka teritoriālā sadarbība

17. atbalsta **atsauci uz teritoriālo sadarbību**, saglabājot tās pašreizējo strukturālo iedalījumu trijās daļās, tomēr pauž nožēlu, ka tā nav izstrādāta detalizētāk; tāpēc aicina šo mērķi nostiprināt ar šādu pasākumu starpniecību:

— palielinot tam veltīto līdzekļu apjomu,

— pieņemot specifiskus, teritoriālās sadarbības programmām labāk piemērotus noteikumus, palielinot tehnisko palīdzību vietējā līmenī, vienkāršojot revīzijas un kontroles noteikumus, paredzot piemērojamu un atbilstošu vienotu likmi netiešajām izmaksām, izstrādājot Kopienas izdevumu atbilstības kritēriju noteikumus u.c.,

— iesniedzot priekšlikumus minēto programmu pārvaldības uzlabošanai;

18. iesaka **teritoriālās sadarbības programmu finanšu līdzekļus sadalīt Kopienas**, nevis valstu līmenī. Minēto programmu izmantotājiem vajadzētu skaidrāk pamatot teritoriālās sadarbības projektu rezultātus un pievienoto vērtību reģionos, nodrošinot labas prakses piemēru un zinātnības tālāknodošanu. Komiteja vēlas, lai priekšroka tiktu dota stratēģiskai un integrētai pieejai sadarbības telpas mērogā, izvairoties no jebkādiem valsts līmeņa apsvērumiem par finansiālu guvumu;

19. aicina Komisiju turpmākajos tiesību aktu priekšlikumos paredzēt noteikumus **ESF** līdzekļu izmantošanai **teritoriālās sadarbības** programmās, lai finansētu tā darbības jomai atbilstošus pasākumus;

20. aicina nodrošināt **kohēzijas politikas trīs mērķu patiesu savstarpējo papildināmību**. Savienības atbalstam pārrobežu, starpvalstu un starpreģionālajā līmenī jāpapildina reģionālo programmu pasākumi, ko īsteno "konverģences" un "reģionālās konkurētspējas un nodarbinātības" mērķu jomā. Lai strukturālus projektus varētu finansēt pārrobežu un starpvalstu mērogā, varētu sekmēt teritoriālās sadarbības virzienu un pasākumu noteikšanu reģionālajās programmās. Vienlaikus jācenšas vairāk saskaņot "teritoriālās sadarbības" mērķa trīs daļas;

21. uzsver, ka **teritoriālās sadarbības programmas labāk jāaskaņo ar teritoriālajām stratēģijām**, kas izstrādātas, balstoties uz vietējā līmeņa dalībnieku kopīgu apņemšanos⁽⁵⁾; šajā saistībā uzskata, ka starpvalstu programmas varētu būt atbalsts makroreģionālajām stratēģijām un integrētajām jūrniecības stratēģijām, kuras patlaban sāk izstrādāt; tāpat pārrobežu

programmas varētu būt atbalsts eiroreģionu un Eiropas lielpilsetu stratēģijām, kas jau tiek īstenotas. Komiteja aicina būtiski palielināt noteikto 150 km attālumu, kuru izmanto salu kā pierobežas reģionu klasificēšanā;

22. aicina Eiropas Komisiju veicināt jaunu teritoriālo partnerību veidošanu, vienkāršojot un uzlabojot **starpreģionālo sadarbības** programmu pārvaldību. Uzlabota starpreģionālā sadarbība ne tikai nodrošina, ka kopīgas problēmas risina saskaņoti, bet tādejādi arī tiek atzīts, ka inovatīvus risinājumus neierobežo ģeogrāfiskās robežas;

23. atgādina, ka **Eiropas teritoriālās sadarbības grupa (ETSG)**⁽⁶⁾ **joprojām ir vērtīgs instruments** sadarbības veicināšanai, jo īpaši pārrobežu sadarbības jomā; uzskata, ka nākamajā plānošanas periodā ETSG regula ir jāvienkāršo un jāpieļāgo, ņemot vērā šajā periodā gūto pieredzi. Konkrēti, būtu jāvienkāršo noteikumi par ETSG personālu un nodokļu režīmu un jāsaīsina pašreizējo procedūru termiņš. Turklāt Komiteja rosina Eiropas teritoriālās sadarbības grupām regulārāk piešķirt vispārējās subsīdijas, lai tās kļūtu par struktūrfondu līdzekļu tiešām pārvaldītājām;

24. prasa Eiropas Komisijai uzlabot līdzšinējo **sadarbību pie ārējām robežām**. Īpaši svarīgi ir vienkāršot procedūras un palielināt ERAF, Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta (EKPI) un Eiropas Attīstības fonda (EAF) darbības sinerģiju;

25. uzsver teritoriālās sadarbības ļoti svarīgo nozīmi tālākajiem reģioniem, To ģeogrāfiskais stāvoklis pie vistālākajām ES ārējām robežām šo jautājumu padara būtisku. Aicina īstenot **"Plašāka mēroga kaimiņattiecību rīcības plānu"**, lai labāk iekļautu šos reģionus attiecīgajā ģeogrāfiskajā vidē,

Reģionu īpatnībām pielāgotas stratēģiskās prioritātes

Elastīgākas saiknes veidošana ar stratēģiju "Eiropa 2020"

26. uzsver, ka papildus pārējām Eiropas Savienības finansētajām politikām kohēzijas politika var un tai jāturpina sniegt nozīmīgu atbalstu gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes nodrošināšanā, kā tas paredzēts stratēģijā "Eiropa 2020", kā arī Savienības **harmoniskas attīstības veicināšanā**, palielinot visu reģionu endogēno potenciālu un mazinot dažādu ES reģionu attīstības līmeņa atšķirības, kā tas paredzēts Līguma par Eiropas Savienības darbību 174. pantā;

⁽⁵⁾ Skatīt RK atzinumu "Stratēģija Ziemeļjūras un Lamanša reģionam", CđR 99/2010 fin (ziņotājs: Hermann Kuhn kgs, DE/PSE).

⁽⁶⁾ Skatīt pašiniciatīvas atzinumu "Jaunas perspektīvas ETSG regulas pārskatīšanā", CđR 100/2010 fin rev. 3 (ziņotājs: Alberto Nuñez Feijoo kgs, ES/PPE).

27. atbalsta vispārējo principu, ka kohēzijas politika jāsaista ar **stratēģijas “Eiropa 2020” mērķiem** un tās pamatiniciatīvām, lai tādējādi veicinātu gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes mērķu sasniegšanu, tomēr uzskata, ka šajā jomā 2007.–2013. gada periodā jau ir ieguldīti nozīmīgi pūliņi, un tie būtu jāizvērtē, pirms lemj par līdzekļu lielāku koncentrēšanu;

28. tāpēc norāda, ka **kohēzijas politikai nav jākalpo tikai stratēģijai “Eiropa 2020” un valstu reformu programmām**, jo Līgumā tai ir noteikti savi uzdevumi, proti, Eiropas Savienības reģionu ekonomisko, sociālo un teritoriālo atšķirību mazināšana; Tāpēc kohēzijas politika jāveido, pamatojoties uz situāciju konkrētās teritorijās, to vajadzībām un attīstības potenciālu;

29. pauz atbalstu vispārējam principam izveidot Kopienas galveno tematisko prioritāšu sarakstu, kas aizstātu pašreizējo sistēmu — struktūrfondu līdzekļu piešķiršanu ierobežotām izdevumu kategorijām; tomēr iebilst pret valstu attīstības un ieguldījumu partnerības jauno līgumu un darbības programmu ietvaros izvēlēto **prioritāšu skaita pārāk lielu ierobežošanu**, jo vietējām un reģionālajām pašvaldībām jāatstāj pietiekama rīcības brīvība, lai tās varētu pielāgot stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus vietējām vajadzībām;

30. uzskata, ka Eiropas Komisijai uzdevums nav dažas no minētajām prioritātēm noteikt par obligātām, jo tās jāparedz reģionālajā līmenī, pamatojoties uz teritoriālu analīzi, kurā izceltas attiecīgās teritorijas stiprās un vājās puses; tāpat arī uzskata, ka **nebūtu pareizi orientēt visus struktūrfondu līdzekļus vienīgi uz tematiskajām prioritātēm**, kuras reģioniem būs jāizvēlas no Kopienas prioritāšu saraksta. Tāds noteikums būtu pretrunā integrētas pieejas principam, ar kuru saskaņā kādas attīstības stratēģijas pamatā ir ieguldījumi dažādās nozarēs;

31. tāpēc prasa Eiropas Komisijai, lai turpmākajos ar kohēzijas politiku saistītajos tiesību aktos iekļauto **tematisko prioritāšu saraksts** nebūtu pārāk ierobežojošs ne tikai tādēļ, lai varētu ņemt vērā katra reģiona teritoriālo, ekonomisko un sociālo daudzveidību, bet arī, lai sociālās un teritoriālās kohēzijas jomās veiktu pasākumus, kas ir tālejošāki par stratēģijas “Eiropa 2020” mērķiem;

Patiesi ņemt vērā teritoriālās kohēzijas mērķi

32. atbalsta **lielāku elastīgumu darbības programmu organizēšanā**, lai atbalstu varētu sniegt dažādos teritoriālajos līmeņos (vietējā, reģionālajā, vairāku reģionu un makroreģionālajā), ņemot vērā teritorijas īpatnības vai funkcionālo telpu, piemēram, upju baseinus, kalnu apgabalus, arhipelāgus u.c. Tāda atbalsta pamatā jebkurā gadījumā jābūt teritorijas dalībnieku, īpaši vietējo un reģionālo pašvaldību, kopīgai gribai sadarboties teritoriāla projekta ietvaros, vienlaikus neapstrīdot reģionālā līmeņa nozīmi;

33. vēlas, lai **teritoriālās kohēzijas mērķi** iestrādātu kohēzijas politikas jaunajā struktūrā, ES sarakstā papildus tematikai, kas saistīta ar stratēģiju “Eiropa 2020”, **iekļaujot prioritāru teritoriālo darbības virzienu**, lai teritoriālā kohēzija varētu nodrošināt līdzsvarotu teritorijas plānošanu un veicinātu reģionu savstarpējo atkarību un politikas jomu vispārēju saskaņotību. Turklāt Komiteja atbalsta Eiropas Komisijas priekšlikumu **ņemt vērā reģionus ar specifiskām teritoriālām iezīmēm**⁽⁷⁾;

34. uzsver, ka īpaša uzmanība arī turpmāk būtu jāvelta **tālākajiem reģioniem**, ņemot vērā to, ka Lisabonas līguma 349. pantā ir atzīts to īpašais statuss; atkārtoti norāda, ka jāparedz finanšu noteikumi, kas ļautu minētajiem reģioniem kompensēt virkni nelabvēlīgu apstākļu — nošķirtība, salas, maza teritorija, sarežģīts reljefs un klimats, kā arī tautsaimniecības atkarība no nedaudziem produktiem. Tāda kompensācija, šķiet, ir vajadzīga, lai veicinātu tālāko reģionu piekļuvi iekšējam tirgum ar nosacījumiem, kas ir līdzvērtīgi citiem Eiropas reģioniem;

35. atbalsta to, ka kohēzijas politikā **vairāk ņemta vērā pilsētu dimensija**, pilsētas un aglomerācijas plašāk iesaistot kohēzijas politikas izstrādes visos posmos: nacionālajos reformu plānos, partnerattiecību līgumos attīstības un ieguldījumu jomā un darbības programmās; šajā sakarā Komiteja vēlas, lai pilsētu dimensija tiktu pienācīgi ņemta vērā darbības programmās, un vēlreiz uzsver, ka priekšroka jādod integrētai pilsētu attīstībai; atkārtoti norāda, ka pilsētu teritorijās ļoti bieži vērojamas nozīmīgas ekonomiskās, sociālās un teritoriālās atšķirības, kurām jārod piemēroti risinājumi. Integrētā pieeja pilsētu attīstībai būtu jābalsta uz darbu, kas veikts saistībā ar Leipcigas hartu, kurā paredzēts izmēģināt jauno kopējo Eiropas ilgtspējīgas pilsētas stratēģiju. Pilsētas ir uzskatāmas arī par visa reģiona izaugsmes un attīstības centriem;

36. atbalsta Eiropas Komisijas priekšlikumu piešķirt vietējiem un reģionālajiem vēlētajiem pārstāvjiem nozīmīgāku lomu pilsētu attīstības stratēģiju izstrādē un īstenošanā darbības programmu ietvaros. Lai nodrošinātu vietējo un reģionālo pašvaldību plašāku iesaistīšanos un lielāku atbildību, attiecīgajām pilsētām, aglomerācijām un reģioniem regulāri jāpiešķir **vispārējās subsīdijas**. Reģionu komiteja uzskata, ka Eiropas kohēzijas politikā jā saglabā pilsētu dimensija. Pilsētas var ievērojami sekmēt izaugsmi un inovāciju. Turklāt, pastiprinot pilsētu un

⁽⁷⁾ Skatīt LESD 174. pantu: “(..)lauku apvidiem, apvidiem, kurus skar rūpniecības restrukturizācija, kā arī reģioniem, kuros ir būtiska vai pastāvīga ekonomiska vai demogrāfiska atpalicība, piemēram, galējie ziemeļu reģioni ar mazu iedzīvotāju blīvumu, kā arī salas un pārrobežu un kalnu reģioni.”

lauku reģionu savstarpējo saikni, var īpaši sekmēt ES ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un sniegt ieguldījumu stratēģijas “Eiropa 2020” īstenošanā. Lai pilsētas izpildītu šo uzdevumu, turpmāk ir nepieciešami pasākumi arī sociālās un ekonomikas jomas stabilizācijai un ilgtspējīgai attīstībai pilsētās un to problemātiskajos rajonos. Tādi pasākumi jāplāno un jāīsteno reģionālo darbības programmu ietvaros;

37. pauž nožēlu, ka **nav pieminēta lauku dimensija**, lai gan saskaņā ar pašreizējām definīcijām lauku apgabali un piepilsētas veido vairāk nekā 80% no Savienības teritorijas; aicina Eiropas Komisiju īpašu uzmanību veltīt saiknei starp dažāda veida pašvaldībām — pilsētu (lielu un mazu) teritorijām un lauku teritorijām, jo tā ir integrētas reģionālās attīstības politikas būtiska sastāvdaļa; turklāt vēlas, lai lauku dimensijai tiktu ierādīta pienācīga vieta turpmākajā kohēzijas politikā un lai tiktu izveidota labāka saikne un lielāka sinerģija starp ERAF, ESF un ELFLA gan, izmantojot kopējo stratēģiju, gan darbības programmās. Komiteja arī ierosina pašreizējo programmu URBACT pārveidot par programmu RURBACT⁽⁸⁾, kas sekmētu labas prakses piemēru apmaiņu, sadarbības tīklu izveidi pilsētu un lauku problemātikas risināšanai un mijiedarbību starp abām minētajām dimensijām;

38. tāpēc rosina darbības programmās **noteikt teritoriālo darbības virzienu**, kas ļautu finansēt projektus, kuri saistīti ar vietējā līmenī veiktiem pasākumiem. Jaunajai pieejai vietējā līmeņa attīstības jomā jāklūst par visaptverošu stratēģisku sistēmu visu attiecīgo apgabalu vietējā līmeņa attīstībai neatkarīgi no tā, vai tie ir pilsētu, lauku vai piepilsētu lauku apgabali, un tā jāiekļauj reģionālajās programmās;

39. pauž nožēlu, ka piektajā ziņojumā par kohēziju nav pietiekami uzsvērta tendence, ka palielinās **atšķirības viena reģiona robežās**. Šādu atšķirību raksturīgas iezīmes ir telpiskā segregācija, radot dažādus sava veida geto, kā arī dažu nomaļu reģionu nepārtraukta lejupslīde. Ticams pamatojums ar atbilstošiem statistikas datiem un pasākumi, kuru mērķis ir mazināt minētās atšķirības, sekmētu to, ka teritoriālās kohēzijas mērķi vairāk ņemtu vērā vietējā līmenī, ja vien attiecīgos pasākumus pārvalda reģionālā līmenī;

40. piekrīt, ka **vairāk uzmanības jāvelta attīstības iniciatīvām vietējā līmenī** un tās jāveicina, sistemātiskāk piešķirot Kopienas līdzfinansējumu. Vajadzības gadījumā kāda daļa darbības programmas būtu jāvelta vietējā līmeņa attīstības iniciatīvām (piemēram, partnerībai u.c.). Varētu arī publicēt uzaicinā-

jumus iesniegt reģionālus vai vairākus reģionus aptverošus projektus⁽⁹⁾, kuru mērķis būtu rosināt publiskā sektora (vietējā līmeņa vēlētas amatpersonas vai valsts iestāžu pārstāvjus u.c.) un privātā sektora dalībniekus (uzņēmumus, tirdzniecības palātas, sociālās jomas uzņēmumus, kooperatīvus, apvienības u.c.) izstrādāt un īstenot uz integrētu pieeju balstītu vietējā līmeņa attīstības stratēģiju⁽¹⁰⁾. Attīstības iniciatīvas vietējā līmenī var būtiski sekmēt vietējo pašvaldību institucionālo attīstību, ja vien tām piešķirts finansējums, tostarp no tehniskā atbalsta programmu līdzekļiem;

41. uzskata, ka **teritoriālās kohēzijas mērķis attiecas uz visām Savienības politikām** un tas īstenojams, saskaņojot nozaru politikas un kohēzijas politiku un jebkuras Savienības politikas teritoriālo ietekmi ņemot vērā tās izstrādes brīdī; tāpēc pauž nožēlu, ka Eiropas Komisija joprojām nav atbildējusi uz Komitejas aicinājumu izstrādāt balto grāmatu par teritoriālo kohēziju⁽¹¹⁾;

42. pauž nožēlu, ka piektajā ziņojumā par kohēziju **nav pieminēti sabiedriskie pakalpojumi**, lai gan to ciešā saikne ar teritoriālo kohēziju ir skaidri atzīta LESD 14. pantā un Lisabonas līgumam pievienotajā 26. protokolā; tāpēc vēlreiz aicina veikt *ex ante* un *ex post* novērtējumus par Savienības politikas jomu teritoriālo ietekmi uz sabiedriskajiem pakalpojumiem;

Kohēzijas politikas īstenošana

Stratēģiskā pieeja

43. atbalsta tādas **kopējas stratēģijas izstrādi**, kas ietvertu Kohēzijas fondu, Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Zivsaimniecības fondu, tomēr vēlas, lai minēto stratēģiju kopīgi noteiktu Padome un Eiropas Parlaments sadarbībā ar Reģionu komiteju. Tajā skaidri jānosaka atbalsta jomas un tādējādi arī dažādo ES fondu nozīme un savstarpējā saikne Eiropas Savienības reģionos, kā arī to saistība ar citiem ES fondiem, kuriem ir izteikta teritoriālā dimensija un cieša saikne ar struktūrfondiem, piemēram, ar Eiropas komunikāciju tīklu finansējumu un, citstarp, nākotnē plānotajiem iespējamajiem vides un klimata fondiem;

⁽⁸⁾ Programmas RURBACT pamatā būtu programma URBACT, ko attīstītu un stiprinātu, balstoties uz sadarbības tīkla RURACT pieredzi, lai labāk ņemtu vērā pilsētu un lauku dimensijas savstarpējo saikni.

⁽⁹⁾ Skatīt piemēru, kā Itālijā 2000.–2006. gadā teritoriālā kohēzija ņemta vērā struktūrfondu plānošanas integrētā pieejā. Minētie integrētie teritoriālie projekti aptver septiņus NUTS II reģionus, ietverot īstenošanu vietējā līmenī.

⁽¹⁰⁾ Skatīt piemēru LEADER+ programmas ietvaros par vietējo rīcības grupu.

⁽¹¹⁾ Skatīt Reģionu komitejas atzinumu “Zaļā grāmata par teritoriālo kohēziju”, CdR 274/2008 *fin* (ziņotājs: Jean-Yves Le Drian kgs, FR/PSE).

44. uzskata, ka pašreizējās makroreģionālās stratēģijas var izmantot kā **“makroreģionālā līmeņa stratēģiskās pamatnostādnes”**. Pieņemot reģionālās stratēģijas darbības programmu (kuru pamatā ir kohēzijas politikas trīs mērķi) ietvaros, var atsaukties uz minēto makroreģionālo stratēģiju prioritārajiem darbības virzieniem;

45. lūdz Eiropas Komisijai sīkāk paskaidrot **“attīstības un ieguldījumu partnerības līgumu”**, par kuriem notiks sarunas starp Eiropas Komisiju un dalībvalstīm, **saturu un nosacījumus**; uzsver, ka partnerības un daudzlīmeņu pārvaldības principi jāievieš praksē, un tāpēc rosina minēto līgumu izstrādē, apspriešanā un īstenošanā obligāti iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, jo tās tieši piedalās šajos līgumos paredzētajās darbības programmās. Valsts līmeņa līgumā nosakot tematiskās prioritātes un finanšu saistības, kas piemērojamas darbības programmām, kurās tās piedalās vietējās un reģionālās pašvaldības, tās ir jāiesaista lēmumu pieņemšanā;

46. ierosina **“attīstības un ieguldījumu partnerības līgumos”** un **“teritoriālajos līgumos par stratēģijas “Eiropa 2020” īstenošanu”** katrā dalībvalstī paredzēt **daudzlīmeņu pārvaldības sistēmu**, kurā būtu iesaistīti dažādi teritoriālie līmeņi (Eiropas Savienības, valsts, reģionālais un vietējais), ciešāk sadarbojoties ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām; prasa, lai vietējās un reģionālās pašvaldības (kas ir publisko pakalpojumu līdzfinansētājas un/vai vienas no pārvaldītājām) būtu teritoriālo līgumu parakstītājas⁽¹²⁾ un pilnībā iesaistītos to izstrādē, apspriešanā, īstenošanā un pārraudzībā. Tāpat kā kopējā stratēģijā, arī teritoriālajos līgumos jāietver ERAF, ESF, ELFLA un EZF un tiem jābūt saskaņotiem ar valstu reformu programmām, tādējādi sekmējot to īstenošanu attiecīgajā teritorijā;

47. atzinīgi vērtē to, ka tāpat kā pašlaik **darbības programmas ir galvenais kohēzijas politikas īstenošanas instruments**; tāpēc atgādina, ka Eiropas Komisijai jāraugās, lai vietējās un reģionālās pašvaldības būtu pilnībā iesaistītas minēto programmu izstrādē, apspriešanā un īstenošanā;

48. atbalsta **gada izpildes pārskata** izstrādi, lai sekotu mērķu izpildei visā plānošanas periodā, kā tas notiek jau tagad; savukārt neuzskata par lietderīgu ieviest jaunu prasību par programmu izpildes novērtēšanu to īstenošanas gaitā, ja Komisijā ir apstiprināts konkrēts līdzekļu apjoms;

49. atbalsta Eiropas Komisijas priekšlikumu **rīkot regulāras politiskās debātes** dažādās ES iestāžu kompetentajās struktūrās un pauž gatavību sadarbīties ar Eiropas Komisiju, lai rīkotu debātes ar RK locekļiem plenārsesijā vai COTER komisijas sanāksmju laikā;

⁽¹²⁾ Tas, kurām vietējām un reģionālajām pašvaldībām jāpiedalās tādu līgumu parakstīšanā, jānosaka dalībvalsts līmenī atkarībā no kompetences sadalījuma zemākajos pārvaldes līmeņos

50. piekrīt Eiropas Komisijas viedoklim, ka ir ļoti svarīgi, lai **par kohēzijas politiku atbildīgie ministri regulāri tiktos oficiālās Padomes struktūras ietvaros**⁽¹³⁾ nolūkā apspriest plānošanas gaitu un novērtēt panākto progresu izvirzīto mērķu īstenošanā;

Partnerība un pārvaldība

51. uzskata, ka stratēģijai **“Eiropa 2020”** būs panākumi vienīgi tad, ja tās īstenošanā **daudzlīmeņu pārvaldības sistēmas ietvaros** būs iesaistīti gan ES un valstu, gan reģionālā un vietējā līmeņa dalībnieki. Šajā saistībā atgādina, ka jānoslēdz teritoriālie līgumi, kuros tiešāk iesaistītas vietējās un reģionālās pašvaldības;

52. atgādina, ka Kopienas un valstu stratēģisko mērķu un darbības programmu izstrādē, apspriešanā un īstenošanā ir svarīgi **noteikt stingrākus un detalizētākus kritērijus, kas ļautu īstenot principu par partnerību** ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām; pauž gandarījumu, ka Eiropas Komisijas veiktajos novērtējumos ir uzsvērts, ka vietējo un reģionālo pašvaldību un vietējā līmeņa sociālekonomisko dalībnieku iesaiste ir izšķiroša nozīme kohēzijas politikas veiksmīgā īstenošanā;

Darbība, nosacījumi, stimuli un sankcijas

53. uzstājīgi mudina vietējās un reģionālās pašvaldības nodrošināt, ka to **administratīvās un institucionālās spējas** ir visaugstākajā līmenī, un paredzēt pietiekamus finanšu līdzekļus un cilvēkresursus, lai varētu īstenot sarežģītos ES finansētos projektus, jo īpaši ņemot vērā administratīvo slogu un birokrātiju; uzsver, ka jānodrošina atbilstošā līmeņa finansējums, lai vietējās un reģionālās pašvaldības varētu efektīvi piedalīties nozīmīgos projektos, kurus finansē ar struktūrfondu starpniecību;

54. **stingri iebilst pret** (tā sauktajiem ārējiem) **makroekonomiskiem nosacījumiem**, ar kuriem paredzētu, ka reģioniem un pilsētām tiek liegti pieejamie struktūrfondu līdzekļi, ja to valstu valdības ir pieļāvušas kļūdas vai nepilnības vai nav ievērojušas Stabilitātes un izaugsmes pakta. Ar Stabilitātes un izaugsmes pakta saistīto finansiālo sankciju un stimulu piemērošana ar mērķi nodrošināt atbilstību makroekonomiskajiem nosacījumiem apdraudētu galvenokārt vietējās un reģionālās pašvaldības, lai gan tās nav atbildīgas par to, ka dalībvalstis nepilda savus pienākumus šajā jomā⁽¹⁴⁾;

⁽¹³⁾ Tā varētu būt īpaša kohēzijas politikai veltīta struktūra vai kohēzijas politikai veltītas Vispārējo lietu padomes sanāksmes, kurās piedalītos par kohēzijas politiku atbildīgie ministri.

⁽¹⁴⁾ RK 2010. gada 1. decembra atzinums “Pastiprināta ekonomikas politikas koordinēšana”, ziņotājs: *Tatsis kgs* (EL/PPE), CdR 224/2010 fin, kā arī RK 2010. gada 2. decembrī pieņemtā “Rezolūcija par Reģionu komitejas prioritātēm 2011. gadam”, CdR 361/2010 fin (īpaši 10. punkts).

55. atbalsta **(iekšējo) nosacījumu** ieviešanu, lai paaugstinātu kohēzijas politikas efektivitāti. Tiem jābūt cieši saistītiem ar kohēzijas politikas tematiskajām prioritātēm, bet tie nav jāsaista ar vispārējām strukturālām reformām, kas maz attiecas uz šīs politikas īstenošanu. Tiem galvenokārt jābūt strukturāliem un institucionāliem nosacījumiem, kas jāpilda, lai nodrošinātu kohēzijas politikas līdzekļu vislabāko izmantošanu. Tiem jābūt vienkāršiem, piemērojamiem, proporcionāliem un iepriekš izvērtētiem;

56. atbalsta **ES līdzfinansējuma saglabāšanu**, jo tas nodrošina, ka vietējā līmeņa dalībnieki jūtas iesaistīti un atbildīgi. Tāpat kā pašreizējā posmā jānosaka ES līdzfinansējuma likme katram konkrētajam mērķim atkarībā no katra reģiona attīstības līmeņa. Taču RK iebilst pret jebkādu līdzfinansējuma likmju pazemināšanu, jo tās nedrīkst būt mainīgi lielumi, ko pielāgo budžeta līdzekļu samazināšanai pēc iestāžu nolīguma par nākamo finanšu plānu. Turklāt Komiteja pauž bažas par Eiropas Komisijas ierosinātajiem noteikumiem mainīt līdzfinansējuma likmes atkarībā no ES pievienotās vērtības, darbības vieda un sapēmējiem. Šādas izmaiņas var radīt sarežģījumus, kuru rezultātā var rasties pārkāpumi un vēl vairāk tiktu apgrūtināts pārvaldes iestāžu darbs. Visbeidzot Komiteja atgādina: lai līdzfinansējuma likmes atbilstu noteiktajiem prioritārajiem mērķiem, tās attiecībā uz katru pamatvirzienu jānosaka katrā darbības programmā;

57. **iebilst pret priekšlikumu izveidot izpildes rezervi**, pamatojoties uz stratēģijas “Eiropa 2020” mērķiem, jo būtu grūti noteikt objektīvus piešķiršanas kritērijus. Pastāvētu apdraudējums, ka no tādas izpildes rezerves ieguvēji būtu reģioni ar vislabāko sniegumu, bet netiktu ņemti vērā to reģionu pūliņi, kuros nav tik labvēlīgi teritoriālie, ekonomiskie vai sociālie nosacījumi, ne arī dažu risinājumu raksturs, it īpaši sarežģīti integrētie risinājumi, kuriem vajadzīgs ilgs sagatavošanas laiks. Izpildes rezerve varētu arī pamudināt dalībvalstis izvirzīt mazāk vērienīgus mērķus. Turklāt RK uzskata, ka izpildes rezerve — neatkarīgi no tā, vai to izveidotu ES vai valsts līmenī — nebūs garantija ieguldījumu lielākai efektivitātei. Komiteja tomēr atbalstītu elastīguma rezervi (kuras pamatkritērijs nebūtu rezultāti), kas veidota, pamatojoties uz automātisku apropriāciju atcelšanu plānošanas perioda gaitā, un kuras mērķis būtu

58. **piekrist, ka ir vajadzīgs noteikt tādus jaunus finanšu nosacījumus (t.s. iekšējos nosacījumus), kas būtu saistīti ar rezultātiem**, bet uzskata, ka strukturālo nosacījumu sistēmas konsekventai ieviešanai nepieciešams noteikt tādus kritērijus — kuru pamatā ir vispārējas, taisnīgas, samērīgas un līdztiesīgas attieksmes principi —, uz kuriem pamatojoties var nešaubīgi noteikt atbilstību kādam nosacījumam. Kvantitatīvi mērķi vajadzīgi plānošanas stratēģiskajai pārvaldībai un nedrīkst būt saistīti ar nesamērīgiem papildu izdevumiem. Uz nedaudziem izpildes un rezultātu vērtēšanas rādītājiem balstīti kvantitatīvie mērķi ļauj novērtēt progresu salīdzinājumā ar sākotnējo stāvokli un progresu darbības pamatvirzienos noteikto mērķu īstenošanā. Tāpēc uz tiem nevajadzētu attiecināt sankcijas, ja gaidītie rezultāti nav pilnībā sasniegti. Kā norādījuši par kohēzijas politiku atbildīgie ministri, tiekoties Lježā 2010. gada 22. un 23. novembrī, patlaban ir spēkā daudzi nosacījumi, kas ir apliecinājuši savu efektivitāti, tostarp noteikums par apropriāciju automātisku atcelšanu, slēgšanas noteikumi, kontroles un revīzijas sistēmu apstiprināšanas noteikumi, papildināmības un līdzfinansējuma principi u.c. Minētie iekšējie nosacījumi būtu jāsauglabā un jāpilnveido;

59. atgādina: tā kā atbilstīgi līdzfinansējuma principam vietējās un reģionālās pašvaldības veic daļu maksājumu, Reģionu komitejai var leģitīmi piedalīties konstruktīvā dialogā, ko vēlas uzsākt Eiropas Komisija, lai kopā ar dalībvalstīm un Eiropas Parlamentu **darba grupā par nosacījumiem** sīkāk izstrādātu piektajā ziņojumā par kohēziju izvirzītos priekšlikumus par nosacījumiem;

Novērtējums un gaidītie rezultāti

60. atbalsta Eiropas Komisijas priekšlikumu **lielākā mērā orientēties uz rezultātiem**, izmantojot skaidrus un izmērāmus mērķus un rezultātus, kas noteikti jau iepriekš atkarībā no katra reģiona īpašajiem mērķiem, bet brīdina, ka Komisija panākumus nedrīkst vērtēt, pamatojoties tikai uz progresu salīdzinājumā ar stratēģijā “Eiropa 2020” izvirzītajiem mērķiem; tāpēc norāda, ka 2007.–2013. gada plānošanas periodā šajā jomā jau gūti zināmi panākumi — ieviesti *ex ante*, *in itinere* un *ex post* novērtējumi, kuri būtu jāizvērtē, pirms lemt par šīs pieejas turpināšanu;

61. atbalsta priekšlikumu izmantot **nelielu skaitu vienotu rādītāju**, kas būtu saistīti ar ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas un stratēģijas “Eiropa 2020” mērķiem, lai Eiropas Komisija varētu sagatavot vispārēju un pastāvīgu novērtējumu par visu plānošanas periodu. Tomēr lielākā daļa rādītāju jānosaka reģionālajā līmenī atbilstīgi katra reģiona teritoriālajām īpatnībām un apstiprinātajiem prioritārajiem darbības virzieniem. Tajos jāatspoguļo arī tas, cik lielā mērā kāds ierosinātais risinājums ir nepieciešams teritoriālajai attīstībai;

— vai nu finansēt eksperimentālas iniciatīvas gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes jomā,

— vai arī saistībā ar Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fondu un Eiropas Savienības Solidaritātes fondu piešķirt struktūrfondu līdzekļus ekonomikas, sociālās vai ekoloģiskās krīzes pārvarēšanai;

Finanšu inženierijas instrumenti

62. **atbalsta finanšu inženierijas instrumentu izmantošanu**, lai palielinātu ES finansējuma sviras efektu, bet neuzskata par veiksmīgu risinājumu, ka attiecībā uz atbalsta saņemšanas tiesīguma noteikšanu Komisija piemēro tematiskus ierobežojumus. Komiteja uzskata, ka ir būtiski, lai visefektīvākā finanšu līdzekļu izmantošanas ģeogrāfiskā līmeņa (valsts, reģions) noteikšana būtu dalībvalstu kompetencē. Tomēr minēto instrumentu izmantošana jāvienkāršo un jāpadara saprotamāka, lai

- sekmētu EIB un valsts, reģionālā vai vietējā līmeņa banku iestāžu dalību,
- rosinātu vietējās un reģionālās pašvaldības vairāk izmantot šos instrumentus un nodrošināt to ieviešanu,
- apmierinātu gan lielu, gan mazu reģionu vajadzības, jo pašreizējie instrumenti ir piemēroti vienīgi liela mēroga pasākumiem;

63. pauž šaubas par Eiropas Komisijas priekšlikumu **uzņēmumiem paredzēto finanšu atbalstu** piešķirt, galvenokārt izmantojot finanšu inženierijas instrumentus, vienlaikus ar dotācijām līdzfinansējot atbalsta shēmas inovācijas, vides aizsardzības u.c. jomās. Kohēzijas politikas ietvaros atbalstu uzņēmumiem nevajadzētu piešķirt vienīgi ar finanšu inženierijas starpniecību — joprojām ir vajadzīgas arī dotācijas, jo ne visus pasākumus var finansēt no aizdevumiem, nedz arī visas struktūras spēj īstenot no aizdevumiem finansētus projektus. Krīze ir apliecinājusi, ka recesijas laikā uz tirgu balstīti instrumenti nedarbojas. Vietējo un reģionālo pašvaldību kompetencē ir noteikt vispiemērotāko atbalsta veidu atkarībā no katra reģiona ekonomikas un uzņēmējdarbības struktūras, kā arī saistībā ar konkurences politiku un, konkrēti, reģionālo atbalstu;

Vienkāršošana

64. **iebilst pret būtiskām izmaiņām** struktūrfondu **pašreizējā pārvaldes sistēmā**, kā to ierosina Eiropas Komisija finanšu regulas pārskatīšanas ietvaros. Tāpēc aicina Eiropas Komisiju saglabāt pašreizējo sistēmu, ar kuras palīdzību sāk samazināties kļūdu un pārkāpumu skaits un kura atbilstoši vajadzībām ir jāpārveido un jāvienkāršo;

65. uzsver, ka kohēzijas politikas efektivitātes un rezultātu uzlabošanas nolūkā ir jāpanāk **līdzsvars starp procedūru un finanšu pārvaldības vienkāršošanu un efektivitāti**, lai kohēzijas politika būtu vieglāk īstenojama un pārredzamāka. Reģionu pilnīgas kompetences atzīšana reģionālo darbības programmu vadības un kontroles jomā ir viens no šā līdzsvara elementiem. Turklāt Reģionu komitejai būtu jāierosina risinājumi ar mērķi

vienkāršot pārvaldības iestādēm piemērojamos noteikumus par līdzekļu izmantošanu un saņēmējiem piemērojamos noteikumus par līdzekļu saņemšanu. Komiteja arī aicina Eiropas Komisiju turpināt apsvērt vienkāršošanu, lai saīsinātu atbildzinājuma termiņu līdzekļu saņēmējiem;

66. mudina Eiropas Komisiju izmantot vienkāršotas metodes līdzekļu atbildzināšanai saņēmējiem, piemērojot **vienotas likmes izmaksu summu** gan attiecībā uz ERAF, gan ESF; aicina dalībvalstis atbalstīt vietējās un reģionālās pašvaldības, lai tās nevilcīnoties varētu piemērot minētos noteikumus, kas arī palīdzēs orientēt plānošanu uz gaidītajiem rezultātiem;

67. atbalstītu ar **teritoriālajām sadarbības** programmām saistīto **procedūru pārskatīšanu**, lai noteiktu vienotus noteikumus visām programmām tā, lai valstu līmenī apstiprinātās revīzijas procedūras varētu piemērot partneriem un tādējādi galvenajiem partneriem nebūtu vēlreiz jāpārbauda citā dalībvalstī veiktās revīzijas;

68. brīdina Eiropas Komisiju par tās priekšlikumu ieviest **pārvaldības deklarācijas**, ko pieņemtu pārvaldības iestādes un Revīzijas palāta. Minētā priekšlikuma rezultātā kontroles un revīzijas noteikumi nedrīkst apgrūtināt vietējo un reģionālo pašvaldību darbu un mazināt Eiropas Komisijas atbildību par tās funkciju skaidrot un sniegt atbalstu šajā jautājumā;

69. uzsver, ka **finanšu kontroles un revīzijas** praksei jābalstās uz atbilstību tiesību aktiem un tai jābūt proporcionālai; Komiteja stingri iebilst pret “apslēpto regulējumu” (“*creeping regulation*”), ar kuru pārvaldes iestādes tiek “mudinātas” veikt novērtējumus, lai gan nav prasības tādus izstrādāt, un revidentu izmantotajos standarta pārbaūžu sarakstos, kas saņemti no Fondu koordinācijas komitejas, ir iekļauti punkti, kas nav noteikti ne ES regulās, ne arī valstu tiesību aktos;

70. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas priekšlikumu pirmajā plānošanas perioda gadā nepieņemot noteikumu par **automātisku saistību atcelšanu** un pauž vēlmi, lai atskaitē par šo pirmo gadu būtu jāsniedz tikai darbības programmas noslēgumā. Tas ļautu izlīdzināt plānošanas perioda sākumā radušos kavējumus. Eiropas Komisijai un dalībvalstīm tomēr jāraugās, lai darbības programmas tiktu pieņemtas savlaicīgi, tādējādi mazinot kavējumu risku perioda sākumā;

71. pauž nožēlu, ka Eiropas Komisija nav ierosinājusi nevienu vienkāršošanas priekšlikumu attiecībā uz **ieņēmumus radošiem projektiem**, kuru gadījumā aprēķinu metodes sarežģītība apgrūtināta to īstenošanu un atbaida potenciālos projektu iesniedzējus; turklāt mudina Eiropas Komisiju vienkāršot un paātrināt lielu projektu apstiprināšanas sistēmu;

72. atbalsta **izdevumu atbilstības noteikumu** saskaņošanu starp darbības jomām, instrumentiem un līdzekļiem, kopējā stratēģijā iekļaujot precīzus noteikumus un īstenojot no tās tieši izrietošās tiesību normas, lai vienkāršotu īstenošanas procedūras un samazinātu pārkāpumu risku. Tomēr jānodrošina, lai vietējās un reģionālās pašvaldības kopā ar dalībvalstīm pilnībā iesaistītos minēto atbilstības noteikumu izstrādē un tādējādi nodrošinātu Kopienas noteikumu vienotu izpratni un piemērošanu valstu un reģionālajā līmenī.

Briselē, 2011. gada 1. aprīlī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētāja*
Mercedes BRESSO

Reģionu komitejas perspektīvas atzinums “Eiropas sociālā fonda nākotne pēc 2013. gada”

(2011/C 166/08)

REĢIONU KOMITEJA

- ļoti iesaka saglabāt ESF raksturīgo struktūrfonda iezīmi un cer, ka starpnozarū, kā arī ar sadarbības programmām saistītu darbības programmu izstrādē un īstenošanā tiks pastiprināta teritoriālā dimensija;
- ar interesi atzīmē, ka piektajā ziņojumā par kohēziju ir norādīts uz vietējo iniciatīvu novatorisko potenciālu, un viennozīmīgi atbalstītu ESF kā neatņemamas sastāvdaļas iekļaušanu vietējā līmeņa attīstības modelī, kas ierosināts piektajā ziņojumā par kohēziju;
- uzskata, ka par ESF galvenajiem mērķiem arī turpmāk jāizvirza profesionālās integrācijas iespēju uzlabošana ar nodarbinātības un efektīvas darba tirgu darbības starpniecību, cilvēkkapitāla un tā kvalifikācijas paaugstināšana, atbalsts strādājošajiem, lai tie nezaudētu darba vietu, kā arī atbalsts inovācijai, uzņēmējdarbībai un reformām izglītības un apmācības jomā;
- pārliecinoši uzsver, ka ESF ietvaros jāturpina pievērst lielu uzmanību horizontālajām prioritātēm, piemēram, nelabvēlīgā situācijā esošo personu un grupu sociālajai iekļaušanai, dzimumu un vecuma diskriminācijas novēršanai, it īpaši atbalstot un veicinot dzimumu vienlīdzību gan attiecībā uz iespēju vienlīdzību, gan vienlīdzīgu attieksmi darba vietā un vienlīdzīgu darba samaksu (vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība);
- uzskata, ka ienākumu aizsardzības un atbalsta instrumenti var ietilpt ESF darbības jomā, ja tos piesaista aktīvas darba politikas pasākumu īstenošanai. Komiteja uzskata, ka līdzekļu piešķiršana sociālo seku novēršanai jāatstāj dalībvalstu kompetencē tādēļ, ka šādu pasākumu atļaušana radītu risku novirzīties no ESF mērķiem un mazināt tā efektivitāti, jo uzmanība tiktu pievērsta neatliekamiem, nevis perspektīviem pasākumiem;
- norāda uz kritisko situāciju, kādā atrodas romu kopienas, kuras skar ne tikai sociālā un ekonomiskā atstumtība, bet arī telpiskā segregācija un dzīves apstākļi, kuru līmenis ir zemāks par vidējo; šāda situācija ir jāatrisina, izmantojot ES instrumentus vietējā un reģionālajā līmenī.

Ziņotāja Catiuscia MARINI kdze (IT/PSE), Umbrijas reģiona priekšsēdētāja

I. VISPĀRĪGAS PIEZĪMES

REĢIONU KOMITEJA

Kohēzijas politikas identitāte, mērķi un leģitimitāte pēc 2013. gada

1. atbalsta piektajā ziņojumā par kohēziju⁽¹⁾ pausto Eiropas Komisijas ideju par kohēzijas politiku, kas vērsta uz visiem Eiropas reģioniem un kuras mērķis ir veicināt harmonisku ES attīstību un sekmēt mazāk attīstīto reģionu atlabšanu, paredzot tiem lielāko daļu līdzekļu, kā arī atbalstīt attīstīto reģionu konkurētspēju, pretdarbojoties partikulārām pieejām, kuras ļauj aizstāvēt sava apgabala/reģiona intereses, taču var kaitēt citiem;

2. tādēļ uzskata, ka ir vajadzīga teritoriāli noteikta stratēģija, kas būtu nepieciešams vienotā tirgus papildinājums, lai, citā starp, ierobežotu teritoriālo atšķirību saasināšanās iespējamās sekas, un kas ļautu īstenot tādus mērķus kā ekonomiskā attīstība un sociālā iekļaušana. Komiteja uzskata arī, ka jānodrošina konsekvence starp kohēzijas politikas mērķiem un tie jāskata kopumā, nevis katrs atsevišķi, tomēr vienlaikus arī turpmāk skaidri un nepārprotami jānošķir dažādie pasākumi;

3. vēlas, lai kohēzijas politika iegūtu leģitimitāti un atpazīstamību Eiropas iedzīvotāju vidū, aizvien vairāk orientējoties uz izmērāmiem rezultātiem, pilnībā piemērojot pārskatatbildības principu un izvairoties no tādu risinājumu izmantošanas, kas šķietami der visiem un ir iepriekš birokrātiski sagatavoti, taču radot iespēju mācīties vietējā līmenī un veikt teritoriālajām īpatnībām atbilstīgu pasākumu īstenošanu, kā arī teritoriālās kohēzijas, proti, Lisabonas līgumā noteikta jauna politiskā mērķa,⁽²⁾ īstenošanu;

4. uzskata, ka pasākumu nozīmīguma nodrošināšanai ir būtiski paredzēt ievērojamus finanšu līdzekļus, lai minimāla apjoma līdzekļi būtu pieejami arī reģioniem, kas, pamatojoties uz vidējiem statistikas datiem, ne vienmēr tiek uzskatīti par mazāk attīstītiem, bet kas tomēr bieži vien saskaras ar iekšējām kohēzijas problēmām nabadzīgu un nepietiekami attīstītu rajonu dēļ;

5. aicina iekļaut Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fondu Savienības budžetā, lai tādējādi paātrinātu resursu izmantošanu;

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

Kohēzijas politika un stratēģijas “Eiropa 2020” mērķi

6. uzskata, ka kohēzijas politikai un stratēģijai “Eiropa 2020” jābūt savstarpēji saskaņotām un konsekventām, ka jānosaka tieša atbalsta jomas, kā arī to savstarpējā saikne un papildināmība, jā saglabā kohēzijas politikas autonomija, kas ir paredzēta Līgumā,⁽³⁾ un vienlaikus jāizmanto veidi, kā tā var sekmēt stratēģijas “Eiropa 2020” veiksmīgu īstenošanu;

7. īpaši uzsver: lai sasniegtu šos mērķus, svarīga loma ir reģionālajām un vietējām pašvaldībām, jo tās vislabāk var noteikt un ieviest Kopienas politiku saskaņā ar ilgtermiņa stratēģiju, kuras mērķis ir, izmantojot atbilstošus papildpasākumus un daudzlīmeņu pārvaldību, risināt resursu nepietiekama izlietojuma un sociālās atstumtības problēmu konkrētās vietās;

8. noraida jebkādu priekšlikumu nodot valstu kompetencē kohēzijas, kā arī nozaru koncentrācijas politiku, jo tāds priekšlikums nespēj sniegt atbilstīgu un funkcionālu atbalstu stratēģijai “Eiropa 2020” un vienlaikus ir pretrunā ar teritoriālo dimensiju un daudzlīmeņu pārvaldību, kas iemieso labākas pārvaldības pozitīvās vērtības, kuras līdz šim sekmēja kohēzija un kuru pamatā ir Līgums. Ekonomikas pārvaldības uzlabošana un Eiropas kohēzijas pastiprināšana dotu izšķirīgu ieguldījumu ekonomikas krīzes pārvarēšanā⁽⁴⁾;

Eiropas Sociālā fonda (ESF) loma kohēzijas politikā

9. uzskata, ka ir svarīgi, lai ar ESF starpniecību turpinātu īstenot iepriekš minētos mērķus Eiropas kohēzijas politikas jomā, izmantojot pēc iespējas saskaņotākas un integrētākas programmas un pienācīgu uzmanību veltot teritoriālajai dimensijai. It sevišķi pasākumi, kas paredzēti darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanai, lai iegūtu vislabākos rezultātus, jāiekļauj plašākā attīstības politikā, ar ko minētajiem pasākumiem jābūt saistītiem;

10. norāda, ka ekonomikas krīzes dēļ ESF ieguva vēl lielāku nozīmi, būdams neaizvietojs instruments, kas ļauj atbalstīt darba ņēmēju un uzņēmumu pielāgošanos jaunajiem ekonomikas cikla un tirgus apstākļiem, kā arī aizsargāt lejupeļdes

⁽¹⁾ Šajā sakarā skatīt RK atzinumu par tematu “Piektais ziņojums par kohēziju”, ziņotājs — Michel Delebarre kgs (CdR 369/2010).

⁽²⁾ Šajā sakarā skatīt RK atzinumu par tematu “Zaļā grāmata par teritoriālo kohēziju”, ziņotājs — Jean-Yves Le Drian kgs, (CDR 274/2008).

⁽³⁾ Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 174.–178. pants.

⁽⁴⁾ Šajā sakarā skatīt “RK Balto grāmatu par daudzlīmeņu pārvaldību”, 2009. gada jūnijs (CONST-IV-020).

skarto personu ienākumus, tādēļ uzsver, ka ir svarīgi turpināt minēto mērķu īstenošanu. Komiteja atzinīgi vērtē un atsauc atmiņā arī Eiropas Parlamenta ⁽⁵⁾ izklāstīto un RK atzinumā "Kohēzijas politikas nākotne" ⁽⁶⁾ atbalstīto koncepciju par Eiropas kohēzijas stratēģiju, kas vērsta uz nodarbinātību un sociālo iekļaušanu, un par ESF izšķirīgo lomu nodarbinātības veicināšanā un cīņā ar nabadzību — loma, kura pašreizējās ekonomikas krīzes dēļ ir kļuvusi vēl nozīmīgāka un vajadzīgāka. Tam, ka ESF ir daudzgadējs instruments, ir bijusi liela nozīme, lai nodrošinātu vietējām kopienām un projektu vadītājiem tik ļoti vajadzīgo stabilitāti, jo īpaši laikā, kad budžeta ierobežojumi ir skāruši vietējās pašvaldības;

ESF pievienotā vērtība salīdzinājumā ar citiem valstu finanšu instrumentiem

11. ļoti iesaka saglabāt ESF raksturīgo struktūrfonda iezīmi un uzsver, ka Eiropas līmenī tas jau ir neatņemama Kopienas pasākumu sastāvdaļa, jo dažādas valstis, neraugoties uz atšķirīgām tiesību un finanšu sistēmām, ar ESF starpniecību var īstenot papildu pasākumus, kas nav vai nav pietiekami iekļauti valstu tiesiskajā regulējumā. Komiteja cer, ka starpnozaru, kā arī ar sadarbības programmām saistītu darbības programmu izstrādē un īstenošanā tika pastiprināta teritoriālā dimensija;

12. uzsver šādus būtiskus un konkrētus papildieguldījuma aspektus:

- lielāka elastība ESF līdzekļu izmantošanā salīdzinājumā ar valstu līdzekļiem, kas parasti ir saistīti ar noteiktiem mērķiem. Šī iezīme bija ESF priekšrocība, un **to vajadzētu saglabāt arī jaunajā plānošanas periodā**,
- iespēja veikt izglītības, apmācības un darba sasaistes sistēmu reformu,
- iespēja visās darba ņēmēju grupās, ieskaitot cilvēkus ar invaliditāti, veicināt iemaņu un it īpaši augsta līmeņa prasmju pastāvīgu pielāgošanu, lai minētās grupas varētu būt aktīvas ražošanas sistēmā, tādējādi būtiski sekmējot sociālo iekļaušanu un Eiropas reģionu konkurētspēju,
- ESF atbalsts, kam ir vēl lielāka nozīme, ņemot vērā valstu publisko izdevumu ierobežošanu un samazināšanu, un kas

paredzēts izglītības un/vai pētniecības jomai, lai nodrošinātu augsta līmeņa inovatīvu darbību, kurā ir vajadzīgas darba ņēmēju prasmes un iniciatīva,

- svarīgs kvalitatīvs papildu ieguldījums, kas rodas, pastāvīgi salīdzinot dažādu valstu pieredzi, kura gūta, Eiropas Sociālo fondu izmantojot stratēģijas "Eiropa 2020" kontekstā. Tas ļauj veikt ne vien valstu un/vai reģionālo un vietējo pašvaldību sistēmu, bet arī atšķirīgas pieredzes salīdzinošo novērtējumu;

13. turklāt uzsver, cik svarīga ir iespēja darboties, pamatojoties uz daudzgadu pamatprogrammu, kurai ir nodrošināti līdzekļi un programmatiskas atsaucis;

ESF prioritārie uzdevumi saistībā ar stratēģiju "Eiropa 2020"

14. uzsver, ka ESF sniedz atbalstu visām trijām prioritārajām jomām, kas noteiktas stratēģijā "Eiropa 2020", ⁽⁷⁾ bet it īpaši **gudras izaugsmes un integrējošas izaugsmes** jomām. Attiecībā uz pieciem kvantitatīvajiem mērķiem ar tiešu fonda palīdzību paredz īstenot šādus pasākumus: **palielināt nodarbinātības līmeni līdz 75%, kā arī, lai gan ne tik tieši, samazināt skolu nepabeigušo personu skaitu un samazināt vispārējo nabadzības līmeni, īstenojot sociālās iekļaušanas politiku** ⁽⁸⁾. ESF pirmām kārtām veicinās šādu Eiropadomes noteikto "Stratēģijas "Eiropa 2020" integrēto pamatnostādņu" ⁽⁹⁾ īstenošanu:

7. pamatnostādne — dalības darba tirgū palielināšana un strukturālā bezdarba samazināšana;

8. pamatnostādne — kvalificēta darbaspēka izveide, reaģēšana uz darba tirgus vajadzībām, darba kvalitātes veicināšana un mūžizglītība;

9. pamatnostādne — izglītības un apmācības sistēmu snieguma uzlabošana visos līmeņos un līdzdalības augstākajā izglītībā palielināšana;

10. pamatnostādne — sociālās iekļaušanas veicināšana un cīņa ar nabadzību;

⁽⁷⁾ Komisijas paziņojums "Eiropa 2020 — stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei" (COM(2010) 2020 galīgā redakcija).

⁽⁸⁾ Ar ESF atbalstu, uzlabojot mūžizglītības kvalitāti visos līmeņos un sekmējot augstākās izglītības iegūšanu, varētu palielināt arī to iedzīvotāju skaitu vecumā no 30 līdz 34 gadiem, kuri ir ieguvuši augstākās izglītības diplomu.

⁽⁹⁾ Komisijas ieteikums Padomes ieteikumam par dalībvalstu un Savienības ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm — Stratēģijas "Eiropa 2020" integrēto pamatnostādņu I daļa (SEC(2010) 488 galīgā redakcija).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta 2010. gada 7. oktobra rezolūcija par Eiropas Sociālā fonda nākotni.

⁽⁶⁾ "Kohēzijas politikas nākotne", ziņotājs — Michael Schneider kgs (CdR 210/2009).

15. pauž īpašas bažas par to, ka palielinās sevišķi migrantu sociālā atstumtība, samazinās darba ekonomiskā vērtība un līdz ar to palielinās tā saukto nabadzīgu strādājošo skaits. Komiteja uzsver, ka palielinās bezdarba risks un līdz ar to nabadzības riskam, kam ir pakļauti cilvēki, kuri vecāki par 50 gadiem, un samazinās nodarbinātības iespējas cilvēkiem ar invaliditāti, palielinās nevienlīdzība ieņēmumu sadalē un paplašinās ar to saistītā relatīvā un absolūtā nabadzība. Komiteja uzskata, ka spiedīgi ekonomiskie apstākļi ierobežo piekļuvi ne vien materiālajām, bet arī kultūras un sociālajām iespējām, kas ir būtiski līdzekļi, lai pilnībā attīstītu un īstenotu indivīda potenciālu; šajā sakarā aicina lielā mērā izmantot ESF, tostarp saskaņā ar tādām stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīvām kā "Jaunu prasmju un darbavietu programma" un "Eiropas platforma cīņai pret nabadzību";

16. norāda uz kritisko situāciju, kādā atrodas romu kopienas, kuras skar ne tikai sociālā un ekonomiskā atstumtība, bet arī telpiskā segregācija un dzīves apstākļi, kuru līmenis ir zemāks par vidējo; šāda situācija ir jāatrisina, izmantojot ES instrumentus vietējā un reģionālajā līmenī;

17. uzsver, ka, pamatojoties uz pašreizējā plānošanas periodā (2007–2013) gūto pieredzi, īpaši atsaucoties uz pasākumiem, kas atbalstīti reģionālu operatīvo programmu prioritātes ass "Sociālā iekļaušana" ietvaros, kā arī uz paraugpraksi saistībā ar Kopienas iniciatīvu īstenošanu, ESF varēs arī sniegt izšķirīgu ieguldījumu, īstenojot stratēģijas "Eiropa 2020" prioritāti "integrējoša izaugsme" ⁽¹⁰⁾. Komiteja ar interesi atzīmē, ka piektajā ziņojumā par kohēziju ir norādīts uz vietējo iniciatīvu novatorisko potenciālu, un viennozīmīgi atbalstītu ESF kā neatņemamas sastāvdaļas iekļaušanu vietējā līmeņa attīstības modeli, kas ierosināts piektajā ziņojumā par kohēziju. Būtu vērts izpētīt, vai iespējams paplašināt tādu pilnībā augšupēju pieeju izmantošanu, kuras būtu tādas kā, piemēram, LEADER programmas lauku attīstības jomā, un kurās nozīmīga loma varētu būt ESF;

18. uzskata, ka par ESF galvenajiem mērķiem arī turpmāk jāizvirza profesionālās integrācijas iespēju uzlabošana ar nodarbinātības un efektīvas darba tirgu darbības starpniecību, darbaspēka skaita un tā kvalifikācijas paaugstināšana, atbalsts strādājošajiem, lai viņi nezaudētu darba vietu, kā arī atbalsts inovācijai, uzņēmējdarbībai un reformām izglītības un apmācības jomā;

19. atzīst, ka nodarbinātības, apmācības, ienākumu veicināšanas un samierināšanas pakalpojumu jomā ir jāizveido koor-

dinēta pakalpojumu sistēma, kas saskaņā ar ES elastdrošības principiem vienlaikus atbilst gan nepieciešamās tirgus elastības, gan darba ņēmējiem vajadzīgās drošības un nodarbinātības prasībām;

20. pārliecinoši uzsver, ka ESF ietvaros jāturpina pievērst lielu uzmanību horizontālajām prioritātēm, piemēram, nelabvēlīgā situācijā esošo personu un grupu sociālajai iekļaušanai, dzimumu un vecuma diskriminācijas novēršanai, it īpaši atbalstot un veicinot dzimumu vienlīdzību gan attiecībā uz iespēju vienlīdzību, gan vienlīdzīgu attieksmi darba vietā un vienlīdzīgu darba samaksu (vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība). Šajā sakarā Komiteja atzinīgi vērtē un atbalsta Eiropas Parlamenta nostāju, ka, izmantojot ESF līdzekļus, par augstu prioritāti jānosaka vidi saudzējošas darba vietas sievietēm. Komiteja atzinīgi vērtē ideju gan ESF, gan arī atjaunošanas un strukturālo pielāgojumu plānu budžeta plānošanā iekļaut dzimumu līdztiesības principu, lai nodrošinātu, ka šādas programmas vienādi piesaista un integrē sievietes ⁽¹¹⁾;

21. atzīst, ka sabiedrība nenodrošina vajadzīgos apstākļus, lai sievietes pēc dzemdībām varētu no jauna iekļauties darba tirgū, un tāpēc uzskata, ka ESF ir svarīga nozīme, lai radītu reintegrācijas iespējas tiem, kas darba tirgu pametuši, lai audzinātu bērnus vai aprūpētu vecākus, kas nonākuši atkarības situācijā;

22. saskaņā ar subsidiaritātes principu uzskata, ka teritoriālie līgumi, kurus paredzēts izskatīt dalībvalstu, to reģionu un Komisijas sarunās par valstu reformu programmās ietverto attīstības stratēģiju, varētu būt instruments, ar ko atbalstīt kohēzijas politikas ieguldījumu stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanā. Šādos līgumos, kuru pamatā ir kopēja stratēģija un arī līgumiskas vienošanās, būtu noteiktas prioritārās ieguldījumu jomas, Eiropas Savienības un dažādu iesaistīto pārvaldes līmeņu (valsts, reģionālā un vietējā) resursu sadalījums prioritārajām nozarēm un programmām, apstiprinātie nosacījumi un mērķi, kas jāsasniedz. Minēto līgumu pamatā būtu nosacītības princips, kas ir kritērijs, lai *ex ante* un *ex post* novērtētu, vai konkrētiem pasākumiem drīkst piešķirt finansējumu;

23. uzskata: lai saskaņoti, vienoti un integrēti veicinātu ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, būtu lietderīgi paplašināt teritoriālo līgumu piemērošanu uz citām politikas jomām un citiem ES finanšu instrumentiem. Tas ļautu vislabāk izmantot katra reģiona plānošanas iespējas un sekmēt to prioritāšu izpratni;

⁽¹⁰⁾ Stratēģijas "Eiropa 2020" eksperimentālas piemērošanas vietējā līmenī piemērs ir Zaļā grāmata "Latium 2020", kurā, pamatojoties uz Eiropas un valstu politiku, "Eiropas 2020" koncepcija vietējā līmenī tiek īstenota ar tādu stratēģiju par darba tirgus nostiprināšanu, kurā ņemtas vērā reģionālās īpatnības, kompetences centri, kā arī reģionu noslieces.

⁽¹¹⁾ Eiropas Parlamenta 2010. gada 7. septembra rezolūcija par darbavietu potenciāla attīstīšanu jaunai, ilgtspējīgai ekonomikai (2010/2010(INI)).

24. atgādina par Eiropas nodarbinātības stratēģiju un uzsver, ka ESF ir svarīgs instruments, lai radītu šādas stratēģijas īstenošanai vajadzīgos apstākļus;

Sociālā fonda galvenie ģeogrāfiskie un tematiskie aspekti

25. uzsver, ka no struktūrfondi vienīgi ESF ir tieši vērsts uz iedzīvotājiem: jauniešiem, bezdarbniekiem, darba ņēmējiem, gados vecākiem cilvēkiem, personām, kas pakļautas sociālās atstumtības riskam. Tāpēc ir svarīgi, lai ESF atbalstītos pasākumus varētu īstenot visos ES reģionos, tādējādi sniedzot labumu visiem iedzīvotājiem, neatkarīgi no viņu dzīves vietas. Atbalsta intensitāte būs atkarīga no

- katra apgabala atpalicības līmeņa;
- darba tirgu problēmām sarūkošas konkurētspējas apstākļos;
- nepieciešamības veicināt inovāciju reģionos;
- nepieciešamības atbalstīt pasākumus cilvēkkapitāla jomā reģionos, kurus vissmagāk skārušas ekonomikas krīzes negatīvās sekas;

26. noraida finansējuma sadrumstalošanas pieeju un aicina dot priekšroku, pirmkārt, jautājumiem, kas ir prioritāri attīstībai, un, otrkārt, pasākumiem nelabvēlīgākajā stāvoklī esošu personu atbalstam, un īpašu uzmanību veltīt pielāgošanās un nodarbinātības iespējām saistībā ar ES mērķiem ilgtspējīgas attīstības jomā un, detalizēti, precīzi un strukturēti izanalizējot vajadzības un izmantojot atjaunotas administratīvo struktūru prognozēšanas spējas, noteikt inovācijas jomas, pārkvalifikācijas iespējas, pasākumu vadlīnijas, tostarp vidi saudzējošas darba vietas;

27. uzskata, ka ienākumu aizsardzības un atbalsta instrumenti var ietilpt ESF darbības jomā, ja tos piesaista aktīvas darba politikas pasākumu īstenošanai. Komiteja uzskata, ka līdzekļu piešķiršana sociālo seku novēršanai jāatstāj dalībvalstu kompetencē tādēļ, ka šādu pasākumu atļaušana radītu risku novirzīties no ESF mērķiem un mazināt tā efektivitāti, jo uzmanība tiktu pievērsta neatliekamām, nevis perspektīviem pasākumiem; uzskata arī, ka no ESF līdzekļiem jālīdzfinansē dalībvalstu projekti, kas ļauj risināt neatliekamas problēmas nodarbinātības jomā tiktāl, ciktāl šādi projekti noturīgi sekmē stratēģijas "Eiropa 2020" 7., 8. un 10. pamatnostādnes īstenošanu;

28. uzsver: lai noteiktu galvenos ESF tematiskos un ģeogrāfiskos aspektus, rūpīgi jāievēro subsidiaritātes princips, tomēr pauzē nozēlu, ka dažās dalībvalstīs ESF līdzekļus izmanto ar valsts programmu starpniecību, pasākumus tikai nedaudz pielāgojot reģionālajām atšķirībām vai nepielāgojot nemaz. Subsidiaritātes principa respektēšana ļauj ņemt vērā dalībnieku un reģionu reālās vajadzības, kas ir svarīgs efektīvas pasākumu

plānošanas elements. Tādēļ, ņemot vērā pieredzi un lai pēc iespējas labāk izvērstu neizmantojamo teritoriālās attīstības potenciālu, Komiteja iesaka turpmākā ESF darbības jomu strukturēt tā, lai salīdzinājumā ar pagātni būtu nodrošināta lielāka rīcības brīvība, kas ļautu efektīvāk īstenot ESF mērķus, ņemot vērā arī stratēģiju "Eiropa 2020";

29. jo sevišķi uzsver, ka pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni — pāreja, kas ir ieteikta stratēģijā "Eiropa 2020", — var notikt, tikai īstenojot sistemātiskus pasākumus, kas vērsti uz inovācijas popularizēšanu ekonomikas nozarē, kā arī uzņēmumu un reģionu iepazīstināšanu ar pētniecības un inovācijas rezultātiem (lai būtu vairāk kanālu, kas universitātēm un pētniecības centriem ļautu tehnoloģijas nodot uzņēmumiem), un paredzot pēcdiploma apmācību pētniekiem, lai palielinātu vietējo ražošanas sistēmu konkurētspēju;

Papildināmība un sinerģija ar citiem fondiem, sevišķi ERAF (Eiropas Reģionālās attīstības fondu)

30. atgādina par ideju, kas iepriekš pausta atzinumā par tematu "Kohēzijas politikas ieguldījums stratēģijā "Eiropa 2020"", ka vajadzīga izteikti teritoriālu fondu — ESF un ERAF — ciešāka mijiedarbība, lai radītu nodarbinātības iespējas un veicinātu nodarbinātību ar izglītības un apmācības starpniecību. Komiteja uzskata, ka kopējā stratēģija, kas paredzēta piektajā ziņojumā par kohēziju, ir galvenais instruments, lai panāktu dažādu Kopienas fondu mērķu vienotību un pasākumu viengabalainību, kā arī saskaņotību ar stratēģijas "Eiropa 2020" mērķiem;

31. uzskata arī, ka teritoriālais līgums, kas atspoguļo partnerības principu, ir lietderīgs instruments, lai pastiprinātu minēto vienotību gan katras dalībvalsts, gan reģionālajā un vietējā līmenī;

32. uzsver, ka Eiropas Sociālā fonda mērķim, kas saistīts ar cilvēkresursiem, ir nepārprotami kopēji un savstarpēji papildinoši aspekti gan ar ERAF, gan ELFLA (Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai) un EZF (Eiropas Zivsaimniecības fondu). Komiteja uzskata, ka optimālu sinerģiju varētu panākt ar integrētas plānošanas un cieši koordinētas pārvaldības starpniecību, vienlaicīgi saglabājot attiecīgo fondu autonomiju, nosakot to īpatnības un piešķiramo resursu minimālās robežvērtības katram fondam ES līmenī, lai nodrošinātu pieņemamu un pienācīgu līdzsvaru starp katram fondam piešķirtajiem līdzekļiem. Komisijai būtu jānodrošina dalībvalstīs mācīties no līdzšinējās paraugprakses, kā ERAF un ESF izmantošanu integrēt vietējā līmenī. Viens piemērs ir ERAF un ESF gadījumā izveidota kopējā programmas vadības komiteja, kas ir manāmi palielinājusi ESF un ERAF ietekmi vietējā līmenī un sekmējusi abu fondu savstarpējo papildināmību;

33. ņemot vērā izmaiņas, kas skar attaisnotus (un neattaisnotus) konkrētu fondu izdevumus, iesaka izvērtēt šķērsfinansējuma noteikumus, lai tos vēl vairāk vienkāršotu, tādējādi saņēmjamiem un izpildes iestādēm atvieglotot to piemērošanu;

34. turklāt uzskata, ka lielāka orientēšanās uz rezultātiem, kā arī teritoriālās dimensijas stiprināšanu, efektīvākiem komunikācijas pasākumiem un ciešāku saikni ar integrētu reģionālo plānošanu ir efektīvi instrumenti, lai uzlabotu ESF atpazīstamību ES iedzīvotāju vidū, kā arī tā ietekmi uz dažādām sociālekonomiskām sistēmām. Komiteja iesaka palielināt ESF un ERAF savstarpējo papildināmību, vietējā līmenī pielietojot viedas komunikācijas metodes, piemēram, nodrošinot, ka ERAF un ESF komunikācijas stratēģijas pārvalda viena iestāde — tā ir metode, kas dažos reģionos ir palīdzējusi partneriem izprast, ka ir lietderīgi abu programmu stratēģijām izvirzīt kopējus mērķus, lai arī pasākumus īsteno dažādās jomās;

Pārvaldības sistēmas vienkāršošana un orientēšana uz rezultātiem

35. uzskata, ka pārvaldības un uzraudzības sistēmā būtu nevis jāpievērš uzmanība prasībām attiecībā uz formālu procedūru ievērošanu un mērķiem izmantot līdzekļus, bet gan arvien vairāk jākoncentrējas uz būtiskiem jautājumiem, kuri skar reāli sasniegto rezultātu pārbaudi un īstenošanas termiņu ievērošanu, kā arī jāsekmē finansēto pasākumu ietekmes salīdzinošā novērtējuma veikšanai, lai pārbaudītu, kas reāli darbojas un kas nedarbojas;

36. uzskata, ka, runājot par ESF pēc 2013. gada, jāturpina vienkāršot darbības programmu ietvaros līdzfinansēto pasākumu īstenošanu; minētā vienkāršošana tika sākta pašreizējā plānošanas periodā, kad tika ieviestas izmaksas, ko drīkst segt saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1081/2006 11. panta 3. punkta b) apakšpunktu (netiešās izmaksas, kas noteiktas, pamatojoties uz vienotu likmi, kā arī vienotas likmes izmaksas, ko aprēķina, piemērojot vienības izmaksu standarta shēmas, un vienotas summas), kuru grozīja ar Regulu (EK) Nr. 396/2009. Mērķis ir uzlabot un konsolidēt pārvaldības un uzraudzības procedūru vienkāršošanu, lai atvieglotu un saīsinātu birokrātiskās un administratīvās procedūras, kas jāpilda ESF līdzekļu izmantotājiem un par pārvaldību atbildīgajām struktūrām. Jo sevišķi uzraudzības procedūru ieviešana, kas paredzēta, lai novērtētu līdzfinansētās darbības atbilstoši kvantitatīvajiem un kvalitatīvajiem rezultātiem, kuri tieši izriet no iepriekš minēto sedzamo izmaksu pieņemšanas (vienotas likmes izmaksas, ko aprēķina, piemērojot vienības izmaksu standarta shēmas, un vienotas summas), varētu sekmēt ESF efektīvāku izmantošanu;

37. turklāt uzskata, ka ESF finansēto pasākumu ietekmi ir grūtāk izmērīt salīdzinājumā ar citiem pasākumu veidiem, tāpēc vērš uzmanību uz to, ka ir lietderīgi izstrādāt un pielietot rezultātu rādītājus, kas ļautu labāk pārraudzīt ESF finansēto pasākumu ietekmi ne tikai finansālajā ziņā, bet jo sevišķi to,

kā tie ietekmē to iedzīvotāju dzīves un darba apstākļu uzlabošanu, kuri ir tiešie ieguvēji no pasākumiem. Izmantotajiem rādītājiem jābūt skaidri definētiem, viegli izmērāmiem un kvantificējamiem, kā arī vienādi piemērojamiem;

38. šajā sakarā atsaucas uz RK atzinumu par tematu "IKP un ne tikai: progressa novērtējums", ⁽¹²⁾ kurā tika uzsvērt vajadzība papildināt IKP ar kritērijiem, kas aptvertu ekonomikas, sociālos un vides aspektus, kā arī izstrādāt visaptverošu vides indeksu un veikt saskaņotu ES, valstu un reģionālā līmeņa sociālo aptauju. ⁽¹³⁾ Komiteja uzsver, ka, izvēloties šādus rādītājus un to saturu, vietējās un reģionālās pašvaldības būtu plaši un ar augšupējas pieejas starpniecību jāiesaista debatēs, kas ļaus sasniegt mērķus un nodrošināt ES politiskās rīcības legimitāti, jo iedzīvotāji vairāk līdzdarbosies centienos pārvarēt krīzi un saglabāt vides un dzīves kvalitāti;

39. uzskata arī, ka laba prakse, kas jānostiprina, ir veikt gan kvantitatīvus, gan kvalitatīvus vērtējumus par iekārtošanu darbā; šie novērtējumi būtu jāizstrādā, pamatojoties uz tiešām aptaujām, nevis netieši, t.i., uz administratīvas informācijas pamata;

40. uzsver, ka vērtējumi par iekārtošanu darbā ir kopumā palīdzējuši izprast, kā apmācības politikas pasākumi sešus mēnešus vai vienu gadu ilgā laikposmā ir ietekmējuši nodarbinātību, bet īpašos gadījumos skaidri parādījuši, cik nozīmīga ir apmācības un/vai pētniecības pasākumu saistība ar tiešu pieredzi uzņēmumos vai pētniecības centros;

41. konstatē lielāku pārredzamību Kopienas programmu īstenošanā, bet arī ievērojamu un daudzos gadījumos nelietderīgu slogu, kas rada augstas administratīvās izmaksas, kā arī aizkavēšanas programmu īstenošanā;

⁽¹²⁾ "IKP un ne tikai: progressa novērtējums", ziņotājs — Vicente Álvarez Areces kgs (CdR 163/2010).

⁽¹³⁾ Umbrijas reģionā, izstrādājot **inovācijas, attīstības un sociālās kohēzijas daudzdimensiju rādītāju**, ir pieņemts instruments, kas ļauj novērtēt reģiona sociālo un ekonomisko virzību (tātad tiek aplūkoti ne tikai IKP rādītāji). Tas ir likumdošanas uzraudzības instruments. Turklāt, pamatojoties uz Eiropas Komisijas izstrādātajā **Eiropas inovācijas progressa ziņojumā (EIS)** izklāstīto Eiropas modeli, Umbrijas reģionā tika izstrādāts **RUICS (Regione Umbria Innovation & Competitiveness Scoreboard)** jeb Umbrijas reģiona inovācijas un konkurētspējas progressa ziņojums). Tajā, izmantojot rādītājus, kas atjaunināti, pamatojoties uz iepriekšējo periodu datiem līdz pat jaunākajiem pieejamajiem datiem, katru gadu tiek novērtēta Umbrijas sasniegumi inovācijas un konkurētspējas jomā salīdzinājumā ar citiem Itālijas reģioniem.

42. tādēļ iesaka veidot uzraudzības procedūras tā, lai tās nemazinātu programmu efektivitāti un lai administratīvais slogs būtu samērīgs ar programmu ātras un efektīvas īstenošanas prasību. Vienlaikus jānodrošina saprātīga un pareiza pārvaldība saskaņā ar skaidriem un vienkāršiem noteikumiem, kas ir interpretējami viennozīmīgi un bez pretrunām, pamatojoties uz proporcionalitātes un rentabilitātes kritēriju atbilstīgi izvirzītajiem mērķiem;

43. uzskata, ka jāpastiprina pārvaldības iestāžu atbildība, nosakot atbilstošas procedūras saskaņā ar attiecīgajiem valstu un reģionālajiem noteikumiem. Tādējādi samazinātos uzraudzības līmeņu skaits, kam objektīvi ir tendence ievērojami pagarināt tehnisko un administratīvo procedūru ilgumu un palielināt slogu līdzekļu saņēmējiem.

Briselē, 2011. gada 1. aprīlī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētāja*
Mercedes BRESSO

Reģionu komitejas atzinums “Ceļā uz aktu par vienoto tirgu”

(2011/C 166/09)

REĢIONU KOMITEJA

- **izsaka** dziļu **nožēlu**, ka trīs pīlāri kopumā nav līdzsvaroti, ņemot vērā ne tikai ierosināto pasākumu skaitu, veidu un satura precizitāti, bet arī to īstenošanas gaitu; **aicina** Komisiju precizēt priekšlikumus attiecībā uz otro un trešo pīlāru, tostarp norādot uz iespējamiem tiesību aktu priekšlikumiem, kas precizētu priekšlikumus, kuri skar pirmo pīlāru;
- **iesaka** Komisijai, izstrādājot aktu par vienoto tirgu, izmantot visus ar Lisabonas līgumu panāktos sasniegumus, kas var palīdzēt atjaunot Eiropas Savienības iedzīvotāju uzticēšanos vienotajam tirgum, it īpaši LES 3. pantu, kurā noteikti jauni Savienības mērķi, tas ir, apkarot sociālo atstumtību un diskrimināciju, veicināt sociālo taisnīgumu un aizsardzību, dzimumu līdztiesību, paaudžu solidaritāti un bērnu tiesību aizsardzību, Pamattiesību hartu, “horizontālās sociālās klauzulas” piemērošanu, kā arī Eiropas Savienības iedzīvotāju universālo piekļuvi pamatpakalpojumiem viņu dzīvesvietā (LESD 14. pants un 26. protokols);
- **iesaka** Eiropas Komisijai padarīt saprotamāku mērķi “atgūt Eiropas iedzīvotāju uzticēšanos” un, pamatojoties uz Lisabonas līguma sasniegumiem, pirmajā pasākumu paketē pārgrupēt priekšlikumu kopumu par piekļuvi pamatpakalpojumiem, kas ir viens no Eiropas iedzīvotāju ikdienā svarīgiem jautājumiem; tāpēc **iesaka** pirmajā pasākumu paketē iekļaut priekšlikumus, kas saistīti ar Pamattiesību hartas īstenošanu (Nr.29), profesionālās kvalifikācijas atzīšanas sistēmu reformu un Eiropas kvalifikācijas apliecības ieviešanu (Nr.33 un 35), darba ņēmēju norīkošanas direktīvas pilnveidošanu (Nr.30), publiskā iepirkuma un vispārējās nozīmes pakalpojumu noteikumu vienkāršošanu (Nr.17 un 25), sociālo uzņēmējdarbību (Nr.36), nodokļu šķēršļu likvidēšanu, ar kuriem saskaras iedzīvotāji (Nr.42), un piekļuvi banku pamatpakalpojumiem (Nr.40);
- **ierosina** noslēgt teritoriālus līgumus, lai, īstenojot elastīgu reģionālu pieeju, vietējās un reģionālās pašvaldības vērstu savu darbību un finanšu līdzekļus uz stratēģijas “Eiropa 2020” un pamatiniciatīvu īstenošanu. Īpaši nozīmīgi ir projekti, kuri veicina sociālus jauninājumus attiecīgajā reģionā un kuriem ir pēc iespējas lielāka sociāla ietekme. Teritoriālu līgumu noslēgšana un to saturs ir viens no kritērijiem, lai projektiem piešķirtu ES līdzekļus

Ziņotājs	Jean-Louis DESTANS kgs (FR/PSE), Ēras departamenta ģenerālpadomes priekšsēdētājs
Atsauces dokuments	Komisijas paziņojums "Ceļā uz aktu par vienoto tirgu" COM(2010) 608 galīgā redakcija

I. VISPĀRĪGI IETEIKUMI

REĢIONU KOMITEJA

1. **atzinīgi vērtē** Komisijas iniciatīvu nodot plašai sabiedriskajai apspriešanai priekšlikumu par "Aktu par vienoto tirgu", kas balstīts uz īpaši konkurētspējīgu tirgus sociālo ekonomiku un kura izstrādes pamatā ir nepieciešamība iegūt eiropiešu praktisku atbalstu minētajam projektam; **uzskata**, ka minētā dokumenta mērķis ir kalpot par Eiropas Komisijas ceļvedi līdz 2014. gadam Savienības galvenajās iekšpolitikas jomās un ka Komisijas darbību vērtēs, pamatojoties uz sasniegumiem šajās jomās;

2. **piekrīt** Komisijas konstatējumam, kas izdarīts, pamatojoties uz Monti ziņojuma secinājumiem, ka Eiropas Savienības iedzīvotāju neapmierinātība ar iekšējo tirgu pieaug, un tas raisa bažas; **apstiprina**, ka situācija noteikti jāuzlabo, efektīvi veidojot vienoto tirgu nevis kā pašmērķi, bet gan izmantojot to kā instrumentu, kuram jāsekmē Lisabonas līgumā izvirzīto mērķu sasniegšana;

3. **piekrīt** Komisijas viedoklim, ka ar iekšējā tirgus palīdzību Eiropas Savienībai jāspēj izmantot globalizācijas iespējas; pamatojoties uz digitālo ekonomiku, paplašināt zināšanu un inovācijas robežas; sekmēt ilgtspējīgu izaugsmi, lai nodrošinātu nodarbinātību visiem; un veicināt sociālo labklājību;

4. tāpēc **atbalsta** Komisijas rīcību, kuras pamatā ir globāla pieeja vienotajam tirgum un kuras mērķis ir plašāks nekā vienkārši trūkstošo posmu aizpildīšana;

5. **rosina** likvidēt šķēršļus, kas kavē tiešsaistes vienotā tirgus veidošanu. Jārīkojas nekavējoties, lai Eiropā veidotu augošu, efektīvu un dinamisku tirgu, kurā rada un izplata legālu digitālo saturu un tiešsaistes pakalpojumus. Šāda rīcība dotu iespēju izveidot jaunus starptautiskus uzņēmumus, nostiprināt esošos un tādējādi varētu strauji palielināt darba vietu skaitu, pamatojoties uz Eiropas kultūras vērtībām un lietpratību, un Eiropas uzņēmumi varētu iekarot lielāku pasaules digitālā satura un tiešsaistes pakalpojumu tirgus daļu;

6. **atbalsta** Komisijas pieeju, kuras mērķis ir atjaunot līdzsvaru vienotajā tirgū, pamatojoties uz trim pilāriem: ekonomikas virzienu uzņēmumu izaugsmes atbalstam, sociālo virzienu, lai atgūtu Eiropas Savienības iedzīvotāju uzticēšanos, un labākas pārvaldības virzienu;

7. tomēr **izsaka** dziļu **nožēlu**, ka minētie trīs pilāri kopumā nav līdzsvaroti, ņemot vērā ne tikai ierosināto pasākumu skaitu, veidu un satura precizitāti, bet arī to īstenošanas gaitu; **aicina** Komisiju precizēt priekšlikumus attiecībā uz otro un trešo pilāru, tostarp norādot uz iespējamām tiesību aktu priekšlikumiem, kas precizētu priekšlikumus, kuri skar pirmo pilāru;

8. **uzsver**, ka aktam par vienoto tirgu jābūt strukturāli saistītam ar stratēģiju "Eiropa 2020". Faktiski aktam par vienoto tirgu nav stratēģijas "ES 2020" platformas statusa, un Komisija drīzāk uzskata, ka tas kalpo par vienkāršu stratēģijas "ES 2020" īstenošanas "sviru" tāpat kā Savienības tirdzniecības politika vai vispārējais finanšu atbalsts. Diemžēl arī jāatzīmē, ka uzņēmumu izaugsmes prioritātes ("stabila, ilgtspējīga un taisnīga" izaugsme) neatbilst stratēģijā "ES 2020" izvirzītajām izaugsmes prioritātēm;

9. **iesaka** Komisijai, izstrādājot aktu par vienoto tirgu, izmantot visus ar Lisabonas līgumu panāktos sasniegumus, kas var palīdzēt atjaunot Eiropas Savienības iedzīvotāju uzticēšanos vienotajam tirgum, it īpaši LES 3. pantu, kurā noteikti jauni Savienības mērķi, tas ir, apkarot sociālo atstumtību un diskrimināciju, veicināt sociālo taisnīgumu un aizsardzību, sieviešu dzimumu līdztiesību, paaudžu solidaritāti un bērnu tiesību aizsardzību, Pamattiesību hartu, "horizontālās sociālās klauzulas" piemērošanu, kā arī Eiropas Savienības iedzīvotāju universālo piekļuvi pamatpakalpojumiem viņu dzīvesvietā (LESD 14. pants un 26. protokols);

Stabila, ilgtspējīga un uzņēmumu starpā taisnīga izaugsme

10. **ir pārliecināta**, ka vienotais tirgus var efektīvi darboties vienīgi tad, ja uzņēmumi ir konkurētspējīgi un Eiropas Savienības iedzīvotājiem tiek radītas sociālas priekšrocības;

11. **izsaka nožēlu**, ka paziņojuma nodaļā par uzņēmumu izaugsmi ir ņemti vērā tikai privātie uzņēmumi, lai gan vienotā tirgus atvēršana ir ļoti nozīmīga arī sociālajai ekonomikai. Paredzētajos pasākumos jāņem vērā gan apstākļi vietējās un reģionālajās pašvaldībās, gan arī priekšnoteikumi vietējo uzņēmumu attīstībai;

12. **uzskata**, ka pakalpojumi ir svarīga nozare ES ekonomikas atveseļošanā; nozare nodrošina vairāk nekā 70 % visu darba vietu un visu jauno darba vietu, kas tiek radītas (tīrā izteiksmē) vienotajā tirgū;

13. **uzsver**, ka Pakalpojumu direktīva sekmē vienotā tirgus izveides pabeigšanu, bet tās īstenošana vairākās dalībvalstīs izrādījusies sarežģīta, un **aicina** Komisiju pirms jaunu tiesību aktu izstrādes minētajā jomā turpināt savstarpējās izvērtēšanas procesu, cieši iesaistot tajā vietējās un reģionālās pašvaldības, kas ir svarīgāko pakalpojumu organizatores un sniedzējas;

14. **atgādina** par vietējo un reģionālo pašvaldību un palātu lomu, veidojot "vienas pieturas" aģentūras, kas ir Pakalpojumu direktīvas svarīga sastāvdaļa, kas ļauj piegādātājiem saņemt visu attiecīgo informāciju un izpildīt visas procedūras vienā piekļuves punktā;

15. **aicina** Komisiju vispirms izstrādāt vērienīgu analīzi par pakalpojumu liberalizācijas sekām, vērtējot pakalpojumu un nodarbinātības kvalitāti, drošību darbā, personāla kvalifikācijas līmeni, cenas, teritoriālo kohēziju un pieejamību, un, pamatojoties uz minētās analīzes secinājumiem, kā arī ņemot vērā stratēģijas "ES 2020" mērķus, ierosināt rīcības plānu;

16. **atbalsta** Komisijas priekšlikumu izveidot Eiropas nodibinājumu statūtus, ņemot vērā nodibinājumu īpašo lomu īpaši konkurētspējīgas tirgus sociālās ekonomikas efektīvā īstenošanā;

17. **atzinīgi vērtē** Komisijas apņemšanos īpaši ņemt vērā MVU vajadzības. MVU ir izaugsmes un darba vietu radīšanas, kā arī nodarbinātības iespēju dažādošanas virzītājspēks; tomēr **mudina** Komisiju izstrādāt instrumentus, ar kuriem atvieglo jaunu, it īpaši novatorisku un uz tehnoloģijām balstītu uzņēmumu izveidi, nostiprināt MVU finansēšanas instrumentus un nodrošināt Konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammā iekļauto garantijas mehānisma saglabāšanu arī pēc pašreizējā finanšu perioda beigām;

18. **norāda**, ka birokrātiskā sloga samazināšanas mērķis jāattiecinā ne tikai uz uzņēmumiem, bet arī uz vietējām un reģionālajām pašvaldībām; **aicina** Eiropas Komisiju noteikti ņemt vērā minēto mērķi, izstrādājot tiesību aktu priekšlikumus, it īpaši par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem (VTNP), publiskā iepirkuma procedūrām un koncesijām, un ievērojot vietējo pašvaldību administratīvās brīvības, proporcionalitātes un subsidiaritātes principu; norāda, ka priekšlikumi par administratīvā sloga vienkāršošanu saistībā ar publiskā iepirkuma procedūrām iekļauti RK atzinumā par Komisijas Zaļo grāmatu "ES publiskā iepirkuma modernizācija";

19. **atzinīgi vērtē** Komisijas iniciatīvas par labāku regulējumu un par birokrātiskā sloga samazināšanu uzņēmumiem, kuras Stoiber kga vadībā izstrādājusi augsta līmeņa grupa, kuras darbā piedalījās arī RK; tomēr norāda, ka labāks regulē-

jums ne vienmēr nozīmē noteikumu atcelšanu un ka minētais darbs nevar aizstāt demokrātijas procesu;

20. **aicina** Mazās uzņēmējdarbības akta novērtēšanā cieši iesaistīt ekonomikas dalībniekus, sociālos partnerus un vietējās un reģionālās pašvaldības, lai varētu noteikt vietējā un reģionālā līmeņa paraugpraksi; **iesaka** ar to atbalstu izstrādāt globālu ceļvedi, norādot precīzu darba grafiku un paredzot nepieciešamos līdzekļus, lai saskaņā ar stratēģijas "ES 2020" mērķiem nodrošinātu Mazās uzņēmējdarbības akta efektīvu īstenošanu, kaut arī tam nav saistoša juridiska spēka; **uzsver**, ka ir svarīgi ieviest Eiropas privātā uzņēmuma statūtus, lai MVU praktiski integrētu iekšējā tirgū;

21. **aicina** Komisiju noteikti turpināt darbu ES nodokļu sistēmas jomā, kas ir svarīgs elements globālā pieejā vienotajam tirgum un ES veidošanā, it īpaši, precizējot PVN piemērojamo sistēmu un ierosinot kopēju uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi (KKUINB), lai vienkāršotu uzņēmumu darbību; šajā sakarā atzinīgi vērtē Komisijas ieceri 2011. gada otrajā pusgadā iesniegt priekšlikumu par šo tematu;

22. **piekrīt** Komisijas viedoklim, ka būtisks iekšējā tirgus netraucētas darbības elements ir intelektuālā īpašuma aizsardzība, kas veicina inovāciju un radošumu, konkurētspēju un nodarbinātību; **aicina** Komisiju izstrādāt globālu stratēģiju intelektuālā īpašuma jomā, ar kuru nodrošina darbu un zināšanu plašāku apriti, ievērojot autoru likumīgās tiesības; šajā sakarā būtu interesanti veikt izpēti, piemēram, par "Creative Commons" sistēmu un tās licenču sistēmu, kuru aizvien vairāk izmanto digitālajā un radošajā pasaulē;

23. **atbalsta** Eiropas Komisijas 2010. gada decembrī izvirzīto priekšlikumu, kas paver ceļu "pastiprinātai sadarbībai" starp iespējami daudzām dalībvalstīm, lai izveidotu ES vienotu patentu. Šāda vienota aizsardzības sistēma ļautu dalībvalstīm, kuras to vēlas, radīt patentu, ko var iegūt pēc viena pieprasījuma un kas ir spēkā visās līdzdarbojošās dalībvalstīs; **pauž gandarījumu** par Padomes 2011. gada 10. marta lēmumu, ar kuru apstiprina pastiprinātas sadarbības uzsākšanu šajā jomā;

24. **uzsver**, ka ir svarīgi pakāpeniski izveidot videi nekaitīgu vienoto tirgu jaunajām zemu oglekļa emisiju vides tehnoloģijām, pakalpojumiem un precēm, Eiropas Savienības līmenī izstrādājot oglekļa dioksīda emisiju standartus. **norāda**, ka visā ES pakāpeniski jāievieš saistoši un skaidri energoefektīvu ražojumu standarti un marķējums; ES standartu izstrādes laikā jāņem vērā papildu izmaksas, ko tie var radīt maziem un vidējiem uzņēmumiem;

25. **aicina** Komisiju priekšlikumos par transporta jautājumiem, it īpaši gaidāmajā Baltajā grāmatā par transporta politiku, neaprobežoties ar to atlikušo šķēršļu novēršanu, kas identificēti starp dažādiem transporta veidiem un valstu transporta sistēmām. Tajos jāiekļauj vides mērķis un jautājums par visas teritorijas pieejamību un savienošanu tīklā, pievēršot īpašu uzmanību stāvoklim attālākajos reģionos, kuru savienošana ar nozīmīgākajiem Eiropas reģioniem, savietojamība un tīklu integrācija ir ļoti svarīgi aspekti īsta, efektīva vienotā tirgus izveidei. Īpaši transporta nozarē jāveicina jauni “viedi” risinājumi, kas paredz digitālās tehnoloģijas izmantošanu, ar tiem saistīti izmēģinājuma projekti un to rezultātu visaptveroša ieviešana;

26. **uzsver**, ka Eiropas infrastruktūra joprojām visbiežāk tiek veidota to politiku un attīstības programmu rezultātā, kuras īsteno dalībvalstu līmenī, tāpēc tā ir pārāk ierobežota valstu ģeogrāfisko apstākļu dēļ;

27. **uzskata**, ka ir svarīgi varēt izlaist Eiropas projektu obligācijas (*project bonds*), lai finansētu liela apjoma būvdarbus, kuru ekonomiskās sekas būs jūtamas vidējā termiņā vai ilgtermiņā. Minētais mehānisms var palielināt ES intervences pasākumu atpazīstamību, bet it īpaši to efektivitāti. Tam var būt labvēlīgs un nozīmīgs sviras efekts iekšējā tirgus dinamikā, un tas var sekmēt teritoriālās kohēzijas stiprināšanu;

28. tomēr **uzsver**, ka Eiropas projektu obligācijas (*project bonds*) var tikai papildināt struktūrfondu funkcijas, nevis tos pilnībā aizstāt;

29. **mudina** Komisiju drīzumā iesniegt priekšlikumu par to, kā var izveidot savstarpēji savienotus enerģijas sadales tīklus ES mērogā, lai tādā veidā visiem ES iedzīvotājiem garantētu drošu energoapgādi. Šajos priekšlikumos būtu jāņem vērā ES ģeogrāfiski neizdevīgā stāvoklī esošie reģioni, piemēram, salas un kalnu apgabali;

30. **aicina** sīkāk izskatīt ideju par eiroobligācijām (*Eurobonds*), kuras, daļēji apkopojot valstu parādus, ļautu visām eirozonas dalībvalstīm aizņemties, izmantojot procentu likmes, kas ir tuvas izdevīgākajām pašreizējām tirgus likmēm, ierobežotu spekulāciju saistībā ar valstu aizņēmumiem un uzlabotu budžeta politiku koordinācijas kvalitāti;

31. **uzskata**, ka priekšlikumos par elektronisko komerciju un publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu tiešsaistē jāiekļauj jautājums par ātrdarbīgu un ļoti ātrdarbīgu piekļuvi, kā arī jautājums par infrastruktūras finansēšanu visā Savienības teritorijā. Īpaša uzmanība jāpievērš tam, lai būtu nodrošināts pārklājums ģeogrāfiski neizdevīgā stāvoklī esošajos reģionos, kuru ekonomikas izaugsme gūtu īpašu labumu no šādu tīklu attīstības;

32. **atgādina**, ka vietējo un reģionālo pašvaldību savstarpējai sadarbībai ir ļoti liels efektivitātes potenciāls, kas var sniegt labumu iedzīvotājiem; aicina Eiropas Komisiju atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību principiem uzskatīt pašvaldību sadarbību administratīvajā jomā par lēmumu, kas ir organizatorisks valsts iekšējais jautājums, uz kuru neattiecas publiskā iepirkuma noteikumi;

33. **uzsver**, ka ES noteikumi par publisko iepirkumu ir ļoti svarīgi, it īpaši vietējām un reģionālajām pašvaldībām; **izsaka nožēlu**, ka skaidrojošajā paziņojumā par publisko iepirkumu, kas nepārsniedz noteiktu robežvērtību, Komisija diemžēl parāda izpratnes trūkumu par vietējo un reģionālo pašvaldību interesēm minētajā jomā; **mudina** turpmākajās diskusijās par šo jautājumu rast risinājumus, lai nodrošinātu juridisko noteiktību vietējo un reģionālo pašvaldību interesēs, kā arī atlases un iepirkuma procedūras paradītu pēc iespējas pārredzamākas vienkāršākas, sevišķi gadījumos, kad līgumslēdzējas iestādes vēlas ierobežot to kandidātu skaitu, kas ir aicināti iesniegt piedāvājumu;

34. **uzskata**, ka ir svarīgi nostiprināt vienotā tirgus ārējo dimensiju, pamatojoties uz savstarpējības principu, lai varētu izveidot “bāzes nometni” globalizācijas jautājumu risināšanai un sagatavotu uzņēmumus starptautiskajai konkurencei; tāpēc **atbalsta** visas Komisijas iniciatīvas, kuru mērķis ir saskaņot starptautiskus standartus ar ES standartiem, it īpaši sociālajā un vides jomā, citādi pēdējos varētu uztvert kā šķērslī, kas mazina ES ekonomikas konkurētspēju;

35. **aicina** ES tiesību aktos iekļaut saistības par piekļuvi tirgum, kuras ES uzņēmumies saskaņā ar Valsts iepirkuma nolīgumu / PTO. Šāda transponēšana nodrošinātu līgumslēdzējām iestādēm nepieciešamo skaidrību un juridisko noteiktību;

36. **atgādina**, ka vienotais tirgus piedāvā lielu nodarbinātības, izaugsmes un konkurētspējas potenciālu — it īpaši attiecībā uz tirdzniecību ar pakalpojumiem —, un, lai to pilnībā izmantotu, ir svarīgi īstenot stingras strukturālas atbalsta politikas; noteikti **mudina** iekļaut minēto aspektu aktā par vienotā tirgus atvēršanu, atsaucoties uz pastiprinātu kohēzijas politiku, kas vienlaikus ir arī viena no ES konkurētspējas atbalsta politikām. Tā ir vienotā tirgus neatņemama sastāvdaļa, konverģences instruments dzīves līmeņa paaugstināšanai un svarīgs instruments teritoriālās attīstības stratēģiju saskaņošanai ar stratēģijas “ES 2020” politiskajām prioritātēm;

37. **uzsver**, cik nozīmīga ES ekonomikā ir rūpniecība, kas nodrošina 85% no ieguldījumiem uzņēmumu pētniecības un attīstības pasākumos un kas ir pakalpojumu pieprasījuma galvenais virzītājspēks; **aicina** Komisiju nostiprināt minēto aspektu galīgajā priekšlikumā aktam par vienoto tirgu un izveidot attiecīgu saikni ar pamatīnīti “Rūpniecības politika globalizācijas laikmetā”;

38. **uzskata** arī, ka konkurences politika izšķiroši ietekmē ES uzņēmumu spēju risināt globalizācijas problēmas, piemēram, saistībā ar uzņēmumu apvienošanu un koncentrāciju, uzņēmumu sadarbību, zināšanu un tehnoloģiju nodošanu, atbalstu eksportam un inovācijai vai MVU birokrātisko un administratīvo slogu; **izsaka nožēlu** ka paziņojumā nav sniegta nekāda atsauce uz konkurences politiku un nav nekādas saiknes starp konkurences politikas mērķiem un aktu par vienoto tirgu; **uzsver**, ka konkurences politikai jākalpo īpaši konkurētspējīgai tirgus sociālajai ekonomikai;

39. **uzskata**, ka ne visiem Eiropas reģioniem ir iespējams vienlīdzīgi izmantot iekšējā tirgus priekšrocības. Viens no piemēriem ir attālākie reģioni, kurus iespaido būtiski ierobežojumi, tādēļ to piekļuve iekšējā tirgus priekšrocībām ir apgrūtināta. Tāpēc Komiteja aicina diferencēt Eiropas vienotā tirgus politiku, pamatojoties uz LESD 349. pantu, it īpaši attiecībā uz vispārējās nozīmes pakalpojumu sniegšanu un PVN jomā piemērojamās sistēmas precizēšanu;

Eiropas iedzīvotāji — vienotā tirgus centrālais elements

40. **izsaka nožēlu**, ka šis paziņojuma virziens nav pietiekami vērst uz Eiropas Savienības iedzīvotāju ikdienas rūpēm (nodarbinātība, mājokļi, izglītība, veselība, transports u.t.t.), un **ar nožēlu konstatē**, ka Komisija neizmanto visus Lisabonas līguma sasniegumus;

41. **uzskata**, ka Eiropas modelis, it īpaši tā sociālā dimensija, ir ilgtermiņa konkurētspējas avots — kvalificētu, motivētu un veselu darbinieku, kā arī uzņēmēju, darba devēju un pētnieku mobilitāte būs aizvien svarīgāka uz inovāciju un kvalitāti balstītas konkurētspējas nodrošināšanā;

42. **atzīst** izglītības un kvalifikācijas svarīgo nozīmi tādu uzņēmumu dibināšanā, kas sekmē izaugsmi, darba vietu izveidi, un sociālo integrāciju, kura ir iekšējā tirgus veiksmīgas darbības priekšnosacījums;

43. **atbalsta** priekšlikumu izstrādāt stažēšanās kvalitātes sistēmu, jo stažēšanās var būt noteicošais faktors jauniešu integrācijai darba tirgū un jauniešu mobilitātei Eiropā. Sadarbībā ar sociālajiem partneriem izstrādātajai sistēmai vajadzētu ietvert obligāto tiesību un pienākumu kopumu, kas jāievēro darba apstākļu un sociālās aizsardzības jomā, iekļaujot tajā arī noteikumus par darba samaksu vai cita veida atlīdzību stažieriem, kas pielāgota ienākumu līmenim attiecīgajā dalībvalstī;

44. **uzskata**, ka jāsekmē dalībvalstu sadarbība un diplomu savstarpēja atzīšana, tomēr nevīzoties uz vienotu Eiropas izglītības modeli; tomēr **uzskata**, ka Eiropas Komisijas iecere sākt

Profesionālo kvalifikāciju direktīvas (Direktīva 2005/36/EK) pārskatīšanu jāsteno tikai pēc pašreizējās sistēmas nopietnas izvērtēšanas; jācenšas sasniegt divus mērķus — vienkāršot pašreizējos noteikumus un vairāk integrēt profesijas vienotajā tirgū;

45. šajā sakarā **atgādina**, ka globālā konkurence un orientācija uz zināšanu un pakalpojumu ekonomiku rada jaunus izaicinājumus izglītības un prasmju pilnveidošanai. Zemas kvalifikācijas un slikti apmaksātas darba vietas nedrīkst radīt jaunu "trūcīgu darba ņēmēju" grupu. Tādēļ sociālie pakalpojumi jāvērs uz atbalsta sniegšanu attiecīgajām personām izglītības un apmācības jomā, jānodrošina pienācīgs atalgojums un darba apstākļi, kā arī jāveic pasākumi sociālās mobilitātes palielināšanai;

46. **uzsver**, ka ir noteikti jāņem vērā sabiedrisko pakalpojumu uzdevumu īpašais raksturs. Prioritāte, kas piešķirta vispārējās ekonomiskās nozīmes pakalpojumiem, tostarp sociāliem pakalpojumiem, kā sabiedriskajam labumam, ir priekšrocība, lai veiksmīgi īstenotu tirgus sociālo ekonomiku ar augstu konkurētspēju; Komiteja **uzsver**, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir stratēģiska nozīme Eiropas izaugsmes veicināšanā, ņemot vērā lomu, kāda ir vietējā un reģionālā līmeņa publiskajam sektoram: tas veido 17,2% no Savienības IKP un ir veicis ieguldījumus 221 miljarda EUR apmērā, tāpēc Eiropas Savienībai jāatbalsta šādu pakalpojumu sniegšana;

47. **atgādina**, ka "Protokolā par vispārējās nozīmes pakalpojumiem" un Līguma par Eiropas Savienības darbību 14. pantā vienlaikus ir atzīta vispārējās nozīmes pakalpojumu, tai skaitā vispārējās nozīmes sociālo pakalpojumu (VNSP), specifiskums un daudzveidība un dalībvalstu galvenā kompetence saistībā ar to sniegšanu, izpildi un organizēšanu; tomēr **uzsver**: lai īstenotu ar Lisabonas līgumu noteikto vietējo un reģionālo pašvaldību plašo rīcības brīvību, ir vajadzīgs ar sekundārajiem tiesību aktiem noteikts juridisks pamats, ar kuru izveido saikni ar citām Kopienas politikas jomām; **pauž nožēlu**, ka Komisija, pamatojoties uz LESD 14. pantu, vēl nav uzņēmusies iniciatīvu šajā sakarā, ļaujot Eiropas Savienības Tiesai lemt par jautājumiem, kuri saskaņā ar demokrātiskas atbildības principu būtu jāskaidro likumdevējam;

48. **norāda**, ka ES tiesību akti daudzos veidos ietekmē dalībvalstīs izveidotās sociālā atbalsta sistēmas. Agrāk bija vērojams, ka ES ar tiesību aktiem publiskā iepirkuma, konkurences un valsts atbalsta piešķiršanas jomā ir būtiski ietekmējusi vispārējās nozīmes pakalpojumu sniegšanu vietējā līmenī, praksē nenodrošinot juridisku noteiktību minēto pakalpojumu sniedzējiem un saņēmējiem;

49. **atgādina**, ka vispārējās nozīmes sociālajiem pakalpojumiem (VNSP) vēltūtajā trešajā forumā, kuru organizēja ES prezidējošā valsts Beļģija, tika izstrādāti 25 konkrēti priekšlikumi par ES tiesību pielāgošanu minēto VNSP organizēšanas un finansēšanas īpatnībām, sevišķi valsts kontroles un atbalsta, kā arī līgumslēgšanas kārtības jomā; **iesaka** Komisijai atbalstīt šos priekšlikumus, it īpaši, pārskatot *Monti–Kroes* tiesību aktu paketi, lai vienkāršotu attiecīgās ES tiesības, ņemot vērā minēto pakalpojumu galvenokārt vietējo raksturu un to iesaistīto dalībnieku blīvo struktūru, kuru uzdevums ir popularizēt šos pakalpojumus un sniegt tos vietējiem iedzīvotājiem;

50. **pauž nožēlu**, ka aktā par vienoto tirgu nav atsauces uz Eiropas apvienību statūtiem, kaut gan šīs apvienības ir sociālās un ekonomikas jomas, it īpaši vispārējās nozīmes sociālo pakalpojumu jomas, nozīmīgi dalībnieki;

51. **uzsver**, ka saskaņā ar ES Tiesas judikatūru pakalpojumu koncesijām nav jāpiemēro direktīvas par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, bet attiecībā uz tām ir jāievēro Līguma par ES darbību vispārīgie principi (diskriminācijas aizliegums, vienlīdzīgas attieksmes un pārredzamības princips), un ka līgumslēdzēji var brīvi izvēlēties saņemt pakalpojumus ar koncesiju palīdzību, ja tie uzskata, ka šādi vislabāk iespējams nodrošināt attiecīgo sabiedrībai nozīmīgo pakalpojumu sniegšanu un ja ar attiecīgo pakalpojumu saistīto risku — kaut arī ierobežotu — pakalpojuma izpildītājs uzņemas pilnīgi (!); tāpēc **uzskata**, ka minētā judikatūra nodrošina vajadzīgo pamatu tiesību aktu konsolidācijai ar mērķi nostiprināt šo *status quo*; **iebilst** pret vienotu procedūru koncesiju līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai, kas apgrūtinātu vietējo pašvaldību organizatorisko un administratīvo rīcības brīvību, it īpaši, īstenojot ES prasību par attiecīgu iepriekšēju publiskošanu;

52. **uzskata**, ka darbaspēka brīva pārvietošanās un brīva pakalpojumu aprīte nedrīkst radīt sociālo dempingu. Četrās vienotā tirgus brīvības jāsaskaņo ar horizontālo sociālo klauzulu, kas ieviesta ar Lisabonas līgumu (LESD 9. pants);

53. **aicina** Komisiju, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 9. pantu un atbilstīgi Akta par vienoto tirgu 29. priekšlikumam, nekavējoties veikt iepriekšēju un padziļinātu analīzi par visu tiesību aktu priekšlikumu sociālo ietekmi uz vienoto tirgu; **apliecina** gatavību palīdzēt Komisijai papildināt minēto ietekmes analīzi ar vietējā līmeņa pieredzi, piemēram, mobilizējot stratēģijas “ES 2020” īstenošanas uzraudzības forumu un Komitejas subsidiaritātes uzraudzības tīklu;

54. **secina**, ka pašlaik ir grūtības interpretēt direktīvu par darba ņēmēju norīkošanu darbā un to īstenot, ievērojot pamattiesības un darba ņēmēju brīvas pārvietošanās principu; **atzinīgi**

vērtē to, ka Komisijas dienesti kopā ar dalībvalstīm un sociālajiem partneriem ir iesaistījušies novērotāja statusā augsta līmeņa ekspertu grupā par minētās direktīvas īstenošanu, kurā tiks analizētas pašreizējās grūtības; **uzskata**, ka direktīvas pārskatīšanā jāņem vērā augsta līmeņa ekspertu grupas secinājumi un darbinieku pagaidu mobilitātes gadījumā jāprecizē, kāds aizsardzības līmenis uzskatāms par atbilstošu, kā arī tas, cik liela rīcības brīvība jāpiešķir sociālajiem partneriem un dalībvalstīm;

Vienotā tirgus sekmīgas pārvaldības instrumenti

55. **izsaka dziļu nožēlu** par nesakritību starp deklarēto labas pārvaldības mērķi un ierosinātajiem pasākumiem. Veicot saskaņotu darbību, kas vērsta uz iekšējā tirgus nostiprināšanu, neapšaubāmi jāņem vērā saikne ar vietējo un reģionālo līmeni, un tāda darbība nebūtu jākoncentrē galvenokārt uz valsts un ES administratīvo iestāžu attiecībām;

56. **uzsver**, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir divējāda loma vienotajā tirgū: pirmkārt, ņemot vērā to pilnvaras, kompetenci un rīcīpolitikas, tām ir būtiska nozīme vienotā tirgus īstenošanā. Otrkārt, sniedzot dažādus pakalpojumus, tās darbojas Eiropas Savienības iedzīvotājiem vistuvākajā līmenī. Līdz ar to tās gan pamana neizpratni par vienoto tirgu, gan informē par iedzīvotāju vēlmēm. Tāpēc vietējās un reģionālās pašvaldības nav uzskatāmas tikai par vienotā tirgus lejupejas saziņas starpnieku (vienotā tirgus darbības īstenošana). Tām jāuzņemas arī augšupējas saziņas starpnieka loma (informēt augstākstāvošās iestādes par iedzīvotāju vēlmēm), lai palīdzētu panākt līdzsvaru vienotajā tirgū un nodrošināt tam iedzīvotāju atbalstu. Minētie apsvērumi ir noderīgi vienotā tirgus atveseļošanas globālās stratēģijas definīcijā, kā arī tie būs jāņem vērā, turpmāk pārbaudot 50 priekšlikumus, kurus Komisija ir apņēmusies iesniegt;

57. **uzskata**, ka, ņemot vērā iesaistīto dažādu pārvaldības līmeņu dalībnieku lielo skaitu un regulējošo instrumentu daudzveidību, akta par vienoto tirgu izstrāde ir piemērots politisks forums daudzlīmeņu pārvaldības principu efektīvai īstenošanai;

58. **atbalsta** Eiropas Komisijas nodomu attiecināt Pakalpojumu direktīvas savstarpējas novērtēšanas procesu uz citiem pamata tiesību aktiem vienotā tirgus jomā, precizējot, ka efektivitātes labad tas sistemātiski jāattiecinā uz iesaistītajām pusēm, tostarp vietējām un reģionālajām pašvaldībām to kompetencē esošajās jomās, lai process būtu daudzpusējs; **iesaka** šādu procesu prioritāri īstenot attiecībā uz visām Komisijas iniciatīvām, kas saistītas ar publiskajiem iepirkumiem, pakalpojumu koncesijām, vispārējās nozīmes pakalpojumiem, Pamattiesību hartas praktisko īstenošanu un darbinieku mobilitāti;

(¹) 2009. gada 10. septembra spriedums lietā C-206/08, 72.–75. punkts.

59. **ierosina** organizēt iekšējā tirgus reģionālos forumus, kas pievēršas Eiropas iedzīvotāju galvenajām vajadzībām un nosacījumiem, kuri saistīti ar piekļuvi iedzīvotājiem svarīgiem pakalpojumiem viņu dzīvesvietā: nodarbinātība, apmācība, mājoklis, izglītība, transports, veselība u.c.;

60. **uzskata**, ka ETSG ir īpaši piemērotas pārrobežu prakses izmēģināšanai iekšējā tirgus un Eiropas iedzīvotāju pamatvajadzību apmierināšanai;

61. **atgādina**, ka uzņēmumi un iedzīvotāji vēl pārāk labi nepārzina neformālos konfliktu risināšanas instrumentus, tostarp Solvit tiklu. Tāpēc ir svarīgi uzsākt strukturētu informācijas kampaņu, lai MVU un iedzīvotājus iepazīstinātu ar ārpustiesas mehānismiem un to piedāvātajiem risinājumiem, un piešķirt tiem papildu līdzekļus un personālu;

62. **aicina** visas vietējās un reģionālās pašvaldības reģistrēties iekšējā tirgus informācijas sistēmā, kas sekmē iekšējā tirgus netraucētu darbību, piedāvājot dažādu dalībvalstu iestādēm sadarbības un pieredzes apmaiņas telpu, un mudina Komisiju paplašināt minētās sistēmas piemērošanu, attiecinot to ne tikai uz Pakalpojumu direktīvu un Profesionālo kvalifikāciju direktīvu;

II. SECINĀJUMI

Ceļā uz paktu, lai risinātu aktuālus lielos stratēģiskos uzdevumus

63. **uzskata**, ka šobrīd risināmo uzdevumu stratēģiskais raksturs prasa plašāku rīcību par Komisijas priekšlikumiem, un, kā ierosina Mario Monti savā ziņojumā priekšsēdētājam Barroso, jānoslēdz īsts pakts starp visām ES iestādēm, dalībvalstīm, to vietējām un reģionālajām pašvaldībām, Eiropas iedzīvotājiem un uzņēmumiem, lai kopīgi veidotu īpaši konkurētspējīgu tirgus sociālo ekonomiku, jo tikai tā spēj nodrošināt ilgtspējīgus risinājumus;

64. **uzskata**, ka šādu paktu varētu slēgt, pamatojoties uz Līgumos noteiktajiem principiem par līdzsvaru starp vienotā tirgus pamatbrīvību efektīvu īstenošanu, Eiropas iedzīvotāju pamattiesību garantēšanu un Eiropas iedzīvotāju kohēzijas un solidaritātes principiem, kā arī principu par to uzdevumu pienācīgu izpildi, kurus vispārējās nozīmes pakalpojumiem noteikušas publiskās iestādes, tostarp pašvaldības, lai visiem nodrošinātu piekļuvi pamatpakalpojumiem;

65. **uzskata**, ka minētajam paktam ir noteikti jābūt saprotamam Eiropas iedzīvotājiem un MVU, tādēļ Komisijai savā 50 priekšlikumu paketē ir jāierosina ierobežots pamatpasākumu skaits, lai tie būtu saprotamāki Eiropas iedzīvotājiem un uzņēmumiem, it īpaši saistībā ar to reālo ietekmi uz ikdienas dzīves un darba apstākļiem viņu dzīves un darbības vietā;

66. **ierosina** veikt minēto pamatpasākumu īpašu uzraudzību saistībā ar to izpildi un to reālo ietekmi uz Eiropas iedzīvotāju un MVU ikdienu, kā arī izvērst plašai sabiedrībai domātu informatīvu kampaņu, kas ir vajadzīga, lai pakts un tā galvenie īstenošanas virzieni būtu labāk izprotami;

67. **iesaka** Eiropas Komisijai padarīt saprotamāku mērķi "atgūt Eiropas iedzīvotāju uzticēšanos" un, pamatojoties uz Lisabonas līguma sasniegumiem, pirmajā pasākumu paketē pārgrupēt priekšlikumu kopumu par piekļuvi pamatpakalpojumiem, kas ir viens no Eiropas iedzīvotāju ikdienā svarīgiem jautājumiem; tāpēc **iesaka** pirmajā pasākumu paketē iekļaut priekšlikumus, kas saistīti ar Pamattiesību hartas īstenošanu (Nr.29), profesionālās kvalifikācijas atzīšanas sistēmu reformu un Eiropas kvalifikācijas apliecības ieviešanu (Nr.33 un 35), darba ņēmēju norīkošanas direktīvas pilnveidošanu (Nr.30), publiskā iepirkuma un vispārējās nozīmes pakalpojumu noteikumu vienkāršošanu (Nr.17 un 25), sociālo uzņēmējdarbību (Nr.36), nodokļu šķēršļu likvidēšanu, ar kuriem saskaras iedzīvotāji (Nr.42), un piekļuvi banku pamatpakalpojumiem (Nr. 40);

68. **ierosina** līdztekus pakтам, kas attiektos uz visām iepriekš minētajām pusēm, noslēgt arī teritoriālus līgumus, lai, īstenojot elastīgu reģionālu pieeju, vietējās un reģionālās pašvaldības vērstu savu darbību un finanšu līdzekļus uz stratēģijas "Eiropa 2020" un pamatiniciatīvu īstenošanu. Īpaši nozīmīgi ir projekti, kuri veicina sociālus jauninājumus attiecīgajā reģionā un kuriem ir pēc iespējas lielāka sociāla ietekme. Teritoriālu līgumu noslēgšana un to saturs ir viens no kritērijiem, lai projektiem piešķirtu ES līdzekļus;

69. **uzskata**, ka Komisijai saskaņā ar LESD 349. pantu būtu jāveic papildu objektīvs novērtējums, ņemot vērā nelabvēlīgos apstākļus un grūtības, ar kurām saskaras attālākie reģioni, iekļaujoties Eiropas iekšējā tirgū un cenšoties izmantot tā priekšrocības, lai sasniegtu stratēģijā "Eiropa 2020" izvirzītos mērķus.

Briselē, 2011. gada 1. aprīlī

Reģionu komitejas
priekšsēdētāja

Mercedes BRESSO

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

REĢIONU KOMITEJA

89. PLENĀRSESĪJA 2011. GADA 31. MARTĀ UN 1. APRĪLĪ

Reģionu komitejas atzinums “Sezonas nodarbinātība un darbinieku pārcelšana uzņēmuma ietvaros”

(2011/C 166/10)

REĢIONU KOMITEJA

- uzsver, ka Eiropas Savienības teritorijā attiecībā uz darbiniekiem no trešām valstīm jānodrošina tiesiskā noteiktība, likumība kā arī taisnīga un vienlīdzīga attieksme;
- uzsver, ka migrācija ir cieši saistīta ar attīstību; norāda, ka nedrīkst pieļaut to, ka kvalificētu darbinieku emigrācija negatīvi ietekmē jaunattīstības valstu ekonomiku (“brain drain” jeb intelektuālā darbaspēka aizplūšana). Tāpēc Komiteja atzinīgi vērtē to, ka izskatāmās direktīvas sekmē cirkulāro migrāciju, kas varētu labvēlīgi ietekmēt dalībvalstu darba tirgu un veicinātu izcelsmes valstu attīstību;
- ar interesi pieņem zināšanai valstu parlamentu abām direktīvām piemēroto kontroles procedūru un tajā paustos viedokļus un argumentus; pamatojoties uz savu analīzi, uzskata, ka abos priekšlikumos ir ievērots subsidiaritātes princips; uzsver, ka ES līmeņa tiesību aktu galvenajai pievienotajai vērtībai jābūt to spējai nepieļaut dažādu nacionālo sistēmu “sacensību par viszemākajām prasībām”;
- atgādina, ka dalībvalstīm ar Līgumu garantētās tiesības noteikt uzņemšanas apjomu ir ļoti svarīgas, tomēr uzsver, ka dalībvalstīm jāiesaista vietējās un reģionālās pašvaldības lēmuma pieņemšanā par to, cik lielu skaitu trešo valstu valstspiederīgo uzņemt savā teritorijā, un par viņu profesionālo kvalifikāciju;
- norāda, ka abas direktīvas būtu jāievieš, ievērojot Kopienas priekšrokas principu;
- tomēr ir pārliecināta, ka sezonas nodarbinātība un pārcelšana uzņēmuma ietvaros var ievērojami veicināt dažu ekonomikas un ražošanas nozaru atveseļošanu Eiropā.

Ziņotājs

Graziano Ernesto MILIA kgs (IT/PSE), Kaljāri provinces priekšsēdētājs

Atsauces dokumenti

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva par uzņēmuma ietvaros pārceltu trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem,

COM(2010) 378 galīgā redakcija un

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem sezonas nodarbinātības nolūkos,

COM(2010) 379 galīgā redakcija

I. REĢIONU KOMITEJA**VISPĀRĪGAS PIEZĪMES**

1. atzinīgi vērtē abus Eiropas Komisijas direktīvu priekšlikumus par ieceļošanas un uzturēšanās Eiropas Savienībā nosacījumiem trešo valstu sezonas darbiniekiem un par trešo valstu valstspiederīgo pārcelšanu uzņēmuma ietvaros; tomēr uzsver, ka abi priekšlikumi jāskata, ņemot vērā pašreizējās debātes par legālo migrāciju Eiropas Savienībā, un ka ir būtiski šādā politikā ievērot vienotu pieeju, tostarp aplūkojot arī jautājuma sociālos aspektus, lai radītu tiesisko noteiktību un nodrošinātu vienādu attieksmi un pamattiesību ievērošanu;

2. vērs Komisijas uzmanību uz nepieciešamību ierobežot trešo valstu valstspiederīgo nelegālo imigrāciju un jebkādu nelegālās nodarbinātības un ekspluatācijas veidu ES. Reģionu komiteja uzskata, ka ir svarīgi ES likumīgi nodarbinātiem trešo valstu valstspiederīgajiem nodrošināt darba un uzturēšanās apstākļus saskaņā ar likumos un pamattiesībās noteiktajām prasībām, nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi ar ES iedzīvotājiem, kā arī veicināt viņu pēc iespējas plašāku un pilnīgāku sociālo integrāciju. Šajā sakarā Reģionu komiteja aicina pilnīgi un bez nosacījumiem ievērot Eiropas Savienības Pamattiesību hartā paredzētās pamattiesības un atgādina, ka kopš Lisabonas līguma stāšanās spēkā Hartai ir tāds pats juridiskais spēks kā Līgumiem;

3. uzsver, ka Eiropas Savienības teritorijā attiecībā uz darbiniekiem no trešām valstīm jānodrošina tiesiskā noteiktība (kas jāsaprot kā skaidrs tiesiskais regulējums) un likumība (t.i., likumu ievērošana), kā arī taisnīga un vienlīdzīga attieksme. Reģioni, starpposma pašvaldības (piemēram, provinces) un vietējās pašvaldības (tostarp lauku apgabalos) visātrāk izjūt nelegālās un legālās migrācijas plūsmas ekonomisko un sociālo ietekmi uz šiem apgabaliem. Vietējās, starpposma un reģionālās pašvaldības ir atbildīgas par plaša spektra pakalpojumu (uzņemšana, veselības aprūpe, izglītība un profesionālā apmācība, izmītināšana u.c.) sniegšanu cilvēkiem; tādēļ Komisijai vajadzētu uzsvērt to īpašo lomu attiecīgajā teritorijā un minēto jautājumu pārvaldībā;

4. uzsver, ka reģionālās, vietējās un starpposma pašvaldības ir galvenie dalībnieki nesen pieņemtajā ES stratēģijā "Eiropa 2020",

kuras mērķis ir risināt jautājumus saistībā ar ekonomikas un finanšu krīzi, klimata pārmaiņām un enerģētikas resursiem un tādējādi arī saistībā ar ES nodarbinātības politiku. Izskatāmie tiesību aktu priekšlikumi liecina, ka šie jautājumi ir cieši saistīti ar imigrācijas politiku;

5. uzsver: lai gan legālā imigrācija ir ES un dalībvalstu dalītā kompetencē, legālās imigrācijas politikas īstenošana ir cieši saistīta ar citām politikas jomām, piemēram, izskatāmajos priekšlikumos minētas darba, nodarbinātības, sociālo lietu, sociālā nodrošinājuma, vietējo publisko un vispārējās nozīmes pakalpojumu un mājokļu politika, kā arī citas politikas jomas, kuras daudzās ES valstīs decentralizētā līmenī pārvalda reģionālās, starpposma un vietējās pašvaldības. Tāpēc vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir nozīmīga loma, apkopojot informāciju un statistikas datus, kurus izmantot, lai izvērtētu pašreizējos tiesību aktus un izstrādātu jaunus migrācijas politikas pasākumus. No minētā izriet, ka vajadzīga cieša partnerība ar pašvaldībām;

6. uzsver, ka migrācija ir cieši saistīta ar attīstību; norāda, ka nedrīkst pieļaut to, ka kvalificētu darbinieku emigrācija negatīvi ietekmē jaunattīstības valstu ekonomiku ("brain drain" jeb intelektuālā darbaspēka aizplūšana). Tāpēc Komiteja atzinīgi vērtē to, ka izskatāmās direktīvas sekmē cirkulāro migrāciju, kas varētu labvēlīgi ietekmēt dalībvalstu darba tirgu un veicinātu izcelsmes valstu attīstību ⁽¹⁾;

7. atzīst, ka cirkulārā migrācija var izveidot vērtīgu saikni starp izcelsmes valstīm un uzņemošajām valstīm un var sekmēt dialogu, sadarbību un savstarpēju izpratni; ierosina izmantot izveidotos instrumentus un institucionalizētās struktūras, piemēram, Reģionu komitejas ierosmi "Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu Reģionālo un vietējo pašvaldību asambleja" (ARLEM), lai atbalstītu šādu saikņu veidošanu;

8. tomēr atgādina, ka cirkulāro migrāciju nedrīkst uzskatīt par aizstājēju pastāvīgajai migrācijai un ka jāizveido efektīvi kanāli, lai veicinātu migrantu cirkulāciju un atgriešanos un novērstu nelegālo imigrāciju;

⁽¹⁾ Skatīt atzinumus CdR 296/2007 un CdR 210/2008.

9. ar interesi pieņem zināšanai valstu parlamentu abām direktīvām piemēroto kontroles procedūru un tajā paustos viedokļus un argumentus; pamatojoties uz savu analīzi, uzskata, ka abos priekšlikumos ir ievērots subsidiaritātes princips; uzsver, ka ES līmeņa tiesību aktu galvenajai pievienotajai vērtībai jābūt to spējai nepieļaut dažādu nacionālo sistēmu "sacensību par vizuālākajām prasībām", kuras attiecas uz sezonas darbinieku un uzņēmuma ietvaros pārcelto darbinieku aizsardzību;

10. uzskata, ka ir svarīgi Eiropas Savienības līmenī pieņemt tiesību aktus par galveno darbinieku pārcelšanu uzņēmuma ietvaros, jo attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo uzņemšanu saistībā ar pārcelšanu uzņēmuma ietvaros un šādu darbinieku tiesībām dalībvalstu tiesību aktos ir atšķirības, kā arī jārisina situācijas ar pārrobežu raksturu un jānodrošina, ka Eiropas Savienība labāk ievēro savas starptautiskās saistības PTO ietvaros; turklāt uzskata, ka tādi ES tiesību akti padarītu ES darba tirgu pievilcīgāku augsti kvalificētiem migrantiem un tādējādi veicinātu ES ekonomikas konkurētspēju kopumā;

11. uzskata, ka ir svarīgi Eiropas Savienības līmenī pieņemt tiesību aktus par sezonas darbiniekiem, jo attiecībā uz trešo valstu sezonas darbinieku uzņemšanu un šādu darbinieku tiesībām dalībvalstu tiesību aktos ir atšķirības, kā arī jānodrošina vienots minimālo tiesību kopums un jāvērsas pret ļaunprātīgas izmantošanas un nelegālas imigrācijas gadījumiem;

12. atgādina, ka dalībvalstīm ar Līgumu garantētās tiesības noteikt uzņemšanas apjomu ir ļoti svarīgas, tomēr uzsver, ka saskaņā ar subsidiaritātes un daudzlīmeņu pārvaldības principu dalībvalstīm jāiesaista vietējās un reģionālās pašvaldības lēmuma pieņemšanā par to, cik lielu skaitu trešo valstu valstspiederīgo uzņemt savā teritorijā un par viņu profesionālo kvalifikāciju⁽²⁾;

13. izvērtējusi proporcionalitātes principa piemērošanu abos priekšlikumos, atbalsta lēmumu par likumdošanas instrumentu abos gadījumos izvēlēties direktīvu, jo tā piešķir dalībvalstīm vajadzīgo rīcības brīvību saistībā ar tās īstenošanas kārtību valsts līmenī un ļauj pienācīgi ņemt vērā katras dalībvalsts un visu valsts, reģionālo un vietējo iestāžu, kurām attiecīgās direktīvas jāīsteno, īpatnības un vajadzības;

14. tomēr uzskata, ka daži priekšlikumu elementi būtu jāanalizē sīkāk saistībā ar proporcionalitātes principu: direktīvas nedrīkst uzlikt nesamērīgus pienākumus ne personām, kas vēlas iecelt Eiropas Savienībā sezonas darbinieku vai uzņēmuma ietvaros pārceltu darbinieku statusā, un viņu darba devējiem, ne arī radīt nevajadzīgas izmaksas vai slogu valstu, reģionālajām un vietējām iestādēm, kurām direktīvas jāīsteno; saistībā ar pēdējo apsvērumu 30 dienu termiņš, kurā iestādēm jāizskata pieteikumi un jānolemj par uzņemšanu, varētu būt pārāk īss un

vairāku dalībvalstu iestādēs varētu izraisīt ievērojamas administratīvas un finansiālas grūtības;

15. norāda, ka abas direktīvas būtu jāievieš, ievērojot Kopienas priekšrokas principu, it īpaši attiecībā uz pilsoņiem jaunajās dalībvalstīs, uz kurām joprojām attiecas pārejas noteikumi; lai to sasniegtu, būtu lietderīgi atļaut dalībvalstīm un to iestādēm veikt tā sauktās darba tirgus pārbaudes, t.i., pārliecināties, vai vakancei piemēroti kandidāti ir atrodami ES darba tirgū; šajā sakarā Komiteju nepārliecina Komisijas arguments, ka pārcelšanas uzņēmuma ietvaros gadījumā nav vajadzīgs veikt darba tirgus pārbaudi;

16. pauž nožēlu par ievērojamo aizkavēšanos, ar kādu Komisija iesniegusi abus izskatāmos priekšlikumus, kas jau bija iekļauti 2005. gada decembra paketē "Legālās migrācijas politikas plāns" — ir pagājuši gandrīz pieci gadi pēc politisko saistību uzņemšanās šajā jomā; pauž nožēlu arī par to, ka abi procesi, kuriem bija jānotiek paralēli, šobrīd ir nošķirti viens no otra to grūtību dēļ, kas radās, diskutējot par "vienoto atļauju". Turklāt pauž sarūgtinājumu, ka priekšlikumi iesniegti brīdī, kad ES statistikas dati liecina, ka ekonomikas un finanšu krīze jo īpaši skārusi vairākas sezonas nodarbinātībai sevišķi svarīgas nozares, piemēram, lauksaimniecību, lopkopību un ganību saimniecību⁽³⁾, tūrismu un būvniecību, kuru atveseļošanās vēl ir ļoti lēna. Līdz ar to ekonomiskā situācija salīdzinājumā ar 2005. gadu, kad tika apstiprinātas politiskās saistības šajā jautājumā, ir mainījies, un vajadzētu atjaunināt ekonomikas, statistikas un nodarbinātības datus par sezonas nodarbinātības ietekmi uz Eiropas ekonomiku;

17. neraugoties uz priekšlikumu iesniegšanas aizkavēšanos un laiku, kas vēl būs vajadzīgs ES likumdošanas procedūrai un pēc tam tiesību aktu īstenošanai dalībvalstīs, tomēr ir pārliecināta, ka sezonas nodarbinātība un pārcelšana uzņēmuma ietvaros var ievērojami veicināt dažu ekonomikas un ražošanas nozaru atveseļošanos Eiropā;

KONKRĒTI IETEIKUMI PAR PRIEKŠLIKUMIEM

18. atzinīgi vērtē "vienotas pieteikšanās procedūras" ieviešanu sezonas darbiniekiem un uzņēmuma ietvaros pārceltiem darbiniekiem — tādējādi tiks lietderīgi racionalizētas uzņemšanas procedūras un nodrošināta to pārredzamība un noteiktība; tomēr piekrist dažu Eiropas Parlamenta deputātu paustajam viedoklim, ka vēl efektīvāk un vienkāršāk būtu bijis sezonas darbiniekus un uzņēmuma ietvaros pārceltos darbiniekus iekļaut tā saucamās Direktīvas par apvienotu atļauju⁽⁴⁾ piemērošanas jomā; tāpēc mudina visas likumdevējas iestādes turpināt apspriest šo jautājumu;

⁽²⁾ Skatīt atzinumus CdR 296/2007 un CdR 201/2009.

⁽³⁾ Ganību un piensaimniecības nozare daudzās ES valstīs cieš lielu cenu svārstību dēļ; tāpēc ir steidzami vajadzīgi mehānismi tirgus kontrolei, cenu stabilizācijai, kā arī lopkopju un ganu, kas ir ķēdes vājas posms, līgumisko iespēju paplašināšanai.

⁽⁴⁾ COM(2007) 638 galīgā redakcija, Priekšlikums Padomes direktīvai par apvienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu apvienotu uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, kā arī par vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri likumīgi uzturas dalībvalstī.

19. atbalsta direktīvas priekšlikumos iekļauto noteikumu, ka dalībvalstis noraida pieteikumu, ja nākamais darba devējs saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem ir sodīts par nedeklarētu darbu un/vai nelegālu nodarbināšanu; tomēr uzstāj, ka minētajam noteikumam jābūt preventīvam un proporcionālam, nevis automātiski piemērojamam; ja nākamais darba devējs automātiski izslēgs neatkarīgi no pārkāpuma smaguma vai veida, tas ietekmēs darba meklētājus no trešām valstīm;

IETEIKUMI PRIEKŠLIKUMAM PAR SEZONAS NODARBINĀTĪBU

20. uzsver, ka dažās ES dalībvalstīs trešo valstu sezonas darbinieki diemžēl tiek ekspluatēti un strādā un dzīvo apstākļos, kas neatbilst likumā paredzētajiem standartiem. Šāda situācija rodas tāpēc, ka valstu tiesību akti darba tiesību un sociālā nodrošinājuma jomā praksē bieži netiek piemēroti vai ievēroti. Tādēļ ar šo priekšlikumu vajadzētu izveidot precīzi noteiktu tiesisko regulējumu, kas sekmētu cīņu ar visiem nelegālās sezonas nodarbinātības veidiem un nodrošinātu trešo valstu darbiniekiem pienācīgus darba apstākļus. Lai novērstu noteikumu ļaunprātīgu izmantošanu vai neievērošanu, šis jaunais tiesiskais regulējums jānodrošina ar kontroles mehānismiem, piemēram, minēto darba un uzturēšanās apstākļu kontrole, kā arī publisko iestāžu sadarbība ES, valsts, reģionālajā un vietējā līmenī integrētas daudzlīmeņu pārvaldības veidā. Šajā saistībā Reģionu komiteja iesaka regulēt arī darbā iekārtošanas aģentūru darbību tā, lai to nevarētu izmantot par aizsegu ekspluatācijai vai ļaunprātīgai izmantošanai;

21. ņemot vērā sezonas nodarbinātībai raksturīgo lielo nestabilitāti un neaizsargātību, atgādina, ka vietējās un reģionālās pašvaldības un RK ir nozīmīga loma un kompetence jautājumā par diskriminācijas un necilvēcīgas attieksmes pret sezonas darbiniekiem, kuri ir migranti, novēršanu un apkarošanu;

22. ar gandarījumu atzīmē, ka priekšlikumā ir iekļauts Komitejas iepriekšējā atzinumā atbalstītais ierosinājums ieviest ilgtermiņa, daudzkārtējas ieceļošanas vīzas, kas veicinās cirkulāro mobilitāti⁽⁵⁾;

23. uzsver, ka būtu lietderīgi precīzāk noteikt priekšlikuma piemērošanas jomu un līdz ar to arī attiecīgās nozares, lai izvairītos no sezonas nodarbinātības nolūkos izsniegto uzturēšanās atļauju ļaunprātīgas izmantošanas nozarēs, kuras, pamatojoties uz Eiropas sezonas nodarbinātības iezīmēm un ņemot vērā minētā priekšlikuma garu un mērķus, nevar uzskatīt par saistītām ar sezonas nodarbinātību. Lielākajā daļā ESAO valstu pagaidu darbos imigranti ir nesamērīgā pārsvarā. Pagaidu darbos nodarbināto imigrantu procentuālais sastāvs varētu būt vismaz par 50 % lielāks nekā tajos nodarbināto ES pilsoņu skaits, tāpēc ir lietderīgi izvairīties no noteikumu ļaunprātīgas izmantošanas un sezonas nodarbinātības izmantošanas dažāda veida nestabilu darbu legalizācijai;

24. atzinīgi vērtē direktīvas noteikumu, ka darba devējiem jāsniedz pierādījumi par to, ka trešo valstu sezonas darbiniekiem

tiks nodrošināta pienācīga un ne pārmērīgi dārga izmitināšana. Tādējādi tiek tiešā veidā atzīts trešo valstu sezonas darbinieku īpaši neaizsargātais stāvoklis. Komiteja norāda, ka šīs tiesības būtiski pārsniegtu to sezonas darbinieku tiesības, kas ir ES pilsoņi, tāpēc mudina dalībvalstis apsvērt līdzīgas attieksmes nodrošināšanu pret ES pilsoņiem;

25. šajā sakarā uzsver: ņemot vērā ziņotāja veiktos pētījumus un apspriedes, dažu veidu sezonas darbiem, piemēram, lauksaimniecības nozarē (un jo sevišķi lopkopībā un dārzniecībā) vai liela apjoma būvniecībā (lielu infrastruktūru būvdarbi un būvlaukumi), var būt vajadzīgi darba periodi, kas pārsniedz sešus mēnešus; tādēļ uzskata, ka paredzētais maksimālais ilgums ir pārāk ierobežojošs un to vajadzētu pagarināt līdz deviņiem mēnešiem;

IETEIKUMI PRIEKŠLIKUMAM PAR PĀRCELŠANU UZŅĒMUMA IETVAROS

26. atzinīgi vērtē Komisijas centienus izstrādāt visaptverošu tiesisko regulējumu imigrācijas politikas jomā un ar šo priekšlikumu padarīt ES ekonomiku pievilcīgāku tādu starptautisku uzņēmumu augsti kvalificētiem darbiniekiem, kuru mītnes ir trešās valstīs, lai uzņēmums viņus varētu pārcelt un viņi varētu likumīgi strādāt minētā uzņēmuma Eiropas filiālē; šajā sakarā uzsver, ka, no vienas puses, jāizvairās no diskriminācijas un, no otras puses, nedrīkst anulēt Kopienas priekšrokas principu un uzņēmuma ietvaros pārceltajiem darbiniekiem jānodrošina tādi paši darba apstākļi kā mītnes valstī līdzīgā situācijā esošiem ES darba ņēmējiem; tāpēc iesaka no uzņēmuma ietvaros pārcelto darbinieku tiesību un darba apstākļu definīcijas svītrot atsauci uz Direktīvu par norīkotiem darba ņēmējiem;

27. lūdz paskaidrot, kāpēc no priekšlikuma par pārcelšanu uzņēmuma ietvaros ir izņemta tā sauktā darba tirgus pārbaude. Šajā saistībā Reģionu komiteja norāda, ka ES Direktīvā 2009/50/EK ("Zilās kartes direktīva") par augsti kvalificētiem darbiniekiem, tostarp no trešām valstīm, ir paredzēta šāda darba tirgus pārbaude;

28. turklāt uzsver: lai nodrošinātu vietējo augsti kvalificēto darbinieku profesionālo izaugsmi, trešo valstu un starptautiskie uzņēmumi, kuru mītnes ir reģistrētas kādā no ES dalībvalstīm, jāmudina nodarbināt arī vietējos augsti kvalificētos speciālistus. Pastāv risks, ka lielie trešo valstu starptautiskie uzņēmumi nodarbinās vienīgi mazkvalificētu vietējo darbspēku, bet augsti kvalificēti darbinieki būs no trešām valstīm. Pašreizējais priekšlikums nenodrošina to, ka darbam vadošo darbinieku, speciālistu un praktikantu posteņos priekšroka tiks dota ES pilsoņiem;

29. atzīmē, ka direktīvas projekta pašreizējā redakcijā nav paredzēts, ka dalībvalstis drīkst noraidīt pieteikumu sabiedrības veselības, sabiedriskās kārtības vai sabiedrības drošības apsvērumu dēļ. Tāpēc Komiteja iesaka direktīvā iekļaut šādu noraidījuma pamatu;

⁽⁵⁾ Skatīt atzinumu CdR 296/2007.

30. atzinīgi vērtē faktu, ka apstiprinātajiem uzņēmuma ietvaros pārceļtajiem darbiniekiem ir iespēja mainīt darbavietu uz attiecīgā uzņēmuma vai grupas citu struktūrvienību citā dalībvalstī; tomēr pauž bažas, ka priekšlikumā, konkrēti, 16. panta pašreizējā redakcijā, nav skaidri norādīts, ka dalībvalstis, kurās pieteikums par uzņemšanu tiek iesniegts pēc apstiprināšanas pirmajā dalībvalstī, drīkst noraidīt uzņemšanas pieteikumu, un norāda, ka tādējādi tiktu apietas dalībvalstu tiesības noteikt apjomu, kādā uzņemami trešo valstu valstspiederīgie, kas ieceļo to teritorijā. Tāpēc Komiteja iesaka priekšlikumu attiecīgi grozīt;

31. uzsver, ka prasības trešās valsts darbiniekiem pierādīt, ka viņiem ir ES dalībvalstī vajadzīgā profesionālā kvalifikācija vai ka viņi atbilst valsts tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem, lai strādātu attiecīgajā regulētajā profesijā (priekšlikuma 5. panta 1. punkta d) un e) apakšpunkts), šķiet nesamērīgas. Jānorāda, ka

tas būtu pārmērīgs slogs, un nesenajā "Aktā par vienoto tirgu" uzsvērts, ka Eiropas Savienībā jautājums par ES darba ņēmēju profesionālo kvalifikāciju atzīšanas sistēmu joprojām nav atrisināts, tāpēc Eiropas Komisija tiek aicināta pārskatīt šīs prasības, lai tās būtu mazāk ierobežojošas;

32. atzinīgi vērtē to, ka ierosinātajā direktīvā par pārcelšanu uzņēmuma ietvaros ir atbalstīta ģimenes atkalapvienošana, un atzīst, ka īpašie noteikumi, kas attiecas uz uzņēmuma ietvaros pārcelto darbinieku ģimenes locekļiem, tiešām varētu padarīt ES darba tirgu viņiem pievilcīgāku;

33. ierosina likumdevējām iestādēm izskatīt turpmāk minētos ieteikumus par grozījumiem priekšlikumos.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

Sezonas nodarbinātība – 1. ieteikums grozījumam

6. panta 3. punkts, Priekšlikums par sezonas nodarbinātību

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
6. pants <i>Atteikšanas iemesli</i> 1. Dalībvalstis noraida pieteikumus uzņemšanai saskaņā ar šo direktīvu, ja nav ievēroti 5. pantā izklāstītie nosacījumi vai ja uzrādītie dokumenti ir iegūti krāpnieciskā ceļā vai ir viltoti, vai ar tiem ir veiktas manipulācijas. 2. Dalībvalstis var pārbaudīt, vai attiecīgo amata vietu nevar aizpildīt dalībvalsts vai ES valstspiederīgie, vai trešo valstu valstspiederīgie, kas likumīgi uzturas dalībvalstī un saskaņā ar ES vai dalībvalsts tiesību aktiem jau ir daļa no tās darba tirgus, un noraidīt pieteikumu. 3. Dalībvalstis var noraidīt pieteikumu, ja darba devējs saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem ir sodīts par nedeklarētu darbu un/vai nelegālu nodarbināšanu. 4. Dalībvalstis var noraidīt uzņemšanas pieteikumu, pamatojoties uz trešo valstu valstspiederīgo uzņemšanas apjomu.	6. pants <i>Atteikšanas iemesli</i> 1. Dalībvalstis noraida pieteikumus uzņemšanai saskaņā ar šo direktīvu, ja nav ievēroti 5. pantā izklāstītie nosacījumi vai ja uzrādītie dokumenti ir iegūti krāpnieciskā ceļā vai ir viltoti, vai ar tiem ir veiktas manipulācijas. 2. Dalībvalstis var pārbaudīt, vai attiecīgo amata vietu nevar aizpildīt dalībvalsts vai ES valstspiederīgie, vai trešo valstu valstspiederīgie, kas likumīgi uzturas dalībvalstī un saskaņā ar ES vai dalībvalsts tiesību aktiem jau ir daļa no tās darba tirgus, un noraidīt pieteikumu. 3. Dalībvalstis var noraidīt pieteikumu, ja darba devējs saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem ir sodīts par <u>atkārto-tiem vai nopietniem pārkāpumiem saistībā ar nedeklarētu darbu un/vai nelegālu nodarbināšanu.</u> 4. Dalībvalstis var noraidīt uzņemšanas pieteikumu, pamatojoties uz trešo valstu valstspiederīgo uzņemšanas apjomu.

Pamatojums

Sankcijām, kuras tiek piemērotas darba devējam par tiesību aktu pārkāpumiem, jābūt samērīgām un preventīvām, tomēr tās nedrīkst piespriest automātiski. Automātiski piespriestas sankcijas smagāk skar potenciālos darba ņēmējus no trešām valstīm, nevis darba devējus.

Sezonas nodarbinātība – 2. ieteikums grozījumam**11. pants, Priekšlikums par sezonas nodarbinātību**

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<i>11. pants</i> <i>Uzturēšanās ilgums</i> 1. Sezonas darbinieku maksimālais uzturēšanās ilgums ir seši mēneši jebkurā kalendārajā gadā, un pēc šā termiņa beigām viņi atgriežas trešā valstī. 2. Šā panta 1. punktā minētajā periodā un ar noteikumu, ka ir ievēroti 5. panta kritēriji, sezonas darbiniekam ir tiesības pagarināt līgumu vai arī strādāt sezonas darbinieka statusā pie cita darba devēja.	<i>11. pants</i> <i>Uzturēšanās ilgums</i> 1. Sezonas darbinieku maksimālais uzturēšanās ilgums ir seši deviņi mēneši jebkurā kalendārajā gadā, un pēc šā termiņa beigām viņi atgriežas trešā valstī. 2. Šā panta 1. punktā minētajā periodā un ar noteikumu, ka ir ievēroti 5. panta kritēriji, sezonas darbiniekam ir tiesības pagarināt līgumu vai arī strādāt sezonas darbinieka statusā pie cita darba devēja.

Pamatojums

Atzinuma pamattekstā ir paskaidrots, ka dažās dalībvalstīs un atsevišķās nozarēs sezonas darbinieki strādā ilgāk par sešiem mēnešiem. Tāpēc ieteikts termiņu pagarināt.

Darbinieku pārcelšana uzņēmuma ietvaros – 1. ieteikums grozījumam**5. pants, Priekšlikums par darbinieku pārcelšanu uzņēmuma ietvaros**

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<i>5. pants</i> <i>Uzņemšanas kritēriji</i> 1. Neskarot 10. pantu, ikviens trešās valsts valstspiederīgais, kas iesniedz uzņemšanas pieteikumu saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem: a) sniedz pierādījumus par to, ka uzņemošā struktūrvienība un trešā valstī reģistrētais uzņēmums pieder pie tā paša uzņēmuma vai uzņēmumu grupas; b) sniedz pierādījumus par to, ka līdz pat dienai, kad notiek pārcelšana uzņēmuma ietvaros, viņš tajā pašā uzņēmumu grupā bijis nodarbināts vismaz 12 mēnešus, ja šāda prasība ir noteikta valsts tiesību aktos, un ka norikojuma termiņa beigās viņš varēs pārcelties atpakaļ uz struktūrvienību, kas pieder pie tās pašas uzņēmumu grupas un ir reģistrēta trešā valstī; c) uzrāda darba devēja norikojuma vēstuli, tostarp: i) pārcelšanas ilgumu un attiecīgās dalībvalsts uzņemošās struktūrvienības vai struktūrvienību atrašanās vietu; ii) pierādījumus par to, ka viņš ieņems vadītāja, speciālista vai diplomēta praktika vietu attiecīgās dalībvalsts uzņemošajā struktūrvienībā vai struktūrvienībā; iii) atalgojumu, kas piešķirts pārcelšanas laikā;	<i>5. pants</i> <i>Uzņemšanas kritēriji</i> 1. Neskarot 10. pantu, ikviens trešās valsts valstspiederīgais, kas iesniedz uzņemšanas pieteikumu saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem: a) sniedz pierādījumus par to, ka uzņemošā struktūrvienība un trešā valstī reģistrētais uzņēmums pieder pie tā paša uzņēmuma vai uzņēmumu grupas; b) sniedz pierādījumus par to, ka līdz pat dienai, kad notiek pārcelšana uzņēmuma ietvaros, viņš tajā pašā uzņēmumu grupā bijis nodarbināts vismaz 12 mēnešus, ja šāda prasība ir noteikta valsts tiesību aktos, un ka norikojuma termiņa beigās viņš varēs pārcelties atpakaļ uz struktūrvienību, kas pieder pie tās pašas uzņēmumu grupas un ir reģistrēta trešā valstī; c) uzrāda darba devēja norikojuma vēstuli, tostarp: i) pārcelšanas ilgumu un attiecīgās dalībvalsts uzņemošās struktūrvienības vai struktūrvienību atrašanās vietu; ii) pierādījumus par to, ka viņš ieņems vadītāja, speciālista vai diplomēta praktika vietu attiecīgās dalībvalsts uzņemošajā struktūrvienībā vai struktūrvienībā; iii) atalgojumu, kas piešķirts pārcelšanas laikā;

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
d) sniedz pierādījumus par to, ka viņam ir vajadzīgā profesionālā kvalifikācija, lai dalībvalstī, kurā viņš uzņemts, ieņemtu vadītāja vai speciālista vietu, vai — diplomēta praktikanta gadījumā — vajadzīgā augstākās izglītības kvalifikācija; e) uzrāda dokumentu, kas apliecina, ka uzņēmuma ietvaros pārceltais darbinieks ir izpildījis valsts tiesību aktos paredzētos nosacījumus, kas jāievēro Savienības pilsoņiem, lai strādātu attiecīgajā regulētajā profesijā; f) uzrāda derīgu ceļošanas dokumentu, kā noteikts attiecīgās valsts tiesību aktos, un vīzas pieteikumu vai vīzu, ja tāda ir vajadzīga; g) neskarot spēkā esošos divpusējos nolīgumus, sniedz pierādījumus par to, ka viņam ir veselības apdrošināšana vai, ja tas noteikts valsts tiesību aktos, viņš ir iesniedzis pieteikumu veselības apdrošināšanai, kas aptver visus riskus, ko parasti aptver attiecīgās dalībvalsts valstspiederīgo apdrošināšana par laikposmu, kad šāds apdrošināšanas segums un atbilstīgās tiesības uz pabalstiem netiek nodrošinātas saskaņā ar darba līgumu vai tā rezultātā; h) nav uzskatāms par draudu sabiedriskajai kārtībai, sabiedrības drošībai vai sabiedrības veselībai. 2. Dalībvalstis pieprasa, lai attiecībā uz atalgojumu pārcelšanas laikā tiktu izpildīti visi tiesību, normatīvo vai administratīvo aktu un/vai vispārēji piemērojamo kolektīvo līgumu nosacījumi, ko līdzīgā situācijā piemēro norīkotiem darba ņēmējiem attiecīgajās profesionālajās nozarēs. Ja nav sistēmas kolektīvu līgumu pasludināšanai par vispārēji piemērojamiem, dalībvalstis, ja tās vēlas, var balstīties uz kolektīviem līgumiem, kas ir vispārēji piemērojami visiem līdzīgiem uzņēmumiem attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā un attiecīgajā profesijā vai nozarē, un/vai kolektīviem līgumiem, ko ir noslēgušas plašāk pārstāvētās darba devēju un darba ņēmēju organizācijas valsts līmenī un ko piemēro visā valstī. 3. Papildus 1. un 2. punktā minētajiem pierādījumiem ikviens trešās valsts valstspiederīgais, kas piesakās uzņemšanai diplomēta praktikanta statusā, uzrāda mācību nolīgumu, kurā iekļauts mācību programmas apraksts, norādīts tās ilgums un praktikanta uzraudzības nosacījumi šīs programmas laikā. 4. Ja pārcelšana attiecas uz uzņemošajām struktūrvienībām, kuras atrodas vairākās dalībvalstīs, ikviens trešās valsts valstspiederīgais, kurš piesakās uzņemšanai saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem, uzrāda pierādījumus par to, ka ir sniegts 16. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktais paziņojums. 5. Par jebkurām pārmaiņām, kas ietekmē šajā pantā paredzētos uzņemšanas nosacījumus, ziņo attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm.	d) sniedz pierādījumus par to, ka viņam ir vajadzīgā profesionālā kvalifikācija, lai dalībvalstī, kurā viņš uzņemts, ieņemtu vadītāja vai speciālista vietu, vai — diplomēta praktikanta gadījumā — vajadzīgā augstākās izglītības kvalifikācija; e) uzrāda dokumentu, kas apliecina, ka uzņēmuma ietvaros pārceltais darbinieks ir izpildījis valsts tiesību aktos paredzētos nosacījumus, kas jāievēro Savienības pilsoņiem, lai strādātu attiecīgajā regulētajā profesijā; f) uzrāda derīgu ceļošanas dokumentu, kā noteikts attiecīgās valsts tiesību aktos, un vīzas pieteikumu vai vīzu, ja tāda ir vajadzīga; g) neskarot spēkā esošos divpusējos nolīgumus, sniedz pierādījumus par to, ka viņam ir veselības apdrošināšana vai, ja tas noteikts valsts tiesību aktos, viņš ir iesniedzis pieteikumu veselības apdrošināšanai, kas aptver visus riskus, ko parasti aptver attiecīgās dalībvalsts valstspiederīgo apdrošināšana par laikposmu, kad šāds apdrošināšanas segums un atbilstīgās tiesības uz pabalstiem netiek nodrošinātas saskaņā ar darba līgumu vai tā rezultātā; h) nav uzskatāms par draudu sabiedriskajai kārtībai, sabiedrības drošībai vai sabiedrības veselībai. 2. Dalībvalstis pieprasa, lai attiecībā uz atalgojumu pārcelšanas laikā tiktu izpildīti visi tiesību, normatīvo vai administratīvo aktu un/vai vispārēji piemērojamo kolektīvo līgumu nosacījumi, ko līdzīgā situācijā piemēro norīkotiem darba ņēmējiem attiecīgajās profesionālajās nozarēs. Ja nav sistēmas kolektīvu līgumu pasludināšanai par vispārēji piemērojamiem, dalībvalstis, ja tās vēlas, var balstīties uz kolektīviem līgumiem, kas ir vispārēji piemērojami visiem līdzīgiem uzņēmumiem attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā un attiecīgajā profesijā vai nozarē, un/vai kolektīviem līgumiem, ko ir noslēgušas plašāk pārstāvētās darba devēju un darba ņēmēju organizācijas valsts līmenī un ko piemēro visā valstī. 3. Papildus 1. un 2. punktā minētajiem pierādījumiem ikviens trešās valsts valstspiederīgais, kas piesakās uzņemšanai diplomēta praktikanta statusā, uzrāda mācību nolīgumu, kurā iekļauts mācību programmas apraksts, norādīts tās ilgums un praktikanta uzraudzības nosacījumi šīs programmas laikā. 4. Ja pārcelšana attiecas uz uzņemošajām struktūrvienībām, kuras atrodas vairākās dalībvalstīs, ikviens trešās valsts valstspiederīgais, kurš piesakās uzņemšanai saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem, uzrāda pierādījumus par to, ka ir sniegts 16. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktais paziņojums. 5. Par jebkurām pārmaiņām, kas ietekmē šajā pantā paredzētos uzņemšanas nosacījumus, ziņo attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm. <u>6. Saskaņā ar šo direktīvu neuzņem trešo valstu valstspiederīgos, kuri ir uzskatāmi par draudu sabiedriskajai kārtībai, sabiedrības drošībai vai sabiedrības veselībai.</u>

Pamatojums

Direktīvas priekšlikuma pašreizējā redakcijā nav noteikts, ka dalībvalstis drīkst noraidīt pieteikumu sabiedriskās kārtības, sabiedrības drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu dēļ. Tāpēc Komiteja iesaka direktīvā iekļaut šādu noraidījuma pamatu.

Darbinieku pārcelšana uzņēmuma ietvaros – 2. ieteikums grozījumam**6. pants, Priekšlikums par darbinieku pārcelšanu uzņēmuma ietvaros**

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
6. pants <i>Atteikšanas iemesli</i> 1. Dalībvalstis noraida uzņemšanas pieteikumus, ja nav ievēroti 5. pantā izklāstītie nosacījumi vai ja uzrādītie dokumenti ir iegūti krāpnieciskā ceļā vai ir viltoti vai izmainīti. 2. Dalībvalstis noraida uzņemšanas pieteikumus, ja darba devējs vai uzņemošā struktūrvienība atbilstoši valsts tiesību aktiem ir sodīti par nedeklarētu darbu un/vai nelegālu nodarbināšanu. 3. Dalībvalstis var noraidīt uzņemšanas pieteikumus, pamatojoties uz trešo valstu valstspiederīgo uzņemšanas apjomu. 4. Ja pārcelšana attiecas uz uzņemošajām struktūrvienībām, kuras atrodas vairākās dalībvalstīs, dalībvalsts, kurā iesniedz pieteikumu, attiecina atļaujas derīguma ģeogrāfisko diapazonu vienīgi uz dalībvalstīm, kurās ir izpildīti 5. pantā paredzētie nosacījumi.	6. pants <i>Atteikšanas iemesli</i> 1. Dalībvalstis noraida uzņemšanas pieteikumus, ja nav ievēroti 5. pantā izklāstītie nosacījumi vai ja uzrādītie dokumenti ir iegūti krāpnieciskā ceļā vai ir viltoti vai izmainīti. 2. Dalībvalstis noraida uzņemšanas pieteikumus, ja darba devējs vai uzņemošā struktūrvienība atbilstoši valsts tiesību aktiem ir sodīti <u>par atkārtotiem vai nopietniem pārkāpumiem saistībā ar</u> par nedeklarētu darbu un/vai nelegālu nodarbināšanu. 3. Dalībvalstis var noraidīt uzņemšanas pieteikumus, pamatojoties uz trešo valstu valstspiederīgo uzņemšanas apjomu. 4. Ja pārcelšana attiecas uz uzņemošajām struktūrvienībām, kuras atrodas vairākās dalībvalstīs, dalībvalsts, kurā iesniedz pieteikumu, attiecina atļaujas derīguma ģeogrāfisko diapazonu vienīgi uz dalībvalstīm, kurās ir izpildīti 5. pantā paredzētie nosacījumi.

Pamatojums

RK piekrīt tam, ka darba devējiem, kuri pārkāpj tiesību aktus, jāpiemēro sankcijas. Tām jābūt samērīgām un preventīvām, tomēr tās nedrīkst piespriest automātiski. Automātiski piespriestas sankcijas smagāk skar potenciālos darba ņēmējus no trešām valstīm, nevis darba devējus.

Darbinieku pārcelšana uzņēmuma ietvaros — 3. ieteikums grozījumam**14. panta 1. punkts**

Komisijas ierosinātais teksts	Grozījums
14. pants <i>Tiesības</i> Neatkarīgi no tiesību aktiem, ko piemēro darba attiecībām, uzņēmuma ietvaros pārceltiem darbiniekiem ir tiesības uz 1. darba nosacījumiem, ko līdzīgā situācijā piemēro norīkotiem darba ņēmējiem, kā noteikts tās dalībvalsts normatīvajos un administratīvajos aktos un/vai	14. pants <i>Tiesības</i> Neatkarīgi no tiesību aktiem, ko piemēro darba attiecībām, uzņēmuma ietvaros pārceltiem darbiniekiem ir tiesības uz 1. <u>tādiem pašiem</u> darba nosacījumiem, ko <u>mītnes valstī</u> līdzīgā situācijā piemēro <u>ES dalībvalstu darba ņēmējiem</u> norīkotiem darba ņēmējiem, kā noteikts tās dalībvalsts

Komisijas ierosinātais teksts	Grozījums
vispārēji piemērojamos kolektīvajos līgumos, kurā tie ir uzņemti saskaņā ar šo direktīvu. Ja nav sistēmas kolektīvu līgumu pasludināšanai par vispārēji piemērojamiem, dalībvalstis, ja tās vēlas, var balstīties uz kolektīviem līgumiem, kas ir vispārēji piemērojami visiem līdzīgiem uzņēmumiem attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā un attiecīgajā profesijā vai nozarē, un/vai kolektīviem līgumiem, ko ir noslēgušas plašāk pārstāvētās darba devēju un darba ņēmēju organizācijas valsts līmenī un ko piemēro visā valstī; 2. vienlīdzīgu attieksmi ar uzņemošās dalībvalsts valstspiederīgajiem attiecībā uz a) biedrošanās brīvību un piederību organizācijai, dalību organizācijā, kas pārstāv darba ņēmējus vai darba devējus, vai jebkurā organizācijā, kuras locekļi ir iesaistīti īpašā darbā, ieskaitot šo organizāciju piešķirtos labumus, neskarot valsts likumdošanas aktus par sabiedrisko kārtību un sabiedrības drošību; b) diplomu, sertifikātu un citu profesionālo kvalifikāciju atzīšanu saskaņā ar attiecīgajām valsts procedūrām; c) neskarot spēkā esošos divpusējos nolīgumus, attiecībā uz valsts tiesību aktu noteikumiem, kas attiecas uz sociālā nodrošinājuma jomām, kuras definētas 3. pantā Regulā (EK) Nr. 883/2004. Mobilitātes gadījumos starp dalībvalstīm, neskarot spēkā esošos divpusējos nolīgumus, attiecīgi piemēro Padomes Regulu (EK) Nr. 859/2003 ; d) neskarot Regulu (EK) Nr. 859/2003 un spēkā esošos divpusējos nolīgumus, valsts noteikto pensiju izmaksāšanu, pamatojoties uz darba ņēmēja iepriekšēju nodarbinātību, pārceļoties uz trešo valsti; e) piekļuvi precēm un pakalpojumiem un sabiedriski pieejamu preču un pakalpojumu piegādi, izņemot valsts mājokļus un palīdzības pakalpojumus, ko nodrošina nodarbinātības dienesti. Šā panta 2. punktā paredzētās tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi piemēro, neskarot dalībvalsts tiesības saskaņā ar 7. pantu atsaukt atļauju vai atteikties to atjaunot.	normatīvajos un administratīvajos aktos un/vai vispārēji piemērojamos kolektīvajos līgumos, kurā tie ir uzņemti saskaņā ar šo direktīvu. Ja nav sistēmas kolektīvu līgumu pasludināšanai par vispārēji piemērojamiem, dalībvalstis, ja tās vēlas, var balstīties uz kolektīviem līgumiem, kas ir vispārēji piemērojami visiem līdzīgiem uzņēmumiem attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā un attiecīgajā profesijā vai nozarē, un/vai kolektīviem līgumiem, ko ir noslēgušas plašāk pārstāvētās darba devēju un darba ņēmēju organizācijas valsts līmenī un ko piemēro visā valstī; 2. vienlīdzīgu attieksmi ar uzņemošās dalībvalsts valstspiederīgajiem attiecībā uz a) biedrošanās brīvību un piederību organizācijai, dalību organizācijā, kas pārstāv darba ņēmējus vai darba devējus, vai jebkurā organizācijā, kuras locekļi ir iesaistīti īpašā darbā, ieskaitot šo organizāciju piešķirtos labumus, neskarot valsts likumdošanas aktus par sabiedrisko kārtību un sabiedrības drošību; b) diplomu, sertifikātu un citu profesionālo kvalifikāciju atzīšanu saskaņā ar attiecīgajām valsts procedūrām; c) neskarot spēkā esošos divpusējos nolīgumus, attiecībā uz valsts tiesību aktu noteikumiem, kas attiecas uz sociālā nodrošinājuma jomām, kuras definētas 3. pantā Regulā (EK) Nr. 883/2004. Mobilitātes gadījumos starp dalībvalstīm, neskarot spēkā esošos divpusējos nolīgumus, attiecīgi piemēro Padomes Regulu (EK) Nr. 859/2003; d) neskarot Regulu (EK) Nr. 859/2003 un spēkā esošos divpusējos nolīgumus, valsts noteikto pensiju izmaksāšanu, pamatojoties uz darba ņēmēja iepriekšēju nodarbinātību, pārceļoties uz trešo valsti; e) piekļuvi precēm un pakalpojumiem un sabiedriski pieejamu preču un pakalpojumu piegādi, izņemot valsts mājokļus un palīdzības pakalpojumus, ko nodrošina nodarbinātības dienesti. Šā panta 2. punktā paredzētās tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi piemēro, neskarot dalībvalsts tiesības saskaņā ar 7. pantu atsaukt atļauju vai atteikties to atjaunot.

Pamatojums

RK uzskata, ka pret uzņēmuma ietvaros pārceļtajiem darbiniekiem ir jāgarantē vienāda attieksme. Šā ierosinātā grozījuma pamatā ir tāds pats apsvērums. Turklāt tā dēvētā Zilās kartes direktīva ⁽⁶⁾ un direktīva par pastāvīgajiem iedzīvotājiem ⁽⁷⁾ garantē vienādu attieksmi pret augsti kvalificētiem darba ņēmējiem.

⁽⁶⁾ Sk. Padomes Direktīvas 2009/50/EK par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkos 14. panta 1. punkta a) apakšpunktu, OV L 155, 18.06.2009., 17. lpp.

⁽⁷⁾ Sk. Padomes Direktīvas 2003/109/EK par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, 11. panta 1. punkta a) apakšpunktu, OV L 16, 23.01.2004., 44. lpp.

Darbinieku pārcelšana uzņēmuma ietvaros – 4. ieteikums grozījumam

16. pants, Priekšlikums par darbinieku pārcelšanu uzņēmuma ietvaros

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
16. pants <i>Mobilitāte starp dalībvalstīm</i> 1. Uzņēmuma ietvaros pārceltiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem izsniegta uzņēmuma ietvaros pārcelta darbinieka uzturēšanās atļauja pirmajā dalībvalstī un kuri atbilst 5. pantā izklāstītajiem uzņemšanas kritērijiem, un kuri iesniedz pieteikumu uzņēmuma ietvaros pārcelta darbinieka uzturēšanās atļaujas saņemšanai citā dalībvalstī, ir atļauts strādāt jebkurā citā struktūrvienībā, kas reģistrēta minētajā dalībvalstī un pieder tai pašai uzņēmumu grupai, kā arī minētās uzņemošās struktūrvienības klientu darbvietās, ja ir izpildīti 13. panta 4. punktā paredzētie nosacījumi, pamatojoties uz uzturēšanās atļauju, ko izsniegusi pirmā dalībvalsts, un uz papildu dokumentu, kas paredzēts 11. panta 4. punktā, ja: a) pārcelšanas ilgums citā(-s) dalībvalstī(-s) nepārsniedz divpadsmit mēnešus; b) pieteikuma iesniedzējs pirms pārcelšanas uz citu dalībvalsti ir iesniedzis minētās valsts kompetentajai iestādei dokumentus, kas minēti 5. panta 1., 2. un 3. punktā un ir saistīti ar pārcelšanu uz minēto dalībvalsti, un ir sniedzis pirmajai dalībvalstij pierādījumus par minēto pieteikumu. 2. Ja pārcelšanas ilgums citā dalībvalstī pārsniedz divpadsmit mēnešus, šī cita dalībvalsts var pieprasīt jaunu pieteikumu uzņēmuma ietvaros pārcelta darbinieka uzturēšanās atļaujas saņemšanai minētajā dalībvalstī. Ja mobilitātes īstenošanai saskaņā ar attiecīgo tiesību aktu noteikumiem ir vajadzīga vīza vai uzturēšanās atļauja, vīzas vai atļaujas piešķir savlaicīgi tādā laikposmā, kas nekavē uzticētā darba izpildi, vienlaikus dodot kompetentajām iestādēm pietiekamu laiku, lai apstrādātu pieteikumus. Dalībvalstis nepieprasa, lai uzņēmuma ietvaros pārceltie darbinieki atstāj to teritoriju, lai iesniegtu vīzas vai uzturēšanās atļaujas pieteikumu. 3. Maksimālais pārcelšanas ilgums uz Eiropas Savienību ir trīs gadi vadītājiem un speciālistiem un viens gads diplomātiem praktikantiem.	16. pants <i>Mobilitāte starp dalībvalstīm</i> 1. Uzņēmuma ietvaros pārceltiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem izsniegta uzņēmuma ietvaros pārcelta darbinieka uzturēšanās atļauja pirmajā dalībvalstī un kuri atbilst 5. pantā izklāstītajiem uzņemšanas kritērijiem, un kuri iesniedz pieteikumu uzņēmuma ietvaros pārcelta darbinieka uzturēšanās atļaujas saņemšanai citā dalībvalstī, ir atļauts strādāt jebkurā citā struktūrvienībā, kas reģistrēta minētajā dalībvalstī un pieder tai pašai uzņēmumu grupai, kā arī minētās uzņemošās struktūrvienības klientu darbvietās, ja ir izpildīti 13. panta 4. punktā paredzētie nosacījumi, pamatojoties uz uzturēšanās atļauju, ko izsniegusi pirmā dalībvalsts, un uz papildu dokumentu, kas paredzēts 11. panta 4. punktā, ja: a) pārcelšanas ilgums citā(-s) dalībvalstī(-s) nepārsniedz divpadsmit mēnešus; b) pieteikuma iesniedzējs pirms pārcelšanas uz citu dalībvalsti ir iesniedzis minētās valsts kompetentajai iestādei dokumentus, kas minēti 5. panta 1., 2. un 3. punktā un ir saistīti ar pārcelšanu uz minēto dalībvalsti, un ir sniedzis pirmajai dalībvalstij pierādījumus par minēto pieteikumu. <u>2. Minētajai citai dalībvalstij ir tiesības noraidīt pieteikuma apstiprināšanu attiecībā uz savu teritoriju, pamatojoties uz tiem pašiem iemesliem, kurus minējušas iepriekšējās dalībvalstis. Direktīvas 6. pantu piemēro mutatis mutandis.</u> 2.3. Ja pārcelšanas ilgums citā dalībvalstī pārsniedz divpadsmit mēnešus, šī cita dalībvalsts var pieprasīt jaunu pieteikumu uzņēmuma ietvaros pārcelta darbinieka uzturēšanās atļaujas saņemšanai minētajā dalībvalstī. Ja mobilitātes īstenošanai saskaņā ar attiecīgo tiesību aktu noteikumiem ir vajadzīga vīza vai uzturēšanās atļauja, vīzas vai atļaujas piešķir savlaicīgi tādā laikposmā, kas nekavē uzticētā darba izpildi, vienlaikus dodot kompetentajām iestādēm pietiekamu laiku, lai apstrādātu pieteikumus. Dalībvalstis nepieprasa, lai uzņēmuma ietvaros pārceltie darbinieki atstāj to teritoriju, lai iesniegtu vīzas vai uzturēšanās atļaujas pieteikumu. 3.4. Maksimālais pārcelšanas ilgums uz Eiropas Savienību ir trīs gadi vadītājiem un speciālistiem un viens gads diplomātiem praktikantiem.

Pamatojums

RK uzskata, ka priekšlikuma 16. panta pašreizējā redakcijā nav skaidri paredzēta iespēja, ka nākamā dalībvalsts, kurai iesniedz pieteikumu pēc pirmās uzņemšanas valsts, drīkst noraidīt pieteikumu uzņemšanai, un norāda, ka tādējādi tiktu apieta dalībvalstu kompetence noteikt apjomu, kādā uzņemami trešo valstu valstspiederīgie, kas ieceļo to teritorijā. Tāpēc Komiteja iesaka priekšlikumu attiecīgi grozīt.

Briselē, 2011. gada 31. martā

*Reģionu komitejas
priekšsēdētāja*

Mercedes BRESSO

Abonementa cenas 2011. gadā (bez PVN, ieskaitot sūtīšanas izdevumus)

ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 100 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, papīra formātā + DVD, ikgadējs	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 200 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 770 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, DVD, ikmēneša (apkopojošs)	22 oficiālajās ES valodās	EUR 400 gadā
ES Oficiālā Vēstneša pielikums (S sērija) – Publiskā iepirkuma līgumu konkursi, DVD, viens izdevums nedēļā	daudzvalodu: 23 oficiālajās ES valodās	EUR 300 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, C sērija – Konkursi	valodā(-ās) saskaņā ar konkursu(-iem)	EUR 50 gadā

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša, kas iznāk oficiālajās Eiropas Savienības valodās, abonements ir pieejams 22 valodās. Tajā ir L sērija ("Tiesību akti") un C sērija ("Paziņojumi un informācija").

Katrai valodas versijai nepieciešams atsevišķs abonements.

Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 920/2005, kas publicēta 2005. gada 18. jūnijā *Oficiālajā Vēstnesī* L 156, Eiropas Savienības iestādes uz zināmu laiku nesaista pienākums visus tiesību aktus sagatavot īru valodā un tos publicēt šajā valodā. Tādēļ *Oficiālā Vēstneša* izdevumus īru valodā var iegādāties atsevišķi.

Oficiālā Vēstneša pielikumu (S sērija – "Publiskā iepirkuma līgumu konkursi") var abonēt 23 oficiālo valodu versijās vienā daudzvalodu DVD formātā.

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša abonentiem ir tiesības saņemt dažādus *Oficiālā Vēstneša* pielikumus bez papildu samaksas. Abonentus informē par pielikumiem ar *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* iekļautiem paziņojumiem lasītājiem.

Pārdošana un abonementi

Dažādus maksas periodiskos izdevumus, tādus kā *Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis*, var abonēt pie mūsu komerciālajiem izplatītājiem. To saraksts ir pieejams šādā tīmekļa vietnē:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) piedāvā tiešu bezmaksas piekļuvi Eiropas Savienības tiesību aktiem. Šajā vietnē iespējams iepazīties ar *Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi*, un tajā ir iekļauti arī līgumi, tiesību akti, tiesu prakse un sagatavošanā esošie tiesību akti.

Lai uzzinātu vairāk par Eiropas Savienību, skatīt: <http://europa.eu>

Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV